

DE TWEEDE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN TIMOTHEUS

Wat de werkelijke inhoud aangaat is deze brief aan de eerste gelijk, de toon is echter nog hartelijker en plechtiger. Met innige tederheid, maar ook met diepe profetische ernst spreekt de apostel zijn persoonlijke gehechtheid en vaderlijke zorg voor zijn dierbare Timotheus uit en tevens zijn bekommernis voor de zaak van de kerk in de nabij zijnde hevige strijd van buiten en van binnen, maar daarbij ook een vast vertrouwen op het goddelijke van haar zaak en op haar ontwijfelbare overwinning.

HOOFDSTUK 1

AANMANING TOT VOLHARDING IN DE ZUIVERE LEER BIJ VERVOLGING

A. Zien wij terug op de uitspraken, waarin Paulus, zowel in het begin van zijn gevangenschap tegenover de Hoge Raad als in het verder verloop daarvan tegenover de landvoogd Felix en de koning Agrippa en eindelijk ook voor de Romeinse Joden over de eigenlijke oorzaak van de tegen hem gerichte aanklacht heeft verklaard (Hand. 23: 6; 24: 14, vv; 26: 6 v., 22 v. ; 28: 20 en ontmoeten wij nu aan het begin van de tweede brief van Timotheus de zo eigenaardige benaming van zijn apostelschap "naar de belofte van het leven, dat in Christus Jezus is", dan is niet te ontkennen, dat deze brief zeker de eerste is onder degene, die hij als gevangene te Rome heeft geschreven (in de zomer van het jaar 61). De apostel schrijft het vaste standpunt, waarop hij voor God, voor zichzelf en voor de rechterstoel alle vijandige aanklachten krachteloos had gemaakt, nu ook voor Timotheus neer. Het is zeker voor elke aangeklaagde een bijzondere vertroosting om zijn vrienden te overtuigen van zijn eigen recht; maar hier begeerde hij meer, namelijk hem, aan wie de brief gericht is, tot hetzelfde vaste standpunt, waarop hij zich bevond, te verheffen. Hoe het nu tegenwoordig met Timotheus te Efeze gesteld was, daarop wijst het predikaat, dat Paulus in de plaats van het vroegere (1 Tim. 1: 2) "mijn oprechte zoon in het geloof" hem geeft "mijn geliefde zoon". Vroeger wilde hij hem tegenover de zich uitbreidende geest van de dwaalleraars als een oprechte zoon in het geloof van de apostel voorstellen, nu moet hij hem liefde verzekeren tot opwekking van zijn moed en zijn beslistheid.

1. Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van God (1 Kor. 1: 2. 2 Kor. 1: 1 1. 2 2Co Efeze 1: 1 Kol. 1: 1) naar, ten gevolge van de belofte van het leven, dat in Christus Jezus aanwezig is. Om die belofte verdraag ik, zowel met het oog op de uitverkorenen, als op mijzelf, alles wat ik heden als een gevangene moet lijden (Hoofdstuk 2: 9 vv. Hand. 24: 15 v.).

Het "een apostel van Jezus Christus door de wil van God", waarmee Paulus ook elders zijn persoon naar de door God hem aangewezen plaats noemt, spreekt hier het bewustzijn uit, waarin hij het volgende schrijft, niet de intentie om zijn apostolische waarde te verdedigen ("1Th 1: 1" en "1Ti 2: 7. Als nu de volgende inhoud van de brief daarop neerkomt, dat Timotheus naar het voorbeeld van de apostel, die omwille van het Evangelie in banden is, van alle goederen van het tijdelijk leven afstand moet doen en gevaren en lijden bereidwillig om het Evangelie op zich moet nemen, die nadere benaming van het ambt van de apostel, wiens medehelper Timotheus is, zou dan meer gepast kunnen zijn dan die, die nu volgt: "naar de belofte van het leven, dat in Christus Jezus is" en die, zoals duidelijk is, bestemd is, om de blik van Timotheus op dat leven te richten, waarom hij de goederen van dit leven moet afstaan.

Met een belofte van het leven, waarop zijn apostelschap rust (en waardoor het bepaald is) troost zich de man, die van hoofdmisdaad is aangeklaagd en de herinnering daaraan moet Timotheus opnieuw bemoedigen, die van een gelijksoortige werkzaamheid is teruggetreden.

2. Aan Timotheus (vgl. 1 Tim. 1: 2 en Tit. 1: 4), mijn geliefde zoon (1 Kor. 4: 17), a) genade, barmhartigheid, vrede zij u van God de Vader en Christus Jezus, onze Heere ("1Ti 1: 2.

a) Gal. 1: 3. 1 Petrus 1: 2

Sinds Timotheus de apostel op zijn reis naar Jeruzalem tot het Pinksterfeest van het jaar 58 na Christus vergezeld had (Hand. 20: 4), verdwijnt hij geheel uit ons gezicht. Voor de eerste maal vinden wij hem weer in de brief aan de Kolossensen (Hoofdstuk 1: 1), die volgens onze mening in de herfst van het jaar 61 geschreven is en in de gelijktijdige brief aan Filemon (vs. 1), in de omgeving van Paulus te Rome. Deze heeft hem dan ook in de brief aan de Filippensen, die ongeveer een jaar later is gemaakt (Hoofdstuk 1: 1), nog bij zich en denkt hem zo snel mogelijk tot de laatstgenoemde gemeente te zenden (Hoofdstuk 2: 19 vv.). Wij moeten dus weer een opening in zijn levensgeschiedenis aanvullen, evenals vroeger tussen de reis van de apostel van Corinthiërs omstreeks Pasen van het jaar 54 en het laatste gedeelte van zijn verblijf te Efeze aan het einde van het jaar 56 (vgl. bij Hand. 16: 3 en 19: 20). Naar alle waarschijnlijkheid, zo kan op goede grond worden gezegd, zond Paulus snel in het begin van zijn gevangenschap te Cesarea (einde van Mei van het jaar 58), toen de landvoogd Felix toestond dat de zijnen hem zouden dienen, of bij hem zouden komen (Hand. 24: 23), Timotheus naar Efeze, om deze gemeente, die op de voorgrond stond van de door hem gestichte Christelijke kerk uit de heidenen, te leiden en te verzorgen. Hij kon dat zonder bedenking doen, omdat de brief, die in het jaar 56 aan Timotheus gericht was, deze toch voldoende aandrang had gegeven tot echte ambtsbediening en deze in het bijzonder in dat punt, dat het rijk willen worden aangaat (1 Tim. 6: 6 vv.), zich onthouden had van alle mogelijke vroegere speculaties en zich weer had begeven tot de ware godzaligheid, zoals daaruit blijkt, dat de apostel hem in het jaar 57 gebruikte om ene collecte in Macedonië en Achaja te houden (Hand. 19: 21 v.) en tegenover de Corinthiërs (1 Kor. 16: 10) zo'n gunstig getuigenis aflegt over zijn betrouwbaarheid. Hij schijnt echter niet in dezelfde mate zich de kunst te hebben toegeëigend om de dwaalleraars op de juiste, door Paulus hem aangegevene manier tegen te staan. Dat was zeker voor hem bij zijn eigenaardige gemoedsaard, zoals wij die bij 1 Tim. 5: 21 leerden kennen de moeilijkste taak. Maar niet het terugtreden van haar vervulling, maar integendeel het weer opvatten daarvan, de gelegenheid tot praktische oefening van wilskracht en bekwaamheid om te weerstaan, kon hier helpen. Juist daarvoor werd ten tweeden male het Efezische arbeidsveld hem toevertrouwd en, naar vs. 4 te oordelen, scheidde Timotheus met hete tranen van de apostel, een bewijs hoe lief hij hem had en hoe bereidwillig hij was om zijn werk te volbrengen. Een moeilijke slag nu trof hem, toen hij met zijn meester tot de eerste verantwoording in Hoofdstuk 4: 16 vermeld gekomen was, waarbij wij moeten denken aan het voorgevallene onder de landvoogd Festus in Hand. 25: 6 v. Het einde toch was daarvan, dat het met Paulus tot nadere verantwoording voor de keizer te Rome moest komen (Hand. 25: 12) en omdat de gevangene zelfs nog in de herfst van het jaar 60 daar werd heengevoerd (Hand. 27: 1 vv.), werd Timotheus zozeer door de geest van vrees en versaagdheid (vs. 7) ingenomen, dat hem alle blijdschap en lust tot de dienst van de Heere in het openbaar ambt verging, hij alle kracht tot weerstand tegenover de dierste dwaalleraars verloor en meer en meer er zich toe bepaalde om voor zijn persoon gelovig te zijn, zonder de Christelijke waarheid naar buiten uit te breiden en het dringen van allerlei wanordelijkheid in het leven van de gemeente te weren. Van deze staat van zaken kreeg de apostel bericht door Onesiphorus een Christen te Efeze, die tot hem te Rome was gekomen (vs. 16), niet lang na zijn eigen komst daar (Hand. 28: 16). De gemeente te Efeze en de dochter-gemeenten, die tot haar behoorden, die te Smyrna, Pergamus enz. (Openbaring 1: 11) trok hij zelf tot zich door de rondgaande brief aan hen gericht, die wij in de brief aan de Efeziërs hebben en handelt over het wezen en de taak van de kerk. Voor Timotheus meende hij niet beter te kunnen doen, dan aan de ene kant de hem opgedragen plichten en het hem betamende gedrag juist onder die omstandigheden, waarin hij zich destijds bevond, volledig uiteen te zetten, alsof hij nog verder te Efeze zou blijven, maar aan de andere kant hem toch tot zich naar Rome liet komen, om hem daar in zijn eigen dienst te gebruiken, totdat hij aan de plaats van zijn bestemming zou kunnen terugkeren. Hier, in de omgeving van de apostel, en onder diens persoonlijke

invloed moest Timotheus voor alle dingen ertoe komen om de gave van God, die in hem was, op te wekken en in plaats van de geest van vreesachtigheid, die hem nu beheerste, zich door de geest van kracht en liefde en van tucht te laten vervullen en leiden. Later als hij weer tot de juiste toestand zou zijn gekomen, en vernieuwd zou zijn in de geest van zijn gemoed, zouden dan ook de aanwijzingen, over zijn ambtsbediening hem gegeven, hem tot nut zijn en tot die tijd, die tot weer opvatting van zijn vorig ambt geschikt was, moest intussen Tychicus, die de brief overbracht (Hoofdstuk 4: 12) zijn plaats waarnemen. Zo kan hier eenvoudig worden verklaard, wat de uitleggers veelal als een onoplosbaar raadsel, ja zelfs als een aanstoot is voorgekomen, dat namelijk, terwijl Paulus toch dadelijk vanaf het begin het verlangen uitdrukt Timotheus in zijn gevangenschap bij zich te hebben en dan voor zijn reis naar Rome bepaalde opdrachten geeft, zodat het voor hem geheel boven twijfel verheven is, hij desniettemin door het gehele hoofddeel van de brief Timotheus onderwijst op een manier, alsof hij er in het geheel niet aan dacht hem van zijn station af te roepen, maar wilde, dat hij ook onder de moeilijkste omstandigheden daar zou volhouden en alleen daarop acht slaan, hoe hij zich waardig zou gedragen en zijn plichten getrouw vervullen. De zendbrief is juist met die bedoeling, om Timotheus zonder schade voor de werkzaamheid aan de gemeente te Efeze, die hij later weer zou beginnen, bij zich te zien, door de apostel geschreven. Deze bedoeling komt dan meteen in de eerstvolgende vijf verzen duidelijk voor de dag.

B. Evenals in de eerste brief aan Timotheus zo volgt ook in deze tweede op het begin, die de apostolischen zegengroet bevat, het eigenlijke hoofddeel. Dit zal uit twee delen bestaan, die deze zullen zijn vernemen wij uit de vijf eerste verzen, die de hoofdinhoud van de brief inleiden. De apostel betuigt met dankbaarheid jegens God aan Timotheus, hoe hij zonder ophouden hem gedenkt in zijn gebeden en hoe hartelijk hij, die zijn tranen bij het afscheid getrouw in het geheugen heeft bewaard, ernaar verlangt hem weer bij zich te zien. Hij begeert dat, om van zo'n samenzijn een winst te hebben, die hem met vreugde vervult en hem aanleiding wordt, om zich het ongeveinsde geloof van Timotheus te herinneren, dat van te voren in zijn grootmoeder en moeder had gewoond en zich ook wel bij hem als een blijvende en niet als een voorbijgaande gast zou hebben gevestigd (vs. 3-5). Maar daartoe dat Paulus zo'n winst had van het weer te samenzijn behoort, dat Timotheus de genadegave, die hij bij zijn aanstelling tot helper van de apostelen onder oplegging van de handen van zijn meester had ontvangen en die hij had laten insluimeren, opwekte en in plaats van de natuurlijke geest van vreesachtigheid, die hem had aangegrepen, zich opnieuw overgaf aan de Christelijke geest van kracht en liefde. Met herinnering van het vertrouwen, dat hij op zijn geloof stelt, wil de apostel door zijn brief hem dringen dit te doen (vs. 6 en 7).

3. Ik dank God, a) die ik dien van mijn voorouders, ouders en grootouders (1 Tim. 5: 4), af in een rein geweten (Hand. 23: 1; 24: 14 vv. en "Ac 9: 2 dat b), zoals u het naar de toestand van uw hart zozeer nodig heeft, ik zonder ophouden u gedachtig ben in mijn gebeden, die ik nacht en dag voor alle heiligen tot God opzend. Zo mag ik hoop hebben, dat de Heere die de gebeden verhoort, u in uw tegenwoordige zwakheid van het geloof te hulp zal komen.

a) Hand. 22: 3 Rom. 1: 9 b) 1 Thessalonicenzen. 1: 2; 3: 10

Misschien hebben de Joodsgezinde ijveraars de apostel beschuldigd van een moedwillige en goddeloze afval van de wet. Maar hij zuivert zich hier van al zulke smet en betuigt, dat hij altijd met oprechtheid had gewandeld. Hij had op zijn Joodse afkomst kunnen roemen, zozeer als iemand van de Joodsgezinden. Hij daarentegen roemt alleen in het dienen van de God van zijn vrome voorouders, met een rein geweten. Deze vermelding van een rein geweten kan ook geschied zijn ziende van ter zijde op de Joodsgezinden. Paulus was in alles te werk gegaan

naar de ingevingen van zijn geweten, zowel vóór als na zijn bekering tot het Christendom; ofschoon hij, toen hij de Christenen vervolgde, een dolend geweten volgde. Maar omdat hij zo eerlijk en oprecht was, is hij te meer in staat om bekeerd te worden en genade te vinden. Omdat de Joodsgezinden, die het goede geweten zowel als het ware geloof verworpen hadden, zeer onbekwaam waren om bekeerd of aangenomen te worden.

4. Ik bid voor u, zeer begerig zijnde om u hier bij mij te zien (Hoofdstuk 4: 9 vv.), als ik gedenk aan uw tranen, waarmee u te Cesarea van mij afscheid nam 2Ti 1: 2 en waardoor u zo'n grote gehechtheid aan mij, uw vader in Christus, te kennen gaf (Hand. 20: 37 v. ; 21: 13), opdat ik, als nu zo'n samenzijn ertoe dient, om u weer terecht te brengen (Gal. 6: 1), met blijdschap over uw geestelijke herstelling vervuld moge worden.

5. Maar vooral voel ik die belangstelling in u, als ik mij u voorstel als zo geheel aan mij gelijk (vs. 3), zo geheel de mijne, als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, door opvoeding en onderricht in u opgewekt (Hoofdstuk 3: 15) en dat eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs (= betere, of Laïs =" leeuw en in uw moeder Eunice (= Victoria, overwinning); en ik ben verzekerd, dat hetzelfde geloof ook in u woont en niet slechts een voorbijgaande gast geweest is.

Van de drie pastorale brieven heeft alleen deze de gewone dankzegging aan het begin (Rom. 1: 8 vv. 1 Kor. 1: 4 vv. 2 Kor. 1: 3 vv. Efeze. 1: 3 vv. Fil. 1: 3 vv. Kol. 1: 3 vv. 1 Thessalonicenzen. 1: 2 vv. 2 Thessalonicenzen. 1: 3 vv. Filemon 1: 4 vv.), die behalve daar (1 Tim. 1: 3 vv. Tit. 1: 5 vv.) nog alleen in de brief aan de Galaten (Gal. 1: 6 vv.) ontbreekt. Opmerkelijk is de overeenkomst met het begin in Rom. 1: 8 vv. Dit heeft zijn reden daarin, dat daar zowel als hier de apostel over zijn dank jegens God zowel als van zijn bede tot Hem spreekt, om hen, die de brief ontvangen, eens te zien en ook daar de herinnering aan hen, zoals hier aan Timotheus met de dank en de bede verbindt.

Bij het "ik dank God" voegt de apostel: "Die ik dien van mijn voorouders af in een rein geweten", omdat hij in de gedachte heeft, ook Timotheus op zijn voorouders, met name op zijn grootmoeder en zijn moeder te wijzen. Deze uitspraak over zichzelf staat echter niet in tegenspraak met 1 Tim. 1: 13 en dergelijke, omdat hij ook gedurende zijn ijveren voor de wet de God van zijn vaders in een rein geweten wilde dienen.

Paulus was ook als vervolger er zich van bewust, dat hij daarmee God diende; zijn bewustzijn was echter subjectief. Toen hem de waarheid duidelijk werd zag hij in, dat hij onwetend, in ongelof gehandeld had; toch was hij "in een rein geweten", d. i. menend God een dienst te doen (Joh. 16: 2), zijn vreselijke weg gegaan en zijn geloof was ongeveinsd geweest. Bij de woorden: "zoals ik zonder ophouden u gedachtig ben", ligt de nadruk op "zonder ophouden". Nauwkeuriger luiden zij volgens de grondtekst: "dat ik zo (als ik doe) zonder ophouden u gedenk". Daarom dankt Paulus voor het onophoudelijk denken aan Timotheus en nu bepaalt hij in vs. 4 de aard en de manier van dat denken nader: het is verbonden met het verlangen Timotheus te zien. Tot dit verlangen wordt hij geleid door de herinnering aan zijn tranen, die zijn sterke behoefte aan gemeenschap met de apostel, in zijn grote smart om van hem gescheiden te leven, te kennen gaven en heeft ten doel, dat Paulus met vreugde vervuld mocht worden. In deze laatste woorden wijst de apostel met grote tederheid op zijn smart, die hij nu voelt. Hij wil in plaats daarvan vreugde hebben en wil, als vervuld wordt, wat hij hoopt een verse en levendige herinnering ontvangen, zoals vs. 5 zegt, namelijk een nieuwe indruk van het ongeveinsd geloof, dat, evenals in Timotheus' voorouders van moeders zijde, zo ook in hem woont. Daarvoor dat Timotheus, die de krachtige leiding van de apostel voor een

geruime tijd had moeten ontberen, in onzekerheid en moedeloosheid verzonk, hebben wij in de tijd van de reformatie een analoog in de betrekking tussen Luther en Melanchton. Na Luther's dood was de zachte, gemoedelijke man wankelend geworden. Hij vreesde, hij schrikte, om de tegenstellingen te verzoenen, in plaats van openlijk en beslist de goede belijdenis uit te spreken en te verdedigen. Zijn oprechte zoon in het geloof, zoals in 1 Tim. 1: 2, kon hem daarom Paulus in vs. 2 niet noemen, want hij moest hem oproepen om de oprechtheid van zijn geloof opnieuw te bewijzen en hij kon toch de vordering niet dadelijk in het adres kwiteren. Wel noemt hij hem zijn geliefde zoon, want de liefde, die hij voor hem voelt, gelooft alles en hoopt alles.

Een ongeveinsd geloof is zo'n geloof, dat uit een volkomen overtuiging van het gemoed werkzaam is, zonder verkeerde bijeinden van tijdelijke inzichten en zo diep in het hart geworteld, dat het de sterkste beproevingsen kan doorstaan. Zo'n geloof was er, door Gods genade, die Paulus daarvan de eer geeft, in Timotheüs; ook had het eerst gewoond in zijn grootmoeder en in zijn moeder.

6. Om welke oorzaak (Kol. 2: 18), namelijk dat ik, zoals ik zei, de overtuiging van u heb, dat u in uw persoonlijk leven het ongeveinsd geloof betoond heeft, ik u ook voor de bediening van uw ambt indachtig maak, dat u volgens hetgeen ik u nader zal schrijven, opwekt tot bediening van dat u opgedragen ambt, de gave van God, a) die in u is door de oplegging van mijn handen 1Ti 4: 14.

a) Hand. 6: 6; 8: 17; 13: 3; 19: 6. 1 Tim. 5: 22

7. Zeker is het in uw macht die gave op te wekken en het uitgebluste vuur weer aan te blazen, wanneer u zich slechts niet laat overheersen door uw natuurlijke vreesachtigheid, zoals u thans doet. Want God heeft ons Christenen nietgegeven een geest van vreesachtigheid (MATTHEUS. 8: 26 Openbaring 21: 8), zodat u recht zou hebben te zeggen dat het niet anders met u is, dat u die bevreesdheid niet overwinnen kunt, maar Hij heeft gegeven de Geest van de kracht en van de liefde en van de gematigdheid (eigenlijk "vermaning" of "bestrafing).

Timotheus moet de herinnering, die de apostel hem laat toekomen, daaruit verklaren, dat hij van de oprechtheid van zijn geloof overtuigd is. Was hij daarvan niet verzekerd, dan zou hij zo'n eis niet tot hem richten. In deze zin moet Timotheus die opnemen, maar hij kan dan ook niet weigeren daaraan gevolg te geven, zonder de overtuiging van de apostel aan het wankelen te brengen. Aan de andere kant wordt de eis gedaan in de vorm van een herinnering en hij, die herinnerd wordt iets te doen, moest, zoals hem daardoor wordt duidelijk gemaakt, rechtens zelf daaraan gedachtig zijn. In dit geval moest dat temeer zijn, omdat gesproken wordt van een weer levend maken van een vroeger ontvangen gave, die Timotheus niet had mogen laten sluimeren. De gave wordt hier bedoeld, waarvan wij in 1 Tim. 4: 14 hebben gelezen, dat die hem onder handoplegging van de opzieners van de gemeente gegeven is. Daar werd hij gedwongen die niet ongebruikt te laten, omdat hij daardoor het vertrouwen, dat de opzieners van de gemeente van zijn woonplaats hem hadden geschonken en hun verwachtingen zou teleurstellen; daarom wordt daar gesproken van hun handoplegging. Als daarentegen hier de apostel aan die van hem zelf denkt, dan houdt hij hem voor, dat hij aan hem, wiens handoplegging voor hem de toedeling van zulke gaven heeft teweeg gebracht (Hand. 8: 17), verplicht was die te gebruiken en dus, als hij ze door nalatigheid in het aanwenden heeft laten inslapen, ze tot nieuw leven weer op te wekken. De gave, die hij had ontvangen en waarvan de apostel zegt, dat die in hem woonde, was zijn bekwaamheid tot de

door hem ontvangen roeping, namelijk om het Evangelie te verkondigen; de bekwaamheid zelf verflauwt en verzwakt, als ijver nalaat ze te gebruiken.

Hier geldt het woord van de Heere (MATTHEUS. 13: 12): die heeft die zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben; maar wie niet heeft, van die zal genomen worden ook dat hij heeft. De middelen, waardoor het opwekken van de toevertrouwde gave plaats heeft, zijn hoofdzakelijk drieërlei: het gebed, welks adem het glimmend vuur steeds helderder doet branden, het lezen van het Woord, waardoor de Geest tot ons spreekt en in ons wordt opgewekt en de gemeenschap van de heiligen, waardoor het individuele leven voor ziekelijke toestanden en voor afsterven wordt bewaard.

Met het woord van vs. 7 wijst Paulus aan, hoe de aard van het ware gehoor eist, dat Timotheus de ambtsijver mocht vernieuwen en de verkregen genade weer mocht aanwakkeren. Uit het karakter van de Christen wijst hij de dienaar van het Evangelie zijn plicht aan; hij zou in Timotheus niet meer de ware Christen erkennen, hield hij op een dienaar van het Evangelie getrouw in zijn roeping te zijn.

De goddelijke Geest, de Christen verleend, is niet een geest van vreesachtigheid. d. i. van versaagdheid in de strijd voor het rijk van God, maar van de kracht, niet alleen tot het standhouden tegenover de aanvallen van de wereld, maar ook om de wereld steeds meer te overwinnen; vervolgens ook van de liefde, die hem bij de strijd nooit het doel, namelijk het heil van de broeders, uit het oog laat verliezen, maar hem dringt met alle zelfverloochening voor hen werkzaam te zijn, zonder offers te ontzien; en eindelijk van de gematigdheid of van de bestraffing, die hem dringt bij de misslagen van anderen niet werkeloos te blijven, maar hen te bestraffen, opdat zij daarvan zich onthouden.

Men kan het woord "bestrafing", "tucht" ook verklaren als ziende op de persoon zelf, zoals Luther schrijft: "het woordje tucht, dat Paulus veel gebruikt, betekent wat wij zeggen: zich matig, rein, verstandig gedragen. " De kracht maakt mannelijk en sterk, de liefde teder en zorgvuldig, de tucht ootmoedig en bescheiden. De Geest van de kracht heeft in de dienst van God tot belijdenis van de waarheid vooral zijn werk, de liefde laat zich gelegen liggen aan de naaste en de tucht bewaart voor de eigen geest en voor alles wat te veel is, op verkeerde paden leidt en het eigen ik zoekt. Die vertrouwend op de ontvangen kracht, de liefde, de ootmoed, de tucht zou willen vergeten, die zou een dweper kunnen worden. Die altijd maar sprak van liefde, gematigdheid, verstandigheid en daarbij de Geest van de kracht uitdoofde, zou kunnen worden tot een in Jezus' mond ondraaglijke lauwe. God geeft en wil niet onbezonnenheid, maar een kracht, die onder de tucht staat; geen flauwhartige liefde, maar een, die met betoning van de Geest de verbetering van de naaste zoekt, een Geest, die bij de tucht zelf zich niet verloochent.

De apostel was beducht dat Timotheus in verzoeking komen zou, om de buitengewone gaven, waarmee hij verwaardigd was, te verzuimen; niet uit een vleselijke traagheid, maar uit vreesachtigheid, hetzij wegens zijn jonkheid, hetzij wegens de zorgelijke omstandigheden, waarin hij verkeerde, omdat hij niet alleen aan velerlei vervolgingen, maar ook aan de verleiding van valse leraren was blootgesteld. Paulus herinnert hem daarom de hoedanigheden en uitwerkselen van de buitengewone gaven, die hij hem met oplegging van de handen had meegedeeld. Hij sluit er zichzelf mee in, zeggende: God heeft ons gegeven enz., om Timotheus van het te meer op te wekken, tot datgene, waartoe hij zichzelf evenzeer verplicht rekende. De Geest, wiens buitengewone gave Paulus en Timotheus beiden bij hun roeping, de een tot een apostel en de ander tot een Evangelist, ontvangen hadden, was geen

geest van vreesachtigheid, die hun harten met angst in schrik vervullen zou, zodat zij tegen alle zwaarigheden moedeloos opzagen, maar een geest van kracht en van de dapperheid, die hun zulke heldenmoed inboezemde, dat zij bewust van hun plicht en van hun roeping en vertrouwend op de bijstand van hun goddelijke Zender, alle zwaarigheden rustig overstapten en door alle hindernissen heen braken. Daarenboven was deze geest een geest van de liefde en van de gematigdheid. De liefde en gematigdheid worden hier door het woord "maar" tegen de vreesachtigheid overgesteld. Door de liefde hebben wij daarom te denken aan die blakende liefde tot God en mensen, die alle vrees verbant en door de gematigdheid, die gemoedsgesteldheid waardoor men alle vrees, in vertrouwen op de goddelijke bijstand, in de zorgelijkste omstandigheden geheel verbant, zodat men zijn hart geruststelt en zijn gemoed in een effenbare gestalte houdt. Anders kan men het zo begrijpen, dat de apostel, om te voorkomen dat Timotheus hem zo niet begreep, alsof hij door de geest van de kracht zo'n geest bedoelde, die in alles stoutmoedig en onbesuisd te werk gaat, zonder acht te geven op hetgeen de liefde tot God en mensen vorderen, zijn mening nader verklaren, dat hij namelijk door de geest van de kracht zo'n geest verstaat, die wel kloekmoedig te werk gaat, maar deze kloekmoedigheid tevens door een vurige liefde tot God en de naaste bestuurt, in alles geregeld en bedaard te werk gaande, overeenkomstig de wet van de liefde, en naar personen, tijden, plaatsen en zaken. Had nu Timotheus zo'n geest van kracht ontvangen, dan moest hij zich zowel als de apostel zelf verplicht rekenen om de buitengewone gave, die God hem geschonken had, door vreesachtigheid niet te verdoven, maar die door hervatte moed op te wekken en met liefde en gematigdheid ten nutte van de gemeente, getrouw en kloekmoedig aan te leggen.

I. Vs. 8-Hoofdstuk 4: 8 houdt een van de beide vroeger genoemde partijen in. Het sluit zich onmiddellijk aan de woorden in vs. 7 aan: "Want God heeft ons niet gegeven een geest van de vreesachtigheid, maar van de kracht en van de liefde en van gematigdheid. " Het heeft ten doel Timotheus te versterken, opdat hij de gave opwekt, die in hem is (vs. 6). Wat dus in de bovenstaande inleidingsverzen pas op de tweede plaats als het doel van de apostel bij het schrijven van de brief werd genoemd, komt hier op de eerste plaats, want het maakt de hoofdstrekking uit, waarbij de tweede, Timotheus tot een snelle reis naar Rome te dringen, als een persoonlijk belang met recht achterstaat Php 4: 10.

A. Vs. 8-18. "God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid. " Op grond van dit woord, dat hij vroeger heeft uitgesproken, vermaant Paulus Timotheus in de eerste plaats, zich niet voor de getuigenis van Jezus Christus, noch voor de gebundene van de Heere, de gevangen apostel te schamen. Hij moet de geest van vreesachtigheid of beschaamdheid, die over hem gekomen is en die een Christen niet past, van zich verdrijven en daarentegen naar het voorbeeld van deze gebonden verdrukkingen lijden met het Evangelie (vs. 8). Hij kan dat in de kracht van God en is ook verplicht dat te doen uit dankbaarheid jegens die God, die ook hem zalig gemaakt heeft en met een heilige roeping tot Zijn rijk geroepen heeft zonder enige verdienste of waardigheid van zijn kant, maar alleen naar Zijn eeuwig voornemen en naar de genade, waarmee Hij hem verkoren heeft vóór de grondlegging van de wereld en heeft vervolgens in de volheid van de tijden deze genade openbaar doen worden in de zaligheid door Christus teweeg gebracht (vs. 9 en 10). Geschiedt nu de openbaring van de zaligmakende genade door het Evangelie, waarvoor toch niemand zich zal schamen, die de genade aan zichzelf ervaren heeft en is Paulus, die tot prediker daarvan gesteld is, in zijn roeping, die vooral de heidenwereld aangaat, een gevangene, dan zal Timotheus toch ook zich voor de gevangen apostel niet meer schamen. Hij zal zich dan aansluiten aan het voorbeeld van hem, die het zich niet schaamt, als hij om het Evangelie moet lijden. Hij moet echter niet slechts in het algemeen zich verstouten, maar in het bijzonder vasthouden aan de leer, die hem

door de apostel is overgeleverd; deze moet hij met alle beslistheid vasthouden in een streek, waar zo vele anderen, zoals hij zelf weet, de apostel de rug hebben toegekeerd (vs. 13-15). Tegenover dit voorbeeld van ontrouw staat een exempel van bijzondere getrouwheid in een anderen Efeziër, Onesiforus; Timotheus zal er goed aan doen, als hij dit voorbeeld navolgt (vs. 16-18).

8. God heeft ons niet gegeven de geest van de vreesachtigheid, die teweegbrengt, dat wij ons makkelijk schamen voor hetgeen wij ons de hoogste eer moesten rekenen. Schaam u dan niet voor de getuigenis van onze Heere en Zijn Evangelie (Rom. 1: 16. 1 Kor. 1: 6 Ro 1. 16 1Co Hand. 4: 33), noch voor mij, a) die Zijn gevangene ben (Fil. 1: 9 Efeze 3: 13); maar lijd verdrukkingen (Sir. 2: 2 met het Evangelie (Fil. 1: 27), zoals ik daarmee lijd (vs. 12; 2: 9), naar de kracht van God, die sterk is in de zwakken (2 Kor. 12: 9 en "Eph 3: 16.

a) Hand. 21: 33 Efeze. 3: 1; 4: 1 Kol. 4: 18

In vs. 7 zei de apostel dat de Geest, de Christen gegeven, geen geest van vreesachtigheid of lafhartigheid was. Daarmee gaf hij te kennen, dat hij de oorzaak, waarom voor Timotheus die herinnering nodig was, om de bijzondere genadegave van God, die in hen woonde, weer tot een nieuwe levendigheid op te wekken (vs. 6), in een moedeloosheid zocht, die hem overvallen was. Dienovereenkomstig luidt dan ook de vermaning, die hem op grond daarvan moet worden toegevoegd. Hij moet zich van de getuigenis van de Heere Jezus en Paulus, zijn gevangene, niet schamen, d. i. zich niet tot beide in zodanige verhouding plaatsen, dat hij niets met hen te doen wil hebben, omdat hij oneer van hun gemeenschap vreest maar hij moet lijden met het Evangelie, evenals Paulus, hij moet gewillig zijn, om de boodschap van de zaligheid met de apostel verdrukkingen te dragen en hij moet dat doen naar de maat van de goddelijke kracht, die hem niet zal ontbreken.

Het is zeer mogelijk, dat men zich voor de zaak van de Heere schaamt, vooral in zachtere Melanchtons-naturen, zoals ook Timotheus zo iemand schijnt geweest te zijn, naturen, die meer gewijd zijn tot geduldig lijden dan tot moedig strijden voor de waarheid.

De apostel zegt niet: "vrees niet, verschrik niet", maar "schaam u niet", omdat er geen gevaar meer is, als men zich voor een zaak niet meer schaamt, want als men zich schaamt wordt men neergedrukt.

Paulus wil zeggen: "als het van u geëist wordt, dat ook u iets moet lijden omwille van het Evangelie, lijd het dan geduldig, met een blij en onbevreesd gemoed, naar mijn voorbeeld. "

Die de handen op zich laat leggen tot het predikambt, laat die ook aan zich leggen tot gevangenschap, als God het zo beschikt.

9. a) Die ons heeft zalig gemaakt door het werk van de verlossing, dat ons Christenen ten goede komt, die Hij ten eeuwige leven verordineerd heeft (Hand. 13: 48 Rom. 8: 28 vv.) en geroepen met een heilige roeping, om ons van de wereld af te zonderen en tot gemeenschap met Hem te leiden. Die zegen is niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade (Tit. 3: 4 v. Efeze 2: 4 vv.), die als een in Zijn raadsbesluit nog verborgen ons gegeven is in Christus Jezus voor de tijden van de eeuwen (Tit. 1: 2 Efeze 3: 11. 1 Kor. 2: 7

a) Efeze. 1: 3 Tit. 3: 4, 5, 6

De apostel gebruikt hier de verleden tijd en zegt: Die ons heeft zalig gemaakt. Gelovigen in Christus zijn behouden. Zij worden niet beschouwd als mensen, die in een hoopvolle toestand verkeren en daaruit eindelijk behouden kunnen worden, maar zij zijn reeds geheiligd. De zaligheid is geen zegen, die pas op het sterfbed wordt genoten en bezongen wordt in de staat van de toekomstige gelukzaligheid, maar een zaak, die nu reeds kan worden verkregen, ontvangen en genoten. De Christen is volkomen behouden in Gods voornemen. God heeft hem tot de zaligheid verordend en Zijn voornemen is onwankelbaar. Hij is behouden, want ook de prijs werd voor hem betaald: "het is volbracht", was de uitroep van de Heiland vóór Zijn sterven. De gelovige is ook volkomen behouden in Zijn Verbondshoofd, immers zoals hij in Adam stierf, wordt hij in Christus weer levend gemaakt. Deze volkomen zaligheid gaat gepaard met een heilige roeping. Zij, die de Heiland aan het kruis verloor, worden ter bekwaamer tijd verlost van hun zonden, zij trachten aan Christus gelijkvormig te worden; zij kiezen de heiligheid, niet uit nooddwang, maar door de drang van de nieuwe natuur, die hen ertoe leidt om zich even natuurlijk in heiligheid te verblijden, als zij van te voren zich verheugden in de zonde. God riep en verkoos hen niet, omdat zij heilig waren, maar opdat zij heilig zouden zijn; de heerlijkheid is de schoonheid, in hen gewrocht door Zijn werk in hen. De uitnemende eigenschappen, die wij in de gelovige opmerken, zijn evenzeer het werk van God, als de verzoening zelf. Aldus komt op liefelijke manier de volheid van de genade van God aan het licht. De zaligheid moet uit genade zijn, omdat de Heere daarvan de bewerker is en wat anders dan genade kon Hem hebben bewogen, om de schuldige te behouden? De zaligheid moet uit genade zijn, want de Heere werkt altijd op zo'n manier, dat onze gerechtigheid voor eeuwig buitengesloten wordt. Dit is het erfdeel van de gelovige: een zaligheid die aanwezig is; dit het bewijs, dat hij ertoe geroepen is: een heilig leven.

Naar zijn eigen voornemen en genade. Men kan beide deze woorden, volgens de spreektrant van de Hebreërs, zo opvatten, als of er stond, naar zijn eigen genadig voornemen: of die zo onderscheiden, dat het eerste de bepaling van Gods wil aanduidt, om de Zijnen langs de weg van roeping te zaligen en het ander de bron aanwijzen, waaruit die bepaling van Gods wil is voortgevloeid: namelijk Gods vrijmachtige en onbegrijpelijke genade, of, wil men liever, het zalig uitwerksel van dat vrijmachtig voornemen. Het komt in het wezen van de zaak op hetzelfde neer. Zegt nu de apostel, God heeft ons zalig gemaakt en geroepen, naar Zijn eigen voornemen en genade, het geeft te kennen, dat God in het zalig maken en roepen beiden van Paulus en Timotheus alleen te werk was gegaan naar Zijn genadig en vrijmachtig voornemen. Maar wat zegt het woord eigen? Naar Zijn eigen voornemen en genade. De apostel wil daardoor het vrijmachtige en onafhankelijke van dat genadig voornemen des te meer aantonen en leren dat God nergens anders door, dan alleen door de vrijmachtige en onafhankelijke bepaling van Zijn wil, zonder iets in Paulus en Timotheus vooraf in aanmerking te nemen, bewogen is om hen te roepen en aanvankelijk te zaligen. De apostel oordeelde het nodig om het vrijmachtige van dit genadige voornemen nog nader aan te tonen, zoals God deze ongebonden genade in de eeuwigheid bestemd en in de tijd op de luisterrijke wijze geopenbaard had, zeggende, die genade is ons gegeven in Christus Jezus vóór de tijden van de eeuwen. Paulus verklaart dat die genade, die de bron is van het Goddelijk voornemen en tegelijk van de roeping tot zaligheid, naar dat voornemen, aan hem en Timotheus gelijk aan alle gelovigen van het Nieuwe Testament, gegeven, dat is, bestemd en toegedacht was in Christus Jezus, voor zover God namelijk behoudens Zijn volmaaktheden, de zaligheid aan de Zijnen niet anders kon bestemmen en toedenken, dan met verordening van Zijn eigen Zoon tot Borg en Middelaar, om Zijn volmaaktheden, die door de zonde verloochend waren, volkomen op te luisteren. Dit geven en bestemmen van deze genade in Christus Jezus was geschied vóór de tijden van de eeuwen, dat is van eeuwigheid vóór de grondlegging van de wereld. Te weten, ofschoon de deelgenoten van deze genade toen nog geen bestaan hadden,

zijn zij evenwel aan het Goddelijk verstand, dat het toekomstige, zowel als het verleden en tegenwoordige tegelijk beschouwt, als reeds aanwezig voorgekomen. In dit opzicht kan er van hen gezegd worden, dat hun deze genade, schoon toen niet aanwezig, echter in Christus Jezus, uit kracht van die bestemming voor de tijden van de eeuwen af van eeuwigheid gegeven is.

10. a) Maar nu in de volheid van de tijden (Gal. 4: 4 Efeze 1: 10) geopenbaard is door de verschijning van onze Zaligmaker Jezus Christus in het vlees. Deze is het, die door Zijn sterven en Zijn opstanding de dood teniet heeft gedaan, hem zijn macht en heerschappij heeft ontnomen en zelfs tot gehele opheffing in latere tijd heeft gebracht (Hebr. 2: 14. 1 Kor. 15: 26 Hos. 13: 14) en daarentegen door Zijn opstanding en hemelvaart het leven, dat geen dood kent en de onverderfelijkheid, die de dood achter zich heeft, aan het licht gebracht, tot een onderwerp van helder erkennen en gelovig aannemen gemaakt heeft door het Evangelie, waarin het wordt verkondigd (1 Tim. 2: 6 Tit. 1: 3).

a) Rom. 16: 25 Kol. 1: 26. 1 Petrus 1: 20

Opdat Timotheus nog meer zou worden opgewekt tot een moedig volharden in zijn roeping, herinnert Paulus hem aan de oneindige rijkdom van de weldaden, waartoe persoonlijk genot hij door hetzelfde Evangelie was gekomen, waarvoor hij zich niet moest schamen, maar waarmee hij lijden moest.

Dat Timotheus zich geheel van alle ambtelijke werkzaamheden zou hebben teruggetrokken, blijkt geenszins uit de brief, integendeel, hij moet zijn plaats in Efeze nog hebben ingenomen en zijn ambt hebben waargenomen. Er ontbrak echter veel aan, dat hij met de autoriteit en de overgave van een plaatsbekleder van de apostel arbeidde. Hij beperkte zich voornamelijk tot de betoning van zijn subjectieve vroomheid, plaatste het ambtelijk werk achteraan, bracht zijn tijd door met het zorgen voor tijdelijk voedsel (Hoofdstuk 2: 3 vv.), begaf zich met de vreemde leraars tot wetenschappelijke vragen en moeilijkheden (Hoofdstuk 2: 8, 16, 23), had de moed niet de gemeente van dwaalleraars te reinigen (Hoofdstuk 2: 17 vv.) en predikte de hoofdleer van het apostolisch Christendom niet met volle beslistheid (Hoofdstuk 2: 8), om geen grote moeilijkheden teweeg te brengen.

Onder zulke omstandigheden herinnert de apostel hem, wat hij aan het Evangelie te danken heeft en dus daaraan ook verschuldigd is en hoe zou hij zijn plicht jegens dat Evangelie verzuimen uit vrees voor aards tijdelijk lijden, als hem daardoor het leven en de onvergankelijkheid in het helderst licht is geplaatst, waarin hij dat als onmiskenbare werkelijkheid voor zich ziet? Wat hem reeds het opschrift (vs. 1) op het gemoed kon binden, als Paulus zich een apostel in Christus Jezus noemde, daaraan wordt hij hier herinnerd, opdat hij zich de getuigenis van Jezus niet mocht schamen, noch moedeloos terugschrikken voor het lijden, dat zijn roeping als getuige van Christus meebracht.

God heeft ons zalig gemaakt en met een heilige roeping geroepen op geheel onverdiende wijze. Hoe minder er nu van onze zijde verdienste is, des te meer aanleiding is er tot die dankbare wederliefde, die zich ook te midden van lijden betoont. De grond van onze roeping is alleen Gods voornemen. Deze openbaart zich, wordt zichtbaar in de genade en deze is ons gegeven in Christus Jezus d. i. in of met zijn hele persoon en zij is ons gegeven vóór de tijd van de wereld. Met zo'n geven is niet het concrete, reële geven gemeend, maar het abstracte, ideale, zodat het eigenlijk een bestemmen, een toekennen betekent; door het raadsbesluit van God, dat eeuwig is, is ons de genade van eeuwigheid bestemd, toegekend (Efez. 1: 4 vv.). Maar daarom, omdat zij ons buiten de tijd was gegeven, moest zij in de tijd geopenbaard

worden en hoe dit geschied is, zegt de apostel verder in het tiende vers. De verschijning van Jezus Christus is hier niet, zoals in 1 Tim. 6: 14 Zijn terugkomt op het einde van de tijden, maar Zijn gehele aardse verschijning in de volheid van de tijd. Wat Hij gedaan heeft is aan de ene kant, dat Hij de dood teniet heeft gedaan en aan de andere kant, dat Hij leven en onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht. Als nu Paulus nog de bijvoeging geeft "door het Evangelie" dan heeft hij reeds de gedachte bij zich, die hij vervolgens in vs. 11 uitspreekt.

De grond van onze zaligheid lag reeds vóór de tijd van de wereld, zoals die ook onbeweeglijk staat, als aarde en hemel ten ondergaan. De zaligheid kwam dan als teweeg gebracht voor God door de verschijning van Christus; maar tot onze kennis en ons genieten komt zij eerst door het Evangelie. En voor dit woord van de verzoening een ambt op te richten of een prediker te stellen, is ook een belangrijk deel van Gods voornemen en genade.

Deze ongehouden genade, die God van eeuwigheid bestemd had, heeft Hij in de tijd op luisterrijke manier geopenbaard en wel door de verschijning van onze Zaligmaker Jezus Christus. Die genade is geopenbaard, dat is: allerluisterrijkst vertoond, nadat zij van de tijden van de eeuwen in het Goddelijk voornemen was besloten en als verborgen geweest. Deze openbaring van de genade, die van eeuwigheid in het Goddelijk voornemen als opgesloten was geweest, is geschied door de verschijning van onze Zaligmaker Jezus Christus in het vlees. Die verschijning had tot een voornaam oogmerk: de gemelde genade van Paulus en Timotheus tot hun zaligheid of de allerluisterrijkste wijs te openbaren en te verheerlijken. Maar wat had de Zaligmaker Jezus Christus bij zijn verschijning in het vlees gedaan, om Paulus en Timotheus dadelijk deelgenoten te maken van de hun toegedachte genade? Dit verklaart de apostel nader, wanneer hij er bijvoegt: Die de dood heeft teniet gedaan en het leven en de onsterfelijkheid aan het licht gebracht heeft, door het Evangelie. Hij heeft de dood teniet gedaan. Paulus en Timotheus lagen, zoals alle mensen van natuur, onder het geweld van de dood. Daarom, zouden zij zalig kunnen worden, moest eerst ten hun opzichte dit geweld van de dood vernietigd worden. Dit was boven het kunnen van enig eindig schepsel. Deze eer was bewaard voor onze Zaligmaker Christus Jezus. Hij heeft de dood teniet gedaan door Zijn borgtochtelijke gehoorzaamheid, waardoor Hij de dood het recht, dat hij had, ontnomen heeft, uit kracht van de goddelijke rechtvaardigheid en van de bedreiging op de eerste overtreding gedaan, om over de zondaar te heersen, maar voornamelijk door Zijn opstanding, wanneer Hij over de dood volkomen heeft gezegepraald. Het leven en de onsterfelijkheid is het onsterfelijk leven in de gewesten van de zaligheid. Dit onsterfelijk leven, dat van te voren als in het duistere lag, heeft de gezegende Zaligmaker als in het licht voortgebracht door de prediking van het Evangelie, zowel in persoon gedurende Zijn omwandeling door het Joodse land als na Zijn verhoging door Zijn gezanten. Het onsterfelijk leven lag voorheen in het duister, hoewel God het zelf, door de algemene openbaring, die Hij in Adam aan het hele menselijk geslacht gegeven en in Noach na de vloed herhaald heeft, duidelijk genoeg bekend had gemaakt. Maar de heidenen hadden het licht schromelijk verduisterd, de overblijfselen van deze oorspronkelijke openbaring waren door afgoderij en bijgeloof van tijd tot tijd al meer en meer verloren gegaan, zodat de schranderste wijsgeren over een toekomstend leven van de mensen geheel in twijfel stonden en de leer van de opstanding van de doden was hun ten slotte geheel onbekend. Onder de Joden, die met een nadere openbaring verwaardigd waren, werd de leer van een toekomstend leven of van de opstanding van de doden, door de Sadduceeën ronduit ontkend en de Farizeeën schijnen niet vreemd geweest te zijn van het geloof van de zielsverhuizing. Maar de goddelijke Verlosser heeft het leven en de onsterfelijkheid weer aan het licht gebracht, voor zoverre Hij deze aangelegen waarheden door het Evangelie allerwegen en allerduidelijkst bekend heeft gemaakt. Had nu God zo'n onschatbare weldaad aan Paulus en Timotheus bewezen, dat Hij hen op de gezegde manier zalig maakte, in

onderscheiding van zo vele anderen, die nog lagen onder het geweld van de dood en nog niet bestraald waren met het licht van het Evangelie en de openbaring van het leven en de onsterfelijkheid, dan moesten zij ook daaruit hun onberekenbare verplichting aan de Zaligmaker afleiden en de overweging daarvan moest Timotheus in het bijzonder opwekken, om zich niet te schamen over het Evangelie, dat zulke aangelegen waarheden aan het licht bracht en door middel waarvan hij zo'n grote genade verkregen had.

Men kan niet ontkennen, dat de heidenen door overlevering en het licht van de natuur enige hoop hadden op een toekomstig geluk, wanneer dit leven geëindigd zou zijn; want dat was volstrekt noodzakelijk, zegt de apostel, om tot God te komen of Hem enige behagelijke dienst te bewijzen; want die tot God komt moet geloven, dat Hij is en een beloner is van hen, die Hem zoeken (Hebr. 11: 6). Maar die hoop was echter gering en zwak in hen en nauwelijks geloofd door hun filosofen. Bij Cicero wordt ze genoemd een vermoeden van toekomstige eeuwen. Het is Seneka iets, dat onze wijze mannen beloven, zonder het te bewijzen. Socrates spreekt bij zijn dood aldus: Ik hoop te gaan naar vrome mannen, maar ik ben daar niet zeker van en het betaamt geen wijs man vast te stellen, dat het zo zijn zal. Ik, zegt hij verder, moet nu sterven en jullie zullen nu blijven leven, maar wie in de beste staat is, de levende of de dode, weet God alleen. Zowel hij als Cebes bekennen rondweg, dat die dingen aangaande de ziel niet geloofd werden door het grootste gedeelte van het mensdom. Aristoteles achtte daarom de dood voor het allerverschrikkelijkste, als een eind makende aan alle dingen, omdat na de dood iemand noch goed noch kwaad overkomt. Ja, zegt hij, het is ongerijmd te zeggen, dat iemand gelukkig kan zijn na zijn dood, omdat de gelukzaligheid in werking bestaat. Hierom rekent Atticus hem onder degenen, die staande hielden dat de zielen niet overbleven na de lichamen. Origenes zegt dat hij de leer van de onsterfelijkheid van de ziel veroordeelde. De dichters Sophocles, Euripides, Aeschylos komen hierin overeen, dat de doden geen smart of leed voelen. Lipsius bekent, dat dit stuk onder de stoïcijnen betwist en niet met eenparige toestemming onder hen aangenomen werd en die hen leest zal hen steeds vinden met hun: als enz., niet wetende of er iets na de dood zou zijn of niet, zoals Socrates in Phaedo spreekt: of zielen vernietigd worden dan wel alleen van plaats verwisselen, of zij in een staat van gevoel of gevoelloosheid zijn, of de ziel en het lichaam tezamen vernietigd waren dan niet, zoals Cicero, Seneka en anderen, of elders afgezonderd blijven, gestadig zijnde tussen een staat van vernietiging of overgang, een diepe slaap, een lange reis of een volslagen ontslapping (alles onbepaald latend). Caesar verklaart dat de dood een einde maakt aan al onze kwalen en pijnigingen, als geen plaats latend voor blijdschap of vrees en Plinius, dat de ziel en het lichaam geen meer gevoel hebben na de dood, dan vóór de geboorte. Cicero begint zijn redenering over dit onderwerp met een bekentenis, dat hij niet voornam iets te zeggen, dat vast en zeker was, maar alleen waarschijnlijk, en enige gelijkheid naar waarheid had. En de verschillende gevoelens van de filosofen daarover opgeteld hebbende, besluit hij dus: welk van deze gevoelens waarachtig is, moest ons een van de goden zeggen; wat de waarheid nabij komt, wordt zeer betwist. En als hij zoveel bewijs gegeven heeft als hij kan aangaande de onsterfelijkheid van de ziel, belijdt hij openhartig dat dit voelen tegengesproken werd, niet alleen van de gehele troepen van de gezindheid van Epicurus, maar ook van zeer vele geleerden van andere gezindheden. Plutarchus zegt, dat men om de mensen te beteugelen tegen een kwade levenswijze, door vrees hen moet houden onder het bijgeloof van de schrik van de hel en dat men degenen, die deze vrees hebben afgeschud, moet voorstellen de fabelachtige hoop van onsterfelijkheid. Dit, zegt hij verder, is een groot voordeel van de filosofie, dat zij heeft geleerd de dood, die anderen vrezen, als niets voor ons te achten, zodat de filosofen zelf zagen, wat een kwade uitlegging de ontkenning van of de twijfel aan deze dingen op het gedrag van de mensen moest hebben, namelijk: 1. De mensen zeer te stijven om in een kwaad leven voort te gaan, want als de dood, zegt Socrates, een eind aan alles maakt of

van alle kwaad bevrijdt, dit zal een aangename tijding zijn voor de goddelozen. 2. De mensen af te trekken van een vroom en deugdzaam leven, als al hun hoop van gelukzaligheid wegnemend; want zoals Dionysius Halikarnassus terecht aanmerkt, als de ziel van haar lichaam afgescheiden vernietigd wordt, is het niet gemakkelijk te begrijpen dat vrome mensen gelukkig konden zijn, die hier vaak geen voordeel uit de deugd behalen, maar menigmaal daardoor omkomen. 3. Het geduld en de standvastigheid in de deugd weg te nemen en de aankleving aan trouw en billijkheid, wanneer men daarom lijden moet in deze wereld; want het is met waarheid gezegd door Cicero, dat het niet mogelijk is voor iemand die achting te hebben voor trouw en billijkheid, van verschrikkelijke pijnigingen te ondergaan, om de volharding daarin, tenzij hij verzekerd zij, dat de dingen, die hij toegestemd heeft, niet vals konden zijn. Na al deze onzekerheid was het onze deïsten nog wel te raden het besluit van Plato, uit zijn gesprek aangaande dit onderwerp, goed te bedenken, namelijk, dat schoon niemand van de wijzen hierin iets zekers kon stellen, het hem nochtans betaamde zijn best te doen om deugd en wijsheid te verkrijgen, omdat de hoop groot en de prijs uitmuntend was en waardig een proef daarop te doen, schoon met onzekerheid aangaande de uitkomst, of wij ze geloofden, want het is, zegt hij, een edele proef en wij behoren deze dingen in ons verstand ingedrukt te houden. Van de onsterfelijkheid, die het lichaam zal deelachtig worden, geloofden of wisten de heidenen niets. Zij lachten ermee en merkten ze aan als onmogelijk en God onwaardig en zonder enig overtuigelijk voorbeeld, dat zij zou kunnen geschieden. Hieruit zien wij de noodzakelijkheid dat het leven en de onsterfelijkheid aan het licht gebracht werd door het Evangelie en welke onophoudelijke dankzegging wij verschuldigd zijn aan de gezegende Jezus, die door Zijn dood niet alleen de vrees en de prikkel, maar ook het aanzijn van de dood heeft weggenomen en ons een gelukzalige onsterfelijkheid heeft aangebracht, niet alleen naar de ziel, maar ook naar het lichaam.

11. Zo die ik het Evangelie door het te verkondigen en tot de wereld te brengen, inzonderheid tot hen, die nog gezeten zijn in duisternis en schaduwen van de dood (Jes. 9: 2 Luk. 1: 79), a) waartoe ik gesteld ben een prediker en een apostel en een leraar van de heidenen (1 Tim. 2: 7).

a) Hand. 9: 15; 13: 2; 22: 21

12. Ik bedien dat ambt in alle getrouwheid, om welke oorzaak ik ook deze dingen, die ik hier te Rome in mijn banden te dragen heb, lijdt, omdat ik niet alleen een gevangene van Christus Jezus, maar in het bijzonder voor de heidenen ben (Efeze 3: 1 en 13). Ik word echter niet beschaamd, als ik zo lijdt, maar ik roem integendeel en verheug mij daarin (Rom. 5: 3 Kol. 1: 24), want ik weet, wie ik geloofd heb, namelijk God en op wie ik al mijn vertrouwen stel (1 Tim. 4: 10 Hand. 27: 25) en ik ben verzekerd, dat Hij tegenover alle vijandige machten, die mij dat onttrekken willen, machtig is mijn pand, dat Hij mij als toekomstige bezitting heeft toegedacht, namelijk de kroon van de rechtvaardigheid (Hoofdstuk 4: 8), het pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag, de dag van Christus (Fil. 1: 10. 2 Thessalonicenzen. 1: 10, wanneer het mij zal worden toegedeeld.

Timotheus moest zich niet alleen niet voor de getuigenis van Jezus schamen, maar ook niet voor de apostel in zijn gevangenis (vs. 8). Nadat nu het bevestigen van die eerste vermaning in vs. 9 en 10 is geëindigd in het "door het Evangelie", gaat de rede voort met de stelling, reeds in de eerste brief gevonden, om ook de tweede aanmaning te bevestigen. Paulus is ertoe geroepen om het Evangelie te verkondigen, in de wereld uit te gaan, om het daar te brengen en vooral om de heidenen te onderwijzen: hoe zou Timotheus zich dan schamen voor hem, die God daartoe heeft verordend? Hij moest zich dan ook voor het Evangelie schamen. Of hoe

zou hij zich van zijn schamen om hetgeen hij te lijden had! De apostel schaamt zichzelf er niet voor.

Tot volhardend geduld is er voor iemand veel aan gelegen dat de oorzaak van zijn lijden voor hem in het juiste licht wordt gesteld. Men zie, hoe in Joh. 15: 22 en 16: 3 de Heiland Zijn discipelen hierin te hulp is gekomen. De wereld, vaak ook onze vrienden, zouden evenals die van Job, geheel andere opschriften boven iemands kruis willen plaatsen. Zelfs het eigen hart wil soms opdringen, dat men het zichzelf heeft opgelegd, dat men op deze of andere wijze het zou hebben kunnen ontwijken. Maar de Geest van Christus leert altijd weer het eigenlijke "waarom. " Onder de toedichting van andere onheilige oorzaken zou men iemand ertoe brengen, dat hij zich voor het lijden van Christus schaamde, zich in de vleselijke wegen van aardsgezinde mensen terugtrok, die alles zo weten in te richten, dat zij van het kruis van Christus verschoond blijven en dan zit het vaak diep en werkt het snel wat iemand tot zo'n afmattend schamen voor het lijden van Christus wil verleiden. Daarom moet ook datgene, wat dit kan uitdrijven van zo'n doordringende kracht zijn als de verzekering is, die Paulus geeft: "ik weet in wie ik geloof. "

Ten gevolgen daarvan, zegt hij verder, ben ik, nadat ik reeds menig bericht van Zijn krachtige hulp ondervonden heb (Hoofdstuk 4: 16 v.), zeker, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag; " onder "mijn pand" kan men verstaan het leven en de onvergankelijkheid, waarvan in vs. 10 sprake was en dan zegt de apostel als in Hoofdstuk 4: 8 dat de kroon van de rechtvaardigheid voor hem gereed ligt en daarmee heeft hij duidelijk uitgesproken wat hij hier bedoelt.

Brand, door en oorlog neemt alles weg. Wat betekent het? Het beste is verzekerd! Het is daarboven in de hemel en daar is het goed bewaard.

Volgens de Roomse wet was de pandbewaarder aansprakelijk wegens zijn zorgen en getrouwheid in het bewaren van een onderpand. Maar als het hem door geweld ontnomen was, werd hij niet schuldig geoordeeld. Paulus schijnt op beiden het oog te hebben. Hij spreekt vooraf van de getrouwheid van God en zegt: ik weet wie ik vertrouwd heb en dan laat hij erop volgen, dat geen macht of geweld het van hem kon nemen. Want Hij was machtig, zijn pand bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag.

Weten en geloven, niet zelden worden die twee woorden in het dagelijks leven lijnrecht tegenover elkaar gesteld. Men zegt datgene te geloven, wat men volstrekt nog niet weet en daarentegen datgene te weten, wat men niet meer hoeft te geloven. In hoeverre die tegenstelling op zichzelf juist is, mag hier worden daargelaten, maar dat zij zeker niet in de geest van het Evangelie en allerm minst in die van Paulus mag heten, het woord van de tekst wijst het uit. In het gemoedsleven van de grote apostel-martelaar althans staat het ene niet onverzoenlijk tegenover het ander; hij weet met duidelijke bewustheid, niet slechts dat, maar ook in wie hij geloofd heeft. Hij kent Hem, de verheerlijkte Zaligmaker voor zichzelf in Zijn onmisbaarheid, gewilligheid en dierbaarheid. Hij is zich bewust, niet slechts van zijn persoonlijke betrekking op de Heer, maar ook en bovenal van de voortdurende zorg en liefde van de Heere voor Hem en waar hij zo voor het tegenwoordige volkomen vrede geniet, is hij ook van zijn aardse en hemelse toekomst in voldoende mate verzekerd. Om het even wat hij ook bedoelt door "het pand bij Hem weggelegd. " Sommigen verstaan dit woord van het eeuwige zielenheil van de apostel, anderen van de hem aan vertrouwde Evangeliebediening zoveel is duidelijk, dat hij met kalme en vaste blik over het graf heen op de dag van Christus' terugkomst ziet, waarop het geloof is aanschouwen verwisseld wordt en de strijder zijn kroon

zal ontvangen. De marteldood voor ogen laat hij in de laatste brief, die ons van zijn hand is bewaard, de taal van de meest vrijmoedige geloofsverzekering horen. Ik weet, in wie ik geloofd heb! Vanwaar mag het komen, dat dit woord zo weinig gehoord en ook, waar het gehoord werd, zo weinig wordt verstaan en geschat? Ach, hoezeer ontbreekt het aan de helderheid, aan de diepte, aan de vreugd en vrucht van het geloof, waarvan dit roerend afscheidswoord van Paulus getuigenis aflegt! Sommigen hebben immer geloofd in die zin, waarin dat woord in het Evangelie gebruikt wordt; hun dusgenaamd geloof was een koele overtuiging van het verstand, hun door de eerste storm van twijfel ontvallen. Anderen geloven niet meer; zij behoren op de lange lijst van hen, die, naar Paulus' woord, aan het geloof hebben schipbreuk geleden, wellicht omdat hun geweten door zware schuld voor God werd bezoedeld. Niet weinigen hebben ja het beginsel van een levend geloof in hun hart, maar zij durven zich de heilsbeloften van het Evangelie niet toe-eigenen, zij menen, dat er nog eerst geheel buitengewone dingen in hun hart en leven moeten plaats grijpen, eer zij het zouden durven wagen dit apostolisch woord te herhalen. Zij beschouwen de geloofsverzekerdheid als een gans bijzondere genadegave, die aan enkele uitverkorenen toegedacht is; niet zonder heimelijk zelfbehagen blijven zij zichzelf sinds jaar en dag onder de zoekenden tellen, zonder ooit met de heilige moed van het geloof te durven zeggen: gevonden, geborgen, behouden. En zeker, ook op dit heilig en geheimzinnig gebied is het woord van de Doper waarachtig: een mens kan niets aannemen, dat is willekeurig zich aanmatigen, wat hem niet uit de hemel gegeven is (Joh. 3: 27). Geloofsverzekerdheid kan men zich evenmin zoals een door toe-eigenen, als men zich die kan laten mededelen door anderen. Toch is het de vraag, of niet reeds menigeen in het volle licht van de Heere zou wandelen, wanneer hij niet zichzelf in de weg stond en door onkunde of vooroordeel voortdurend in donkere nevelen rondtastte. Dat het althans mogelijk is tot volle geloofs zekerheid te komen, wij zien het niet enkel in Paulus, maar in geheel de wolk van getuigen, die ons in de Christelijke loopbaan omringen. Dat het zalig, onschatbaar zijn zou, als ook wij met volle vrijmoedigheid, vóór ons heengaan, dezelfde roemtaal herhalen konden, het laat zich even weinig betwijfelen; kennen wij ze niet, die schatten zouden willen geven, als zij echt door het geloof voor zichzelf van Gods liefde in Christus verzekerd waren? Zo blijft de vraag slechts over: langs welke weg die blinkende berghoogte ook voor ons bereikbaar mag heten en om het antwoord te vinden, hebben wij niet verder dan op Paulus zelf te zien. Hoe is hij tot die vaste en duidelijke zekerheid gekomen, die in deze geloofstaal zich uitsprekt? Geen hemelstem of engelenverschijning heeft hem aangezegd, dat hij in onderscheiding van anderen een kind van God en erfgenaam is van het eeuwige leven. Toch staat hij als op een rots gegrond, want hij bouwt op de getuigenis van het Evangelie, dat hij voor zichzelf heeft aangenomen, nog vóór hij het heeft verkondigd aan anderen. Hij heeft de getuigenis van zijn eigen consciëntie, bij alle zwakheid en gebrek van volkomen oprechtheid voor God in geloof en keuze van het hart. Hij heeft eindelijk de getuigenis van de ervaring van al wat de Heere voor hem reeds zolang is geweest en gebleven en na zo'n rijk voorleden kan hij ook voor de toekomst niet arm zijn aan levende hoop. Maar immers is dit alles ook verkrijgbaar voor ons en het komt er tenslotte eenvoudig op aan, om voor onszelf te weten wat God ons in Christus geschonken heeft! Leert de Heilige Geest het ons gedurig beter verstaan en vertroosten wij voorts ons hart ook met deze gedachte: wellicht heeft de Heere de genadegave van de volle verzekerdheid tot de zware proeftijd bewaard, die nog vóór het einde voor ons, evenals voor Paulus kan komen.

13. a) Houd in uw prediking, die u, naar ik vertrouw, wel weer met alle kracht zult aanvangen, het voorbeeld van de gezonde woorden, het voorbeeld dat u zich uit die woorden heeft leren kennen, die u van mij gehoord heeft in geloof en liefde, die in Christus Jezus is, in die liefde, die bevestiging is van de gemeenschap met Christus Jezus (1 Tim. 1: 14).

a) 2 Tim. 3: 14

Sommigen willen dat de apostel hier, sprekend van geloof en liefde, het oog zou hebben op de borstplaat van de Joodse hogepriester, die, naar gezegd wordt, betekende: licht en volmaaktheid. Deze twee deugden moesten de borst van de Evangelist bezitten. Timotheus moest vasthouden niet zijn eigen woorden of de woorden van enig feilbaar mens, maar de woorden van de apostel alleen. En het is opmerkenswaardig, dat hij moest vasthouden het voorbeeld van de gezonde woorden, dat hij van de apostel ontvangen had, niet alleen in geloof of met getrouwheid, maar met liefde en genegenheid tot alle eerlijke gemoederen, al bezaten zij niet zoveel kennis als hij had, of al verschilden zij met hem in enige bijzonderheden.

Door de gezonde woorden bedoelt de apostel de zalige leer van het Evangelie. De waarheden van het Evangelie heten hier gezonde, of, zoals er eigenlijk staat, gezondmakende woorden, naardien zij een gezegend middel zijn in Gods hand, om de zieke ziel aanvankelijk gezond te maken en die genezing hoe langer hoe meer voort te zetten, alsmede in tegenstelling van de dwaalleer van de verleiders, die de geestelijke ziekte niet kon genezen, maar veel eer verergerde. Deze gezondmakende woorden had Timotheus van de apostel gehoord, deels door de openbare Evangelieprediking van Paulus, deels door het bijzonder onderwijs en de gemeenzame omgang met die grote man. Deze gezonde woorden bestonden in en kwamen hoofdzakelijk voort uit geloof en liefde, die in Christus Jezus is. Het hoofdoogmerk van de Evangelie-prediking is het inscherpen van twee belangrijke bijzonderheden, het geloof en de liefde, waarvan het eerste betrekking heeft op de leerstukken en het andere op de zedeplichten van het Evangelie. Beiden zijn zij in Christus Jezus; deze is het voorwerp van het geloof, dat werkzaam is in de liefde.

14. Bewaar tegen misvorming of verkleining het goede pand, dat u toevertrouwd is (1 Tim. 6: 20), u ten deel is geworden door de Heilige Geest, die in ons woont en ons dus ten allen tijde ten dienste staat, om ons ook te doen volbrengen hetgeen wij volgens de wil van God moeten verrichten.

Zonder aanknoping aan het vorige, maar toch in goed verband daarmee, gaat de apostel over tot een nieuwe vermaning. Deze treedt in zoverre aanvullende aan de zijde van de vorige, als het niet genoeg is dat Timotheus opnieuw moed vat, om zijn vroegere werkzaamheid weer op te vatten, maar zij moet ook van de juiste aard zijn en de leer, die hij verkondigt, moet die van de apostel zijn.

"Houd het voorbeeld van de gezonde woorden, die u van mij gehoord heeft", d. i. volg de schilders na, die hun origineel op het getrouwst copieren. Wat ik u gegeven heb, is uw origineel, de gezonde woorden, de gezonde leer (1 Tim. 6: 3 Titus 1: 9; 2: 1), in tegenstelling tot de dwaalleer.

De woorden "in geloof en liefde" geven de aard en de manier te kennen, waarop Timotheus de woorden van de apostel moet bevestigen. Het moet niet geschieden op uitwendig mechanische wijze, maar zo, dat geloof en liefde als het ware het vat zijn, waarin het aangewezen voorbeeld wordt bewaard, zodat het tegelijk het persoonlijk en het geestelijk eigendom van Timotheus is. Als dit plaats vindt, dan zal hij zonder de minste krenking van de waarheid de heilzame woorden van de apostel zelfstandig reproduceren en deze geenszins slechts als een echo op geesteloze manier herhalen.

Paulus stelt het bezitten van de ware leer, Timotheus toevertrouwd, voor als een goed pand. Als middel tot bewaring is genoemd de Heilige Geest, die in hem evenals in de apostel woont en zo voor hem ten allen tijde gereed is. Hij staat tegenover een wereldse geleerdheid, die alleen de natuurlijke mens inneemt.

Kort van te voren (vs. 12) noemde de apostel de zaligheid hem weggelegd zijn pand en hier noemt hij de heerlijke, Timotheus toevertrouwde schat van de gezonde leer een pand, dat hij moest bewaren. Zoals God getrouw voor ons bewaart, wat Hij ginds voor ons heeft weggelegd, zo wil Hij dat wij hier getrouw zullen bewaren wat ons is toevertrouwd.

Omdat wij het ware, het goede, het schone, zal het voor ons leven iets wezenlijks en blijvends teweeg brengen, niet maar als begrip kunnen bevatten, maar het in concrete vorm voor ons moeten zien, daarom is het volkomen correct, als de apostel zichzelf als voorbeeld voor zijn discipelen voorstelde. Een partijman was hij toch niet; want, zoals het resultaat van de geschiedkundige ontwikkeling heeft bewezen, was het in de strijd tussen de Christenen uit de heidenen en die uit de Joden niet te doen om de gelijkstelling van twee partijen, die evenveel recht hadden, maar om het vasthouden van de waarheid tegenover een van de waarheid afdwalende partij. De geschiedenis onderricht ons daarover, hoe het in de strijd van de Kerk met de verschillende ketterse partijen gesteld was. Als dus Paulus zich in zijn vasthouden aan de gezonde leer als voorbeeld voor de discipelen stelt, bedoelt bij daarmee geen partij-organisatie en partij-discipline, maar hij stelt de discipelen het ware in concrete vorm voor. Wij zien te vaak voorbij, van hoeveel gewicht dit is en komen daardoor in een te vergaand subjectivisme. Als wij van de grote voorbeelden, die ons de geschiedenis voorstelt, niet willen leren, dan verraadt dat een zeer grote tevredenheid met zichzelf en het gevolg zal zijn, dat wij een groot aantal fouten begaan, die voor ons en voor de zaak, die wij dienen, niet dan smartelijke gevolgen kunnen hebben. De wolk van getuigen, die nu nog aanzienlijk groter is, dan in de tijd van de schrijver van de brief aan de Hebreërs (Hebr. 12: 1), moeten wij altijd voor ogen hebben. Wij moeten het voorbeeld vasthouden, dat zij ons hebben gegeven.

15. U weet dit, a) dat allen, die in Azië zijn, zich van mij afgewend hebben, mij de rug hebben toegekeerd als een, met wie zij verder niets willen te doen hebben, onder welke is Fygellus en Hermogenes, d. i. allen in Azië, tot wier klasse die beiden behoren.

a) Hand. 19: 10

De apostel bedoelt de Christenen, die in Asia proconsularis woonden. Zij schijnen te Rome gekomen te zijn, om als getuigen voor Paulus op te treden, maar toen zijn zaak een ongunstige wending nam, zich uit vrees aan zijn verdediging onttrokken te hebben en naar Azië terug gekeerd te zijn. Fygellus en Hermogenes zijn ons van elders niet bekend, maar worden bij name door Paulus genoemd, zo het schijnt, omdat hij in hen het meeste vertrouwen had gesteld en hun gedrag hem het meest bevreemd had. Zij hadden wel niet de Heere verloochend, noch het Christendom verzaakt, maar hadden Paulus verlaten en aan zijn zaak zich onttrokken. Timotheus wist dit wel reeds, maar de apostel voelt zich echter gedrongen om het hem te herinneren, deels omdat zijn hart ervan vervuld was en hij er zich diep over bedroefde, deels opdat Timotheus hun verkeerd gedrag hun onder het oog zou brengen en zich voor hen zou hoeden. Hij spreekt echter niet van hen met bitterheid, noch wenst hun iets kwaads toe. Hij vermeldt alleen hun handelwijze en toont zo ook hier, dat de geest van zijn Heer, de geest van de zachtmoedigheid en verschonende liefde in hem woonde.

16. De Heere geeft het huis van Onesiforus, waarvan ik later nog in het bijzonder de groeten vragen zal (Hoofdstuk 4: 19), barmhartigheid; want hij heeft mij dikwijls verkwikt door bewijzen van liefde jegens mij en heeft zich voor mijn keten niet geschaamd, zoals dat vele anderen hebben gedaan.

17. Maar toen hij hier (1 Kor. 16: 8) te Rome gekomen was heeft hij mij zeer naarstig gezocht, juist omdat hij gehoord had van mijn banden en heeft mij na een lang zoeken in de volkrijke stad, waar hij niet dadelijk berichten over mijn verblijf (Hand. 28: 16) kon verkrijgen, gevonden.

De apostel hebben allen, die niet naar hem horen, hem niet terwille zijn, in het algemeen niets met hem te doen willen hebben, de rug toegekeerd allen, die voor Timotheus daardoor zijn aangewezen, dat hem de namen Fygellus en Hermogenes worden genoemd, zodat dus deze voornamelijk tot hun getal behoren (vgl. Hoofdstuk 2: 17. 1 Tim. 1: 20 Er had zich dus in Azië een partij gevormd, die met Paulus niets meer wilde te doen hebben; zij zullen het tegengestelde hebben gedaan van hetgeen, waartoe de apostel Timotheus zo-even vermaand heeft de betrekking, waarin zij tot hem als hun leraar van het Evangelie hebben gestaan, hebben zij afgebroken. Wat eens zijn tegenstanders te Corinthiërs en in Achaje hadden nagejaagd, dat is hier geschied, zo niet van gehele gemeenten, toch door een talrijke partij en dat is juist nu en wellicht ten gevolge daarvan geschied, dat hij om het Evangelie in gevangenschap was. Als echter Timotheus weet, dat die gehele partij en weliswaar niet slechts inwendig, maar openlijk de apostel de rug heeft toegekeerd, dan moet dit voor hem een vermaning zijn, om des te meer zijn gemeenschap met hem te bevestigen en hem door de bitterheid van die ervaring voor zo'n verkwikking schadeloos te stellen, als hij die van een anderen uit Azië, van Onesiforus, heeft ondervonden. En als hij leest, hoeveel de apostel zo'n verkwikking waard geweest is, dan zal hij ze hem toch voor zijn deel niet willen onthouden, hem zijn liefde niet minder willen bewijzen dan deze Onesiforus.

Toen deze namelijk, waarschijnlijk om tijdelijke aangelegenheden, tegen het einde van de lente of in het begin van de zomer van het jaar 61 naar Rome kwam, rustte hij niet, voor hij de apostel had gevonden. Als toch Paulus het als iets bijzonders noemt, dat hij zich voor zijn ketenen niet had geschaamd, besluiten wij daaruit met recht, dat Onesiforus hem in het begin van zijn gevangenschap, d. i. op een tijd had bezocht, dat het nog iets nieuws en bevreemdends was de apostel in ketenen te zien en waar deze zelf zijn verlaten zijn daardoor meende te moeten verklaren, dat de vroegere vrienden en helpers zich voor zijn banden schaamden. Van Onesiforus nu zijn zonder twijfel de berichten afkomstig over de omstandigheden van de gemeente te Efeze, die Paulus te Rome ontving. Deze gaf hem bericht, dat zijn helpers in de Aziatische gemeenten zich in grote getale van hem hadden afgekeerd en dat Timotheus, deels door de zorg voor zijn levensonderhoud gedrukt, moedeloos was geworden en zich noch de geschokte toestand van de gemeente met energie aantrok, noch de arbeid van de prediking met echten ernst voortzette.

18. De Heere Christus geve hem, verleent hem ter vergelding daarvoor, volgens hetgeen hij in MATTHEUS. 10: 42 heeft gezegd, dat hij, die hier beneden Zijn gevangenen bezocht heeft en niet rustte voor hij hen vond, ook daarboven barmhartigheid vindt bij de Heere in die dag van het algemeen oordeel van de wereld. En hoeveel hij, Onesiforus, mij te Efeze gediend heeft, weet u zeer goed, zodat ik het u niet eerst hoef te tellen.

In vs. 16 wenst de apostel eerst alleen aan het huis van Onesiforus barmhartigheid. In vs. 18 doet hij het vervolgens ten opzichte van Onesiforus zelf. Opmerkelijk is daarom het dubbele

"Heere": de Heere geve hem, dat hij barmhartigheid vindt bij de Heere in die dag! De apostel had wel de tweede maal kunnen weglaten; terwijl hij echter in het oordeel, dat zich voor zijn geest plaatst, Christus als de Rechter ziet, dringt zich het "bij de Heere" aan hem op, dat hij neer schrijft zonder angstvallig er acht op te slaan, dat hij met "de Heere geve" begonnen is.

Uit deze biddende wens, in verband met de omstandigheid, dat Paulus later alleen het huis van Onesiforus laat groeten, besluit men gewoonlijk, dat die reeds gestorven was, toen Paulus de brief schreef. Dan zou echter uit die plaats volgen, dat de hoogste beslissing over een mens niet dadelijk na zijn dood, maar pas op de jongste dag geschiedt en men daarom ook voor een gestorvene nog genade en ontferming bij de Heere zou kunnen afsmeaken voor het laatste beslissende gericht. Om die reden komt dat slot dan toch zeer bedenkelijk voor; integendeel was Onesiforus zeker nog bij Paulus achtergebleven en van hem tijdens het schrijven van de brief afwezig, wellicht voor een dienst gebruikt, dat aan de apostel aanleiding geeft later nog zijn te Efeze bewezen diensten te gedenken. Deze zijn juist niet, zoals Luther en onze Staten-Vertalers het hebben opgevat, waarom zij het "mij" hebben ingevoegd, aan Paulus in het bijzonder bewezen, hoewel dat niet is buiten gesloten (vgl. Rom. 16: 2); maar Onesiforus was wellicht een van de diakenen (1 Tim. 3: 8 vv.) van de Efezische gemeente.

HOOFDSTUK 2

GETROUWE AMBTSBEDIENING VAN TIMOTHEUS. TROOST IN LIJDEN. VERMIJDEN VAN ENIGE ZONDEN

B. Vs. 1-21. De vorige afdeling opende de apostel volgens de spreuk in Hoofdstuk 1: 7 met de vermaning "schaam u dan niet. " Die, die voor ons ligt begint hij met het woord: "word gesterkt. " Hij verlangt van Timotheus een sterk worden of zich aandoen met kracht door de genade van God in Christus, om zich voor God als een rechtschapen en onstraffelijk arbeider voor te stellen, zowel in de arbeid in het woord, als in de leer (1 Tim. 5: 17). Wat het laatste, het arbeiden in de leer aangaat, zo moet hij de Christelijke waarheid van zijn leermeester ontvangen op dezelfde wijze, als hij die ontvangen heeft, verder overleveren aan getrouwe mensen, die voor het leraarsambt geschikt zijn, zonder er bezorgd voor te zijn dat hij wellicht onder die omstandigheden erge dingen zou kunnen lijden (vs. 1-3). Het lijden, waarover in de eerste plaats gehandeld wordt is, dat hij gebrek en ontbering ten opzichte van zijn onderhoud moet dragen. Drie gelijkenissen, die van een krijgsman, die zich niet met de zaken van de voeding bemoeit, die van een strijder in de spelen, en die van een landbouwer geven hem nu zodanige gezichtspunten, dat hij zich onthoudt van hetgeen, waartoe hij niet geroepen is, zich onderwerpt aan hetgeen hem opgelegd is en zich vertroost met de hoop op de toekomst (vs. 4-7). Wat nu verder de arbeid in het woord aangaat, weet hij, wat het hoofdpunt van de prediking van de apostel is geweest, namelijk de getuigenis van Jezus Christus, de Opgestane, die als de voortgekome uit David's geslacht in de eerste plaats zeker de Messias van Israël is, maar meer nog dan dit, namelijk de Heiland van de gehele wereld en dus ook van de heidenen is en aan dat hoofdpunt moet hij ook vasthouden. Als Paulus nu om dit Evangelie moet lijden tot zelfs de banden van een misdadiger, dan moet hij de gemeenteleden over de betekenis van zo'n lijden inlichten. Opdat zij geen aanstoot nemen aan zijn lijden, dat toch voor de heidenen een eer is, maar ook moet hij hen wijzen op het gevaar van verloochening van Christus, opdat zij niet door dwaalleraars van het ware Evangelie zich laten aftrekken (vs. 8-14). Om voor God in zijn persoon een rechtschapen en onstraffelijke arbeider voor te stellen, zal voor Timotheus overeenkomstig de staat van zaken te Efeze vooral behoren, dat hij het woord van de waarheid recht snijdt, dat hij dus dat geesteloze, ijdele roepen vlucht, zoals hij daartoe reeds in de vorige brief is gedrongen en op generlei wijze ertoe medewerkt dat de goddeloosheid zich verder uitbreide (vs. 15 en 16). Reeds is het met enigen tot werkelijke goddeloosheid gekomen. Er zijn te Efeze loochenaars van de opstanding, wier woord in het lichaam van de gemeente voortvreet als de kanker (vs. 17 en 18). Maar laten velen hun geloof verkeren, het door God gelegde fundament van een ware kerk blijft toch onwrikbaar vast staan. Dat in een zo'n groot huis, waartoe het fundament reeds was opgetrokken, ook aarden vaten waren, ja zelfs degenen gevonden werden, die tot oneer schenen gemaakt te zijn, kan niet bevreemden; men moet echter, door afzondering van zulke mensen, die deze vaten ter onere uitmaken, zichzelf reinigen, om een geheiligd vat te zijn ter ere, ten gebruike van de heer des huizes (vs. 19-21).

1. U dan, mijn zoon! die in toch meer dan Onesiforus (Hoofdstuk 1: 16 vv.) moet gedrongen voelen mij in trouw aan te hangen, laat u niet ontmoedigen, zodat u in gevaar zou komen u ook van mij af te wenden, zoals zij, die in Azië zijn (Hoofdstuk 1: 15). Word integendeel gesterkt (Efeze 6: 10) in de genade, die ons gegeven is (Hoofdstuk 1: 9 v.), de genade die in Christus Jezus is, doordat u aan haar de krachten ontleent, nodig tot volbrenging van uw roeping en die zij u, naardat u behoeft, voldoende schenkt (Joh. 1: 16 Fil. 4: 12 v.).

Christus bezit een eindeloze genade in Zichzelf, maar Hij heeft haar niet voor Zichzelf gehouden. Zoals de waterbak zich door pijpen ontledigt, evenzo heeft Christus Zijn genade over Zijn volk uitgestort. Uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen genade voor genade. Hij schijnt slechts te bezitten, ten einde ons mee te delen. Hij staat gelijk de immer springende fontein, maar slechts stromende om de lege kruiken te vullen en de dorstende lippen, die nabij komen, te lessen. Zoals een boom draagt Hij liefelijke vruchten, niet om aan de takken te blijven hangen, maar om te worden ingezameld door hen, die ze nodig hebben. De genade, hetzij haar werk zij te vergeven, te reinigen, te bewaren, te versterken, te verlichten, te verlevendigen of te herstellen, wordt immer van Hem om niet en zonder prijs verkregen; zelfs is er geen enkele vorm van het werk van de genade, die Hij niet aan Zijn volk heeft geschonken. Zoals het bloed van het lichaam, hoewel uit het hart vloeiend, evenzeer aan ieder lid behoort, zo ook zijn de invloeden van de genade het erfdeel van elke heilige, die verbonden is met het Lam en daarin is een liefelijke gemeenschap tussen Christus en Zijn kerk, in zoverre zij beide dezelfde genade ontvangen. Christus het Hoofd, waarop de olie het eerst is uitgestort; maar dezelfde olie stroomt tot de uiterste zomen van de kleren, zodat de eenvoudigste gelovige een zalving heeft van dezelfde kostelijke nardus, die op het hoofd werd uitgestort. Dit is ware gemeenschap, als het sap van de genade van de stam tot de tak stroomt en wanneer men kan bemerken, dat de stam zelf onderhouden wordt door hetzelfde voedsel, dat de tak voedt. Naarmate wij dagelijks genade van de Heere Jezus ontvangen en haar meer gedurig erkennen, als van Hem afdalend, zullen wij Hem in gemeenschap met ons zien en de zaligheid van de gemeenschapsoefening met Hem ondervinden. Laat ons een dagelijks gebruik van onze rijkdom maken en ons steeds tot Hem wenden, als tot onze eigen Verbonds-God, van Hem de vervulling van al onze behoeften nemend, met evenveel vrijmoedigheid, als de mensen geld uit hun eigen beurzen nemen.

2. En hetgeen u van mij gehoord heeft onder vele getuigen. d. i. door hen omgeven, in hun tegenwoordigheid en gemeenschap, a) betrouw dat als een dierbaar goed (Hand. 14: 23; 20: 32), als een bij het afscheid van mij ontvangen pand, aan getrouwe mensen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren en dus geschikt om als evangelisten te dienen (Efeze 4: 11), of eens het ambt van ouderlingen te bekleden (1 Tim. 5: 17).

a) Tit. 1: 5

3. U dan, lijd verdrukkingen, als u met mensen te doen krijgt, niet in staat uw onderricht rijkelijk te belonen, onder een klasse, minder rijk gezegend. Lijd als een goed krijgsknecht van Jezus Christus, die weet dat hij bij het verrichten van zijn dienst allerlei noden en gevaren op zich moet nemen en bereid en gewillig is, als het geëist wordt, het leven ervoor te laten.

Als de apostel met een "u dan" terugkeert tot de vermaning, moet Timotheus datgene, waartoe hij vermaand wordt, zich laten welgevalen, met het oog op hetgeen in Hoofdstuk 1: 15 vv. gezegd is. Hij weet hoevelen in zijn nabijheid, in Azië, voor hun deel de band hebben verscheurd, die de gemeenten daar aan de apostel bond; hij heeft het dankbaar roemen vernomen van een, die evenals hij tot de gemeente te Efeze behoorde, van Onesiforus heeft ondervonden. Hoe zou dan niet bij hem, tot wie de apostel in zo'n bijzonder nauwe betrekking staat, dat hem door het woord: "mijn zoon", herinnerd wordt, het onrecht van de een en het voorbeeld van de andere een dubbele drang moeten zijn, om de vermaning van de apostel op te volgen? De strekking daarvan is, dat hij sterk moet worden. Hier is niet zo'n sterk worden bedoeld, als wanneer bij iemand zijn natuurlijke moed aangroeit, maar een sterk worden "in de genade, die in Christus Jezus is", d. i. krachtens de genade door Christus ons geschonken. Uit deze moet hij de kracht verkrijgen, die hij nodig heeft, om zijn ambtswerk te

verrichten, waartoe hij de begaafdheid had verkregen. Hij moet hetgeen hij uit de mond van de apostel heeft vernomen, aan zodanige betrouwbare mensen aanbevelen, die in staat zullen zijn ook anderen te leren. Dit is zijn taak, door welke vervulling hij volgens zijn verhouding tot de apostel zo'n liefde jegens hem kan tonen als Onesiforus voor zijn deel gedaan heeft en hem vertroosten kan bij hetgeen hij heeft moeten ondervinden van hen, die "in Azië" zijn. Hij moet door dat aanbevelen ervoor zorgen, dat de leer van de apostel, waarom het meer te doen is dan om zijn persoon, ook verder wordt geleerd, dus niet alleen, zoals hij daartoe in Hoofdstuk 1: 13 v. is aangemaand, zelf zich daaraan houden. Daar werd gezegd: "die u van mij gehoord heeft", hier wordt gezegd: "hetgeen u van mij gehoord heeft onder vele getuigen". Daarmee wordt Timotheus voorgehouden, dat het hier geen leer aangaat, die slechts in stilte door de een aan de ander moet worden meegedeeld, want op zo'n manier is zij niet tot hem gekomen. De apostel heeft hem niet onder vier ogen daarover onderricht gegeven, maar toen hij hem hoorde leren, was het in veler tegenwoordigheid. Verder is het ook geen leer, die hij voor zichzelf moet houden, of slechts bij gelegenheid aan deze of gene mag mededelen, maar er moeten leraars gevormd worden, die haar verder verbreiden en dat moet hij zich tot zijn taak stellen. Hij moet, als hij zich aan de leer van de apostel wil laten gelegen liggen, de moed hebben voor de verdere verbreiding zorg te dragen; want daartoe heeft hij moed nodig; hij zal de gevolgen, die zo'n werkzaamheid voor hem kan hebben, op zich moeten nemen.

Het is uit de kerkgeschiedenis bekend, dat zich te Alexandrië in Afrika, sinds het midden van de 2e eeuw uit de oorspronkelijke inrichting, waarin zij, die tot de doop werden voorbereid, het onderricht in het Christendom ontvingen een soort van theologisch seminarie ontwikkeld heeft. De omstandigheden van die stad werkten ertoe mee, dat de catecheten of leraars, die aan deze inrichting arbeidden, omdat zij veelal voor gevormde Grieken de Christelijke leer moesten voordragen en verdedigen, wetenschappelijk ontwikkelde mannen waren. Deze bepaalden zich nu niet slechts tot hun eigenlijke roeping, om het onderwijs, dat tot de doop voorbereidde, aan de catechumenen te geven, maar zochten ook jonge mannen, die zich aan hen aansloten, te vormen tot toekomstige leraars van het Christendom, door omgang en voordracht. De kerkelijke traditie wijst de Evangelist Johannes Markus niet alleen aan als stichter van de gemeente te Alexandrië, maar ook als vader van de Alexandrijnse catecheten-school. Dit rust zeker wel niet op geschiedkundige waarheid, maar wel moeten de kiemen voor dergelijke inrichtingen, zoals die een eeuw later volkomen ontwikkeld voorkomen, reeds in de tijd van de apostel te Efeze en elders aanwezig zijn geweest, omdat eerst als wij dit aannemen, de inhoud van de pastoraal-brieven recht wordt verstaan. Zo werden bijv. op het Alexandrijnse seminarie geen bezoldigingen gegeven, maar bemiddelde catechumenen gaven geschenken. Zo bestond ook de leerwijze niet zelden in een vragen en antwoorden en die het wenste verkreeg ook onderricht in de filosofische discipline en onderricht tot dieper inzicht in geheime samenspraken.

4. Niemand, die in de krijg dient, die zich voor soldij tot de krijgsdienst heeft laten aanwerven (1 Kor. 9: 7), wordt ingewikkeld in de handelingen van de leeftocht, alsof hij nog op zijwegen voor zijn onderhoud zorgen moest; zijn enig zoeken moet zijn om zijn dienst met inspanning van alle krachten te verrichten, waarvoor hij het loon ontvangt. Zo moet hij handelen, opdat hij die moge behagen, die hem tot de krijg aangenomen heeft en door hem eens, als de zege bevochten is, waardig zal worden geacht om deel aan de verworven buit te hebben.

Alle Christenen, maar voornamelijk de leraars moeten getrouw zijn aan hun aanvoerder en beslist in Zijn zaak. Zij, die zich goede krijgsknechten van Christus willen betonen, moeten moeite verduren, moeten dit in deze wereld verwachten, het geduldig dragen, wanneer het

komt en daardoor niet in hun standvastigheid bewogen worden. Een krijgsknecht, wanneer hij ingedeeld wordt, verlaat zijn beroep, opdat hij op de bevelen van zijn aanvoerder zou letten. Als wij onszelf overgeven om Christus' krijgsknechten te zijn, moeten wij los worden van deze wereld en ofschoon wij hier iets hebben te doen, moeten wij ons toch niet bijzonder aan deze zaken wijden, opdat wij daardoor niet worden afgetrokken en terzijde afgevoerd. De grote zorg van een Christen moet zijn Christus te behagen.

5. En, om een ander beeld tot verduidelijking van de vorige gedachte aan te halen, als ook iemand strijdt, zo hij in de wedspelen, zoals die bij de Grieken in gebruik zijn ("1Co 9: 24, als strijder denkt op te treden, die wordt niet gekroond reeds alleen omdat hij strijdt. Hij verkrijgt die zegekrans zeker niet, als hij niet wettelijk heeft gestreden, niet op een wijze, zoals dat volgens de regels van de kunst tot het verkrijgen van de zegepraal geëist wordt.

6. De landman, om nog een derde gelijkenis aan te halen, ten einde deze waarheid ook van een andere kant in het licht te stellen, als hij onder moeite en met inspanning (1 Tim. 4: 10) werkt, moet zo eerst de vruchten, die hij op zijn tijd oogst, vóór alle anderen, die ze pas indirect door hem verkrijgen, genieten (1 Kor. 9: 7, 10).

7. Merk hetgeen ik zeg, opdat ook het doel wordt bereikt, dat ik daarmee op het oog heb (MATTHEUS. 24: 15). maar de Heere geve u, als u eerst daarop zelf acht geeft, verstand (Efeze. 3: 4) in alle dingen, die hierbij in aanmerking komen. Hij brengt u daartoe, dat u de zorgen, die u drukken, overwint.

De apostel heeft in 1 Tim. 6: 6 vv. Timotheus gewaarschuwd voor geldzucht, die hem kon brengen tot ijdele schriftgeleerdheid, ten einde meer voordeel te behalen. Na die waarschuwing heeft hij ook naar de hem gegeven wenk in zoverre geluisterd, dat hij verder niet naar dergelijke winst is uitgegaan. Paulus heeft hem daarom, zoals wij vroeger hebben opgemerkt, zonder bedenking tot de dienst in de zaak van de collecten in Macedonië en Achaje kunnen gebruiken en de Corinthiërs als een betrouwbare arbeider in het werk van de Heere kunnen aanbevelen (1 Kor. 16: 10). Toen nu deze later ten tweeden male door de apostel naar Efeze werd gezonden (vgl. bij Hoofdstuk 1: 2), kwam hij daar in omstandigheden, die hem bij zo'n handelwijze, als hem als plicht was voorgehouden, in een zeer zorgvolle, behoeftige toestand brachten; want ten gevolge van het afvallen van de apostel en het vormen van een grote tegenpartij, waarvan wij in Hoofdstuk 1: 15 hebben gehoord, begeerde men een leraar niet, die zich vasthield aan het voorbeeld van de heilzame woorden, die hij van deze had gehoord. Men honoreerde slechts, ook in de gewoon geworden betekenis van deze uitdrukking, alleen degenen, die aan de zijde van Fygellus en Hermogenes stonden, het onderricht van dergelijke mannen echter, zoals die in vs. 2 worden genoemd, bracht slechts weinig aan. Nu moest dan Timotheus in dit opzicht als een goed krijgsknecht van Jezus Christus verdragen, dat hij zich in zo'n toestand bevond en niet daarom leed dragen, dat hij een leerling en helper van Paulus was, terwijl hij het veel beter zou hebben gehad als discipel en dienaar van de meer doordringende tijdgeest en hij met de gave, die hij bezat (Hoofdstuk 1: 6) zich een gewin had kunnen maken. Om al dergelijke gedachten weg te nemen, daartoe moet de eerste gelijkenis in vs. 4 hem helpen. Deze doet hem ook voelen, hoe verkeerd het voor hem zou zijn, wanneer in plaats van geheel en alleen voor zijn roeping te leven, hij nog daarnaast op aardse winst bedacht was. Zoals nu deze gelijkenis hem dringt tot sterk worden, zodat hij alle eigen, materieel belang als krijgsman van Jezus Christus laat varen, zo voegt de tweede gelijkenis in vs. 5 bij het abstinence ("onthoud u ook het sustine ("neem op u. Gewillig moet hij op zich nemen al het harde en moeilijke, dat zijn beroep op hem legt en zich niet door de strijders in de circus laten beschamen, die zich graag en zonder

tegenspraak aan alles onderwerpen, wat de voorschriften, die voor hen bestaan, hun ten plicht stellen, zowel bij de voorbereiding tot de wedstrijden als bij het ten uitvoer brengen van die. Zij doen dat met het oog op de erekrans, die zij in geval van overwinning zullen verkrijgen en in het bewustzijn, dat zonder op die voorschriften acht te geven, de zege niet te verkrijgen is. Paulus wijst hier echter niet, evenals in 1 Kor. 9: 24 vv. op de zegekroon, die tegenover de vergankelijke staat, de onvergankelijke (Hoofdstuk 4: 8), omdat Timotheus vanzelf wel reeds zal "merken, wat hij zegt. " Hij stelt echter nog een derde gelijkenis voor, waarvan de zin neerkomt op hetgeen in Dan. 12: 3 geschreven staat: "de leraars zullen blinken als de glans van de uitspansels en die er velen rechtvaardigen, zoals de sterren, altoos en eeuwig. " Maar opdat Timotheus niet in zijn hart zegt: "wat baat mij het toekomstige bijzondere loon, dat de getrouwe leraars is toegezegd, als ik hier beneden in mijn ambt moet lijden en niet weet hoe ik het leven zal doorkomen, dan wijst Paulus in het woord "de Heere geve u verstand in alle dingen", dat er in deze gelijkenis ook een troost ligt voor het aardse. Aan de landman, die daar buiten het veld onder moeite en met inspanning bebouwt, heeft God de voorrang gegeven, om vóór alle anderen van de opbrengst van de velden genot te hebben en zo zal hij, die in geestelijke zin een akkerwerk (1 Kor. 3: 9) doet, ook wel het noodzakelijke tot zijn onderhoud ontvangen; de Heere zal hem niet verlaten, noch beschaamd laten worden.

8. Uw voordrachten voor de gemeente (1 Tim. 4: 13) moet u zo inrichten als het doel van de prediking van de zaligheid of de bediening van het woord eist (Hand. 6: 4. 1 Tim. 5: 17), en daarbij is hoofdzaak, dat de gelovigen de Heere leren kennen en de kracht van Zijn opstanding (Fil. 3: 10). Houd daarom in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de dood is opgewekt (Hand. 4: 10) en daardoor tot een Heer en Christus voor de gehele wereld gemaakt is (Hand. 2: 36), a) die is voortgesproten, zoals van te voren is aangekondigd (2 Sam. 7: 12 v. Jes. 49: 6 Ps. 72: 1 vv.), uit het zaad van David, naar mijn Evangelie, dat vooral op het oog heeft om een gehoorzaamheid van geloof onder alle heidenen teweeg te brengen (Rom. 1: 1 vv. ; 16: 25. v.).

a) Ps. 132: 11 Jes. 11: 1 MATTHEUS. 1: 1 Hand. 13: 23

9. a) Waarom, namelijk om het Evangelie over te leveren en te bekrachtigen (Fil. 1: 7, 17), ik verdrukkingen lijd, b) tot de banden toe als een kwaaddoener, tot die graad, dat ik mij ook gewillig aan de boeien van een misdadiger onderwerp (Kol. 4: 18); maar het woord van God is niet doordat ik een gevangen man ben (Hoofdstuk 1: 8) gebonden, zodat het niet verder de wereld zou kunnen doortrekken (2 Thessalonicenzen. 3: 1), integendeel, zoals het nu met mij is, zal dat meer tot bevordering van het Evangelie bijdragen (Fil. 1: 12 v.).

a) Efeze. 3: 13 Kol. 1: 24 b) Efeze. 3: 1; 4: 1

10. Daarom, omdat ik dit weet en dus omwille van het Evangelie niet voor dit lijden hoef te sidderen, verdraag ik met zo grote vreugde alles, al was het nog erger dan gevangenis en boeien (Fil. 2: 17), om de uitverkorenen, vooral voor die, die God uit de heidenwereld tot Zijn rijk uit vrije genade gebracht heeft en brengen zal (Tit. 1: 11 Rom. 8: 29 v.), opdat ook zij, doordat ik in mijn vlees vervul de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus (Kol. 1: 24), de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid, zoals ikzelf voor mijn persoon mij troost in mijn gevangenis, omdat de tijd van mijn ontbinding wel aanstaande is (Hoofdstuk 4: 6 vv.).

Eigenaardig aan onze brief is de herhaalde vermelding en bespreking van zijn gevangenschap van de zijde van de apostel evenals de wijze, waarop hij er over spreekt (vgl. Hoofdstuk 1: 8,

12; 4: 6-8, 16-18). Overal heeft hij op het oog om Timotheus het juiste standpunt aan te wijzen, waaruit hij die gevangenschap beschouwen moet. De brief aan de Efeziërs heeft met onze brief relatief de meeste overeenkomst (vgl. Efeze. 3: 1 vv. ; 6: 19 v.). Men voelt, dat Paulus niet aan het einde, maar wel in het begin van zijn gevangenschap aanleiding had om zijn banden in het juiste licht te stellen en Timotheus te vermanen, zich voor hem, de gevangene, niet te schamen. Elke latere vermaning van deze inhoud zou, omdat Timotheus de apostel in zijn banden met echt kinderlijke trouw gediend heeft (Fil. 2: 22), volstrekt onbegrijpelijk zijn.

Treurig was de toestand van Paulus. Hij leed verdrukkingen tot de banden toe, alsof hij een booswicht was; maar temidden van die verdrukkingen verblijdde hij zich. Wij lezen het in zijn woorden. En waarover verblijdde hij zich? Hierover, dat het woord van God niet was gebonden. Hem kon men binden en beletten uit te gaan in de wereld, om allerwegen het woord van God te prediken; maar dat woord zelf kon men niet binden. Het behield zijn vrije loop onder de volken en openbaarde zijn verlichtende, vertroostende, heiligende, herscheppende kracht overal, waar het gelovig werd aangenomen. Dit gaf de Apostel rijke stof van innige vreugde, al kon hij zelf het niet zo vrij verkondigen, als hij wel wenste. Ja, hij roemde in zijn verdrukkingen, want waarom leed hij en waartoe leed hij? Hij leed om de verkondiging van het Evangelie; en dat Evangelie was dubbel waardig om erom te lijden; want het ontdekte de grote, troostvolle, blijde waarheid, dat Jezus Christus, die uit het zaad van David was, in wie de beloften, door de profeten aan de vaders gedaan, vervuld waren, uit de dood is opgewekt. Van die waarheid was hij op goede gronden ten volle overtuigd. Hij gevoelde en erkende haar gewicht. Zij was de grondzuil van zijn geloof, van zijn rust en hoop en hij wil daarom, dat Timotheus gedurig van haar zal gewagen. En waartoe leed Paulus? Opdat de gelovigen zijn voorbeeld zouden volgen en, evenals hij, de zaligheid verkrijgen, die in Christus Jezus is, met eeuwige heerlijkheid. Hoe groot en edel! Alles heeft hij voor God en de Heer en zijn mede-Christenen over. Als het woord van God maar zijn loop mag hebben, als het Evangelie maar wordt verbreid en de uitverkorenen maar behouden worden, dan is alles hem goed, dan verdraagt hij alles graag. Och! dat zijn geest meer in ons zij!

11. Dit is een getrouw, een waar woord: a) Want als wij met Hem gestorven zijn, als wij zoals Christus het leven willen verliezen voor de zaak van God, zo zullen wij ook met Hem leven. Evenals Hij, die uit de dood is opgewekt, zullen ook wij uit de dood door Zijn kracht opstaan en tot Zijn heerlijkheid ingaan (1 Thessalonicenzen. 5: 9 v. Rom. 8: 17).

a) Rom. 6: 8

Paulus heeft vier van deze getrouwe woorden. Het eerste komt voor als aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. Het volgende vinden wij in 1 Tim. 4: 6 : De godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de beloften van het tegenwoordige en van het toekomstige leven. Het derde staat in 2 Tim. 2: 12 : Dit is een getrouw woord, als wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen; en het vierde staat in Tit. 3: 8 : Dit is een getrouw woord, opdat degenen, die aan God geloven, zorg dragen om goede werken voor te staan. Wij kunnen een verband tussen deze getrouwe woorden zien. Het eerste legt de grond van onze eeuwige zaligheid in de vrije genade van God, die ons geopenbaard is in de zending van de grote Verlosser. Het tweede bevestigt ons de dubbele zegeningen uit de hogere en lagere waterwellingen, de tijdelijke en de eeuwige goederen. Het derde woord toont ons een van de plichten aan, waartoe het uitverkoren volk geroepen is, wij moeten met Christus lijden en ontvangen daarbij de belofte, dat als wij lijden, wij ook met Hem zullen heersen. Het laatste woord spreekt van de vorm van het Christelijke leven en

nodigt ons uit om ons met ijver in goede werken te oefenen. Zo zien wij dat de zaligheid in de vrije genade wortelt, dat de voorrechten van de zaligheid in het tegenwoordige en in het toekomstige leven te verkrijgen zijn; en wij zien ook twee grote takken van het lijden met Christus en het arbeiden met Christus, beladen met de vruchten van de geest. Bewaar deze getrouwe woorden in uw hart. Mochten zij de leidlieden van ons leven zijn, ons troosten en onderwijzen. De apostel van de heidenen heeft ze trouw bevonden. Zij zijn nog getrouw, geen woord daarvan zal ter aarde vallen; zij zijn aller aanneming waardig, laten wij ze aannemen en er de waarheid van ondervinden. Laten deze vier getrouwe woorden op de vier hoeken van mijn huis geschreven zijn.

12. Als wij verdragen al het harde en moeilijke, dat ons in de dienst van Christus is opgelegd, wij zullen ook met Hem heersen, als Hij, onze Heere, verschijnt, om Zijn rijk op aarde op te richten (MATTHEUS. 19: 28 Openbaring 5: 10; 20: 6). Maar aan de andere kant staat ook vast: b) als wij Hem verloochenen, Hij, van wie de beslissing over ons eeuwig lot afhangt, naardat Hij ons voor de Zijnen zal erkennen of niet, zal ons dan ook verloochenen ten dage van het laatste oordeel (MATTHEUS. 7: 13; 10: 33

a) Rom. 8: 17. 2 Kor. 4: 10 1 Petrus 4: 13 b) Mark. 8: 38

Wij moeten niet denken, dat wij voor en met Christus lijden, als wij niet in Christus zijn. Geliefde vriend! vertrouwt u alleen op Jezus? Zo niet, waarover u dan ook mag te klagen hebben op aarde, u lijdt niet met Christus en heeft geen hoop met Hem in de hemel te heersen. Hieruit volgt niet, dat al wat een Christen lijdt, lijden met Christus is, want het is duidelijk, dat Hij door God geroepen wordt om te lijden; als wij onbezonnen of onvoorzichtig zijn en ons in toestanden begeven, waarvoor ons noch de voorzienigheid, noch de genade bekwaam gemaakt heeft, dan mogen wij onszelf wel afvragen, of wij niet veeleer zondigen, dan gemeenschap hebben met Jezus! Als wij de hartstocht stellen in de plaats van de rede en eigen wil laten heersen in plaats van het gezag van de Schrift, zullen wij de strijd van de Heere strijden met de wapens van de boze en het moet ons dan niet bevreemden, als wij onszelf verwonden. Nog eens: in moeilijkheden, die over ons komen als gevolg van de zonde, moeten wij niet menen dat wij lijden met Christus. Toen Mirjam kwaad sprak van Mozes en met melaatsheid geslagen werd, leed zij niet om Gods wil. Bovendien, het lijden, dat God welgevallig is, moet uitlopen op Zijn verheerlijking. Als ik lijd om een naam te verkrijgen, of toejuiching in te oogsten, zal ik geen andere beloning ontvangen dan die van de Farizeeër. Daarenboven wordt geëist, dat liefde tot Jezus en liefde tot Zijn uitverkorenen altijd de drijfveer van ons geduld zijn. Wij moeten de geest van Christus openbaren door zachtheid en vriendelijkheid en vergevingsgezindheid. Laat ons onderzoeken of wij echt lijden met Jezus. En als wij zo lijden, wat is dan onze lichte verdrukking, vergeleken bij het heersen met Hem. O! het is zo heerlijk in de smeltoven met Christus te zijn en zo'n grote eer met Hem te schande gemaakt te worden, dan, al was er geen toekomstige beloning aan verbonden, mochten wij ons nog gelukkig rekenen met het tegenwoordige; maar nu de beloning zo eeuwig, zo oneindig veel groter is, dan wij recht hadden te verwachten, zullen wij nu niet vrolijk ons kruis opnemen en blijmoedig onze weg gaan?

13. a) Als wij ontrouw zijn, als wij een geheel tegenovergestelde wandel hebben als waardoor de gelovigen zich onderscheiden (Hebr. 10: 39) en dus ons woord breken, omdat wij Hem toch geloof hebben toegezegd, Hij doet het tegengestelde, Hij blijft getrouw, Hij kan zichzelf niet verloochenen, zodat Hij ten opzichte van hem, die geen geloof bewaart, handelen zou alsof hij Hem even lief en waard zou zijn alsof hij getrouw was gebleven (Rom. 3: 3 v.).

a) Num. 23: 19 Rom. 9: 6

In vs. 10 heeft de apostel gesproken van een eeuwige heerlijkheid, die met de zaligheid, in Christus Jezus gegeven, verbonden is. Tot deze wil hij anderen leiden, nadat hij zelf die in hoop deelachtig geworden is en hij zou zijn roeping miskennen, als hij niet tot dat doel alles leed, wat hem mocht overkomen. Wat een heerlijk doel, deze eeuwige heerlijkheid! Met het oog daarop roept hij uit: "Dit is een getrouw woord (1 Tim. 1: 15): sterven wij met Hem, wij zullen met Hem leven, verdragen wij met Hem, wij zullen met Hem heersen. " De nadruk ligt op de nazinnen, de belofte wordt verzekerd, niet, zoals vele uitleggers menen, de voorwaarde ingescherpt, anders moest met het "als wij met Hem sterven", dat, zoals duidelijk is, in lichamelijke zin moet worden opgevat (en niet in de zin als Rom. 6: 8) een voorwaarde zijn genoemd, die ieder kan vervullen, dat toch niet het geval is, omdat ook niet van een alleen ideale overgave van het leven in de dood (1 Kor. 15: 31; 2 Kor. 4: 10 sprake kan zijn. Hoe zouden wij een sterven vrezen, wil de apostel zeggen, dat gemeenschap aan het sterven van Christus is, als ons daarna een leven wordt voorgesteld, dat gemeenschap van Zijn leven is? En hoe zouden wij het tegenwoordige lijden niet verdragen, als wij zekerheid hebben, daarvoor het koninklijk heersen van Christus te delen? Dat wat onder het "met Hem heersen" bedoeld is, behoort tot de toekomst, als Christus uit het verheven zijn boven de wereld in de wereld terugkeert, om Zijn rijk op aarde op te richten. De heerschappij van de gelovigen over de wereld staat tegenover de tegenwoordige verdrukking door de wereld. Tegenover zo'n belofte wordt nu echter ook de waarschuwing vernomen voor het tegendeel van hetgeen zo'n belofte heeft. Dan ligt de nadruk op de voorzinnen: "als wij verloochenen", "als wij ontrouw zijn", bij het laatste echter op de nazi: "Hij blijft getrouw", zoals uit de verdere uiteenzetting van de gedachte blijkt. Hij, die Zichzelf niet verloochenen, die niet ontrouw worden kan, zal niet, evenals die jegens Hem ontrouw is, met Zichzelf in tegenspraak komen, Zich niet tot hem, die geen geloof houdt, zo gedragen, alsof die een gelovige was, waardoor Hij Zich zou verloochenen, Zich zou houden, alsof Hem trouw en zonde gelijk was.

Het is een groot misverstand, wanneer men het woord van de apostel als een woord van troost opvat, ongeveer in deze zin: al zijn wij uit zwakheid ontrouw, wij mogen ons geruststellen met de gedachte, dat Hij Zijn woord niet zal breken, maar ondanks dat Zijn trouw aan ons zal bewijzen. In gezonde zin is deze gedachte zeker waar, maar het verband van de rede toont duidelijk, dat de apostel hier met nadruk wil waarschuwen en met andere woorden wil zeggen: beeld u niet in, dat, als u ontrouw bent, de straf van de Heere zou uitblijven; Hij is even getrouw in Zijn dreigingen, als Hij het in Zijn beloften is.

14. Het is mijn ernstige begeerte, dat de Efeziërs mijn banden, die ik draag, in het juiste licht leren beschouwen en zich om deze niet voor mij en mijn Evangelie schamen, zodat zij zich door die verleiders (Hoofdstuk 1: 15) zouden laten aftrekken (Efeze 3: 13). Breng u dan deze dingen, die ik u heb voorgehouden (vs. 9-13), in gedachtenis, als u bij de openbare godsdienst uw voordrachten houdt. En betuig, vooral ten opzichte van het laatste gezegde (vs. 12 v.), met nadrukkelijke verzekering (1 Tim. 5: 21; 6: 13 Efeze 4: 17) voor de Heere, bij wie zoveel erop aankomt, dat wij Hem niet verloochenen en onze trouw jegens Hem niet breken, dat zij geen woordenstrijd voeren, noch door het dulden van die strijdende leraars in hun midden die verkeerdheid begunstigen (1 Tim. 6: 4 Tit. 3: 9), dat tot geen ding nut is, de heiligmaking in het geloof (1 Tim. 1: 4) niet bevordert en tot niets dient dan tot verkering van de toehoorders, omdat de hoofdzaak, waarop het in het Christendom vooral aankomt, terzijde wordt gesteld (vgl. vs. 8).

Strijden over woorden is ten allen tijde in de kerk voorgekomen. Veel verwarring, veel scheuring is door zulk strijden teweeggebracht. Men meent om de hoogste en belangrijkste goederen te strijden en ten slotte is de grond van de hele strijd alleen die, dat wij de woorden

van de tegenstanders en zij onze woorden niet juist begrijpen. Hoe goed zou het zijn, als wij, voordat wij ons met die strijd inlieten, eerst in stilte echt beproefden, of het werkelijk nodig was om te strijden.

15. Benaarstig u, om uzelf voor God beproefd voor te stellen een arbeider, die niet beschaamd wordt, die in Zijn oordeel zal kunnen bestaan (Fil. 1: 20), die het woord van de waarheid recht snijdt.

Luther verklaart deze uitdrukking aldus in zijn kanttekening: "dat hij de wet en het Evangelie niet door elkaar mengt, maar de wet stelt tegenover de ruwe, harde, boze en hen brengt onder het wereldlijk gezag, of in de ban doet, maar de vreesachtige, bekommerde en vrome troost met het Evangelie. " Anderen zien haar aan voor een gelijkenis, aan een huisbezorger ontleend, die aan ieder toedeelt, aan groten en kleinen, wat nodig en betamelijk is. Zo moet Timotheus en ieder leraar en huisbezorger van God (1 Kor. 4: 1) zijn toehoorders onderrichten, leiden, waarschuwen, vertroosten, zoals zij het nodig hebben, tot ieder zoveel zeggen en van het woord op hem toepassen, wat en zoveel als hij gebruiken en verdragen kan; inzonderheid dat hij de zwakken melk, de sterken vast voedsel voorlegt, de gerusten niet vertroost, de bedroefden naar God, niet meer dan nodig is, beangstigt en verschrikt. Op onze plaats zal echter de uitdrukking wel betekenen recht met het Evangelie handelen, niet van het hoofddoel tot nevenzaken of nutteloze dingen of omwegen afgaan; vgl. het "niet recht wandelen naar de waarheid van het Evangelie" in Gal. 2: 14

Het woord orytomein is een woord van de priesterlijke bediening, ziende op het goed verdelen van de offerande, die op het altaar gelegd moest worden met afsnijding of terzijde legging van die delen, die niet geofferd moesten worden en af te zonderen van die, die geofferd moesten worden. In deze zin nemen Chrysostomus, Oecumenius en Theophylactus het woord hier, zeggende dat de apostel van Timotheus eist van de prediking van het woord af te zonderen alle schadelijke en nutteloze twistvragen; alle overtollige dingen en zijn toehoorders alleen te geven de zuivere melk van het woord.

16. a) Maar stel u (Tit. 3: 9) tegen het ongoddelijk ijdel roepen, zoals dat bij die verkeerde leraars te Efeze in zwang (1 Tim. 6: 20) en alleen naar de smaak van ongeestelijke lieden is (1 Tim. 4: 7). Stel u krachtig daartegen, want zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen. Die eenmaal aan die verkeerdheid zich overgaven, zullen een toebereide grond van het hart doen vinden, als dwaalleraars opstaan, die goddeloze leringen voordragen.

a) 1 Tim. 1: 4 Tit. 1: 14

17. En hun woord, het woord van hen, bij wie het werkelijk reeds daartoe is gekomen, zal voorteten zoals de kanker, die ontzettende ziekte, die het een deel van het lichaam na het andere aansteekt; onder welke dwaalleraars, die reeds tot zo grote goddeloosheid zijn voortgegaan, is Hymeneüs en Filetus.

18. Die beiden van de waarheid zozeer zijn afgeweken, dat zij haar reeds geheel hebben verloren, zeggende, dat de opstanding voor de gelovigen al daarmee geschied is, dat zij de opwekking of wedergeboorte hebben gekregen (Efeze 5: 14 Rom. 6: 4) en dat dus een opstanding van het vlees niet meer te wachten is 1Co 15: 22 en deze verkeren reeds sommiger geloof, zodat ook die eveneens het Christelijk geloof vaarwel gezegd hebben.

Als de apostel schrijft: "hun woord zal voorteten zoals de kanker" denkt men over het algemeen, dat zij bedoeld zijn, die zich ophouden met dingen, waarmee Timotheus niets te doen moet willen hebben. Tot deze zouden dan ook Hymeneüs en Filetus gerekend moeten worden, van wie gezegd wordt, dat zij leren dat de opstanding reeds geschied is en het is toch ongelofelijk dat een dwaalleer, die de grondslag omverwerpt, slechts zou worden voorgesteld als ongodelijk ijdel roepen en Timotheus alleen zou worden vermaand, zich daarmee niet te verenigen. Men zal dus het subject voor het "hun woord" uit de relatieve zin "onder welken is Hymeneüs en Filetus" moeten nemen. Deze zullen hier evenmin als in Hoofdstuk 1: 15 2Ti Fygellus en Hermogenes en in 1 Tim. 1: 20 Hymeneüs en Alexander slechts bij wijze van voorbeeld met name zijn aangehaald, maar men moet ze houden voor de hoofden van een aanhang, die in de nabijheid van Timotheus, onderscheiden van de aanhangers van die afwijkende leraars in vs. 16, die slechts in ijdele overleggingen en twistvragen van een geesteloze schriftgeleerdheid welbehagen hadden een leer aankleefden, zo alle grondslagen omverwerpende, dat zij leerden, dat de opstanding reeds geschied was. Dat deze dwaalleer bij gnostieken van latere tijd wordt gevonden en dat die reeds ten tijde van de apostel was opgekomen, is te eer aan te nemen omdat het ontstaan begrijpelijk is. Wij weten uit 1 Kor. 15 hoe graag heidense Christenen de leer van een toekomstige lichamelijke opstanding van de doden lieten varen en uitspraken van de apostel zelf, zoals die in Efeze 2: 5 v. en Kol. 2: 12, gaven aan hen een aanknopingspunt, die van geen andere opstanding dan de inwendige, die van de wedergeboorte, wilden weten. Dit was een dwaalleer, waarmee ook de andere was gegeven, dat de opgestanen in deze zin hiermee reeds aan het einde waren gekomen en volmaakt waren, in plaats van de lichamelijke opstanding eerst nog bestendig te moeten tegemoet zien (Fil. 3: 10 vv.). Ontneemt zij zo de mens de plicht van ernstig toeleggen op heiligmaking, dan was te voorzien dat zij, die zo leerden, een snel en aanhoudend toenemenden aanhang zouden krijgen. In die zin moeten de woorden worden opgevat: "hun woord zal voorteten zoals de kanker", zo namelijk, dat het woord, dat van hen uitgaat, in het lichaam van de gemeente het ene lid na het andere aantast en verwoest.

Wat Hymeneüs aangaat nemen bijna alle uitleggers aan, dat hij dezelfde man is, van wie Paulus in 1 Tim. 1: 20 schreef, dat hij hem met zijn medegenoot, met Alexander, aan de satan had overgegeven, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren en volgens de mening, die wij bij Hand. 19: 34 hebben ontwikkeld zal ook Alexander in Hoofdstuk 4: 14 v. ons als zo iemand voorkomen, die van de ban van de apostel evenmin als Hymeneüs onschadelijk had kunnen maken. Ondanks het overgeven aan de satan tot kastijding moeten beide van de slagen, waardoor zij waren getroffen, zich snel weer hebben hersteld en hebben zij zo weinig opgehouden met lasteren, dat het met hen eerder erger is geworden dan het vroeger was. Het is dus een geheel andere ervaring, die Paulus heeft gehad ten opzichte van de hem verleende macht tot excommunicatie, dan die van Petrus in Hand. 5: 3 vv. en 8 vv. Waar ligt hier de oorzaak? Het antwoord op deze moeilijke vraag, waarmee, zover ons bekend is, nog geen uitlegger zich heeft bezig gehouden, blijkt uit hetgeen de apostel verder in vs. 19-21 zegt. Toen Petrus aan Ananias en Saffira het oordeel van God voltrok, was de kerk nog op dat vaste fundament, dat het zegel had in de beide opschriften: "de Heere kent die de Zijnen zijn", en "een ieder, die de naam van Christus noemt staat af van ongerechtigheid." Dit fundament moest de vastheid van zijn zegel op duidelijke manier aan de dag leggen. Toen daarentegen Paulus het Evangelie in de gehele wereld verbreidde, was reeds de eerste tijd van de kerk voorbij, het vaste fundament verhief zich reeds tot een groot huis en dan bleek het ook dadelijk bij het begin, dat in een groot huis niet alleen gouden en zilveren vaten zijn, maar ook houten en aarden en sommige ter onere. Geen van de latere gemeenten is weer zo geweest als de oorspronkelijke te Jeruzalem, van welke lof ons zo vaak wordt verkondigd (Hand. 2: 42 vv. ; 4: 32 vv. ; 5: 13 Integendeel hebben juist die gemeenten, die het beste begin

maakten, zoals die in Galatië en te Corinthiërs, ook des te sneller het verderf laten binnendringen. Nu moest men zich schikken in een andere regeling van God dan de oorspronkelijke was geweest (vgl. Openbaring 11: 1 v.), totdat te Zijner tijd de eerste regeling weer intreedt bij die gemeente, die weer het wezen en het karakter van de apostolische opneemt, om de overgang te vormen tot de voleinding van de gehele kerk (Openbaring 14: 1 vv. ; 19: 7 v. Ezechiël. 43: 7 vv.).

19. Evenwel de gelovigen hebben bij alle treurige ervaringen van het hart een heerlijke vertroosting, namelijk deze: het vaste fundament van God staat onwankelbaar vast, hebbende deze zegel (vgl. Num. 16: 5): "De Heere kent degenen, die Zijnen zijn; " en bovendien het tweede (Num. 16: 26 Jes. 52: 11): "Een ieder, die de naam van Christus noemt, staat af van ongerechtigheid. "

Het is alsof de apostel de behoefte voelde om zichzelf en Timotheus moed in te spreken met een "evenwel", gelijk aan dat van Asaf in Ps. 73: 1, "het vaste fundament van God staat onwankelbaar. " Onder dit vaste fundament van God moet de door God gestichte gemeente worden verstaan, die later (vs. 20) als een huis of gebouw wordt voorgesteld, maar hier eerst als grond of fundament, in zoverre de gemeente, zoals zij oorspronkelijk door God in de wereld is gesteld, slechts de onderbouw uitmaakt van het gebouw, dat pas gaandeweg wordt opgetrokken (vgl. Hand. 4: 32-5: 13). Dit fundament van God staat onwankelbaar, ondanks en in weerwil van alle menselijke inspanning, om het Godsgebouw aan het wankelen, ten val te brengen en zoals het nu van oude tijden af gewoonte was, aan de deurposten als ook op de grondstenen opschriften te plaatsen (Deut. 6: 9 Openbaring 21: 14), zo draagt ook dit Godsgebouw op zijn grondsteen een zegel of een opschrift, waardoor het eigenaardige van het daarop opgerichte gebouw uitgedrukt wordt en tevens een waarborg wordt gegeven voor zijn onvergankelijke duur. De ene zijde van het opschrift wijst op de hoogste troost van de gelovigen, de andere op hun heilige roeping, terwijl de vereniging van beide spreuken aanduidt, dat op deze weg de onwankelbare vastheid van het Godsgebouw, zowel van Gods kant, als van de kant van de mensen volkomen gewaarborgd is.

Reeds in zeer oude tijd is het de gewoonte geweest om op de posten van de deuren of op de grondstenen van een gebouw spreuken aan te brengen, opdat door deze het eigenaardige van dat gebouw zou worden aangetoond; om de nadertredenden te leren wat daarbinnen gevonden kan worden, of om de binnenkomenenden te doen kennen wat zij in acht hadden te nemen, of om andere redenen. Een gebouw, gegrondvest op apostelen en profeten, waarvan Jezus Christus de uiterste Hoeksteen is, is het koninkrijk van God. Het zegel op dit gebouw is: "De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn" en "Een ieder, die de naam van Christus noemt, staat af van ongerechtigheid. " Het staat daar te lezen voor een ieder, die het wil binnengaan, opdat Hij weet de Heere niet te kunnen bedriegen. Wil men ook binnendringen, als men daarin niet behoort, de Heere des huizes zal buiten doen werpen, want Hij kent de Zijnen; Hij onderscheidt ze dan ook, die Hem niet toebehoren. Ach, zoals het onder Israël was, dat zo velen de mantel van de vroomheid omhingen en een schijn van godzaligheid aannamen; zoals er onder hen zo vele bedriegers waren; zo velen, ook die verduisterd in het verstand eigengerechtigheid godsdienst noemden, zo velen die zich aanmatigden, waarop hen de Heere geen recht had gegeven, zo is het ook onder het verbod van de genade nog, men wil zich indringen in het koninkrijk en de wereld meenemen; men kent zichzelf het geloof toe en bevlekt zich met een schone schijn. De mens brengt het vaak ver in die misleiding. Hij weet de naam te verkrijgen dat hij leeft en zie, hij is dood. Het lukt hem zichzelf te misleiden, zoals de leugenaar liegen kan, dat hij zijn eigen onwaarheden gelooft. Hij kan zich bedriegen, dat hij het waarachtig geloof valsheid of dwepen noemt en zichzelf voor anderen tot maatstaf

neemt. Maar lukt het de mens ook anderen en zichzelf te bedriegen, de Heere is niet te misleiden; want de Heere Jezus Christus is die God, die harten en nieren proeft, voor wie alle dingen naakt en geopend zijn, die in ons binnenste leest als in een boek; ja, wie alle dingen van eeuwigheid bekend zijn. Hij kent de Zijnen en onderscheidt zo ook degenen, die Hem niet toebehoren. Hoe kunstig het kleed ook zij nagmaakt, hoe behendig het aangezicht zij versteld, hoe nauwkeurig de nabootsing van woorden en vormen ook zij, Christus kent de vreemden, de bokken, die zich onder Zijn schapen willen mengen. Zijn oordeel is vreselijk over degenen. "Wee uwer! wee uwer! " heeft Hij op aarde over de geveinsden gesproken en Christus Jezus is gisteren en heden dezelfde tot in eeuwigheid. "Ik weet", zegt de Verheerlijkte, "dat u de naam heeft dat u leeft en u bent dood. U zegt: ik ben rijk en verrijkt geworden en heb geen ding gebrek, en u weet niet dat u bent ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt. " De boze zaait het onkruid op de akker, waarin de Zoon des mensen het goede zaad heeft gestrooid; bij het opwassen moge het ene aan het andere uitwendig enigszins gelijken; de Heere moge Zijn dienstknechten weerhouden het onkruid uit te roeien, de dag van de oogst komt, dan laat Hij het samen binden en met onuitblusselijk vuur verbranden. Wat baat dan die schijn? Hoe verschrikkelijk die misleiding! Zij het ook dat men in het oordeel zegt: "Heb ik in Uw naam geen krachten gedaan, geen duivels uitgeworpen? " De Heere zal antwoorden: "Ik heb u nooit gekend. Ga weg van Mij, u vervloekten! In het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is. " Hoe zondigt men daardoor! Het is bedriegen van de mensen, het is liegen tegen God, die men niet misleiden kan. Is satan niet vreselijker, omdat hij zich verandert in een engel van het licht? De goddeloze is dan daarom ook te gruwelijker, omdat hij zich men een vals kleed bedekt. O, wacht u voor die zuurdesem van de farizeeën, want de Heere is een God van waarheid. De Herder kent Zijn schapen en onderscheidt de bokken; rechtvaardig en heilig is Hij. "Ik ken de Mijnen", zegt de Heere. Menig gelovige wordt miskend en veracht. De Heere heeft een groot werk aan zijn ziel gedaan, grote genade is aan hem bewezen, maar er wordt gespot met zijn bevindingen en men noemt hem een huichelaar. Daar leeft een kind van de Heere in stilheid voort en velen zien naar hem niet, omdat het hem niet juist als anderen gegaan is, of er is een openbare zonde door hem gepleegd, die hij zo diep heeft betreurd, een Davidszonde, door een Davidsberouw gevolgd, die hem verachtelijk doet zijn. Daar leeft een ander met minder aangename karaktertrekken, of met een hem aanklevende zonde, die hij gedurig met hete tranen voor de Heere brengt; maar de mensen veroordelen hem. Wie onder mijn broeders en zusters is het onbekend, hoe de kinderen van deze wereld spotten met de kinderen van God en hun vijandschap tonen? Weet het ook niet menigeen van u, hoe zwaar het is miskening te vinden, waar wij de gemeenschap van het geloof mogen verwachten? "Ik ken de Mijnen", zegt de Heere. Voor Zijn aangezicht is geen enkel van Zijn schapen verborgen, niet één ontgaat hem één ogenblik. En wat zegt het door mensen miskend te worden, als men door Hem gekend wordt? Wat zegt het eenzaam te wezen, als men gemeenzaam is met Hem? O! wat een dierbare vertroosting! Wat een zoete vreugd, als men uitroepen mag: "U Heere, weet het, dat ik genade van U ontvangen heb, U kent mij als de Uwe, Uw eigendom. " O, dan kan alles ontbreken, dan is een woestijn niet droevig meer. Kinderen van de Heere! Schapen van die grote Herder! al kent u de wereld niet, al wantrouwt u ook menigeen, die uw ziel liefheeft, daar is een boek van het leven, van het Lam. U leeft in het hart van uw Heer, die de namen van de Zijnen belijdt voor Zijn hemelse Vader. Hij acht dat droevige voor u goed en eenmaal een korte tijd nog slechts dan zal Hij alles openbaar maken. Al Zijn verborgen en miskenden zal Hij bekend doen worden en hun die nieuwe naam geven, die niemand kent, dan die hem ontvangt. Nog een kleine tijd, dan roept Hij allen voor Zich. Vrees niet, want Hij kent u, Hij plaatst u aan Zijn rechterhand en doet u ingaan in Zijn heerlijkheid. Dat gekend worden door de Heere heeft een grote betekenis, want het is een kennen door de Machtige en Genadige. Hij is de Heere, die stormen het zwijgen oplegt en het woeden van de zeeën stilt.

Hij is het, die alle macht is gegeven in hemel en op aarde. Hij is de Gekruisigde, die de zonden vergeven kan en gebrokenen van harte helen. Die Herder bemint Zijn gekenden met een eindeloze, goddelijke liefde. Hij kent ze in hun zwakheid en zonde; hij weet hoe makkelijk ze struikelen en vallen; hoe het schaap geen ogenblik zonder de herderzorgen kan en daarom zorgt Hij en wijkt Hij van de Zijnen niet. Hij weet het, wie schapen, wie lammeren, wie zogenden zijn; Hij kent ieder in zijn gesteldheid, ook in al hun aardse noden en behoeften en omstandigheden. Alle dingen zijn Hem bekend en Zijn macht en liefde zijn groot genoeg, dat aan een ieder zal gegeven worden wat die behoeft. Een goede herder kent zijn schapen en daarom verlaat hij ze niet; hij kent hun behoeften en leidt ze naar grazige weiden en brengt ze tot het water; hij kent de ziekten en gebreken en hij geneest ze; hij kent hun machteloosheid tegenover het roofgedierte en daarom waakt hij. Zo kent de Heere Jezus de Zijnen. O, gekenden door Hem! wat een heil! Nee! u zult niet bezwijken, geen leed zal u genaken. Al zijn uw zonden, berouwvolle, ook nog zo velen, al woelen duizenden begeerlijkheden ook in u, al zijn de omleidingen van de duivel ook nog zo listig, ja! ween wel over uzelf en vrees; maar niet zonder hoop, zonder vertrouwen. De Heere, die u gekocht heeft met Zijn bloed, kent u; die medelijdende Hogepriester zal uw gerechtigheid, uw heil wezen; Hij zal u niet begeven, noch u verlaten. Als u Hem uw zonden klaagt. Hij roept u toe: "Ik ken u. " Als u in het koninkrijk van de Heere moet strijden en u vraagt Zijn genade en kracht, terwijl het u zwaar valt, Hij antwoordt: "Ik ken u. " Als u in de nood verkeert, Hij schenkt u het teken, dat Hij op u ziet. Als u tot het doodsuur gekomen zult zijn, dan is uw Meester daar en Zijn: "Ik ken de Mijnen" vertroost en zaligt u. O, dan zal het reeds een geopende hemel wezen! Als u tot het oordeel wordt geroepen, de Heere zal tot u spreken: "Ik ken u als de Mijne. Ga in de vreugde van uw Heere. " Ja! door Jezus gekend te zijn is zaligheid, is eeuwig veilig wezen. Met Hem zal niets te moeilijk zijn. Hij waakt, Hij vergeeft, Hij zegent, de Machtige Jakob, de Verlosser van Israël.

Twee waarheden moeten de onverwoestbare tempel van de kerk als het ware tot een waarteken dienen en geven te kennen de troost en de hoop, maar ook wat de ware belijder van Jezus verplicht en verschuldigd is.

"De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn", zo luidt de spreuk Num. 16: 5 in de Septuaginta. Zij dus, die de Zijnen niet zijn, zondert de Heere af en daardoor blijft het gebouw vast. Wat zij, die de Heere toebehoren moeten doen, zegt het tweede deel van het opschrift.

Als iemand in de ongerechtigheid gevangen is, staat hij niet op het vaste fundament van God. Ik zou, als ik kon, de ziel van de onrechtvaardige uit zijn lichaam willen uittrekken; u zou dan zien, hoe bleek zij is, hoe zij siddert, hoe zij zich schaamt, hoe zij in angst is en zichzelf veroordeelt. Het oordeel van het geweten blijft steeds onveranderd; wel zegt niemand openlijk, dat het kwaad goed is, maar men verzint uitwegen en doet al het mogelijke, om zich door woorden als zonder schuld voor te doen; het geweten kan men echter niet misleiden.

Het fundament, waarop ons geloof rust, is dit: God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenend, hun zonden hun niet toerekenend. Het grote feit, waarop het waarachtige geloof vertrouwt, is, dat het Woord vlees is geworden en onder ons heeft gewoond, "en dat Christus eenmaal voor de zonden heeft geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen, die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout; " de straf die ons de vrede aanbrengt was op Hem en door zijn striemen is ons genezing geworden; in één woord, de vaste zuil van de hoop van de Christen is plaatsbekleding. De verzoenende offerande van Christus voor schuldigen, Christus zonde gemaakt voor ons, opdat wij rechtvaardigheid van God zouden worden in Hem, Christus een waarachtig zoenoffer,

Zich opofferend voor zo velen als Hem door de Vader gegeven zijn, voor God bij name bekend en in hun eigen harten erkend door hun vertrouwen op Jezus dat is de hoofdwaarheid van het Evangelie. Als deze grondslag werd omvergehaald, wat konden wij dan nog? Maar hij staat onbeweeglijk als de troon van God. Wij weten het; wij rusten erop; wij verblijden ons erin; onze vreugde is het daaraan vast te houden, die te bepeinzen en te verkondigen, terwijl wij begeren door erkentelijkheid voor deze grondslag in al ons leven en wandel gedrongen te worden. In onze dagen richt men de aanval tegen de leer van de verzoening. Men kan het denkbeeld van plaatsbekleding niet verdragen. Men verfoeit de gedachte "dat het Lam van God de zonde van de mensen zou hebben gedragen." Maar wij, die bij ondervinding de dierbaarheid van deze waarheid kennen, zullen haar ondanks alle tegenstand met vertrouwen blijven verkondigen. Wij verwateren en veranderen haar niet, in geen enkel opzicht doen wij haar tekort. Steeds zal Christus voor ons blijven een waarachtige borg, menselijke schuld en ellende dragend in de plaats van mensen. Wij kunnen, wij mogen dat niet prijs geven, want het is ons leven en ondanks elke tegenstand geloven wij, dat het vaste fundament van God staat.

Het geloof van enkelen kan wel te gronde gaan, maar de eigenlijke grondslag, of het vastgegronde hoofdgebouw van de gemeente van de Heere kan nooit worden gesloopt. Zoals door een zegel, waarop een spreuk gegraveerd is een zaak als iemands eigendom wordt gekenmerkt, zo heeft de Heere op Zijn gemeente deze dubbele spreuk afgedrukt. De eerste wijst daarop, dat ondanks alle menselijke kortzichtigheid, de vermenging van rechtvaardigen en goddelozen in de gemeente toch eigenlijk voor de Heere niet bestaat, dat, als vaste stenen in zijn gebouw, slechts zij zijn ingevoegd, die Hij als de Zijnen erkent. De tweede spreuk heeft betrekking op de onbedriegelijke waarheid, die het oordeel van de mensen in het onderscheiden van rechtvaardigen en goddelozen moet besturen. Niemand, die Christus' naam noemt (d. h. Hem aanroept, Hem als zijn Heiland belijdt), mag in de zonde voortleven. Elke zonde met voorkennis gepleegd, kenmerkt hem als een schijnlid aan het lichaam van Christus.

20. Maar in een groot huis (1 Tim. 3: 15) zijn, wat de stof aangaat, waaruit zij zijn gemaakt (1 Kor. 3: 12), niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten en aan de andere kant, wat hun waarde aangaat, naar het gebruik, waartoe zij bestemd zijn, sommige ter ere, maar sommige ter onere (Rom. 9: 21 vv.).

21. Als dan iemand zichzelf van deze vaten ter onere reinigt, uit de verontreinigende gemeenschap treedt, zoals ik daartoe reeds in 1 Tim. 6: 5 vermaande, die zal een vat zijn ter ere, geheiligd en bekwaam tot gebruik van de Heere, tot bevordering van de welvaart van Zijn huis, tot alle goed werk voorbereid; en zo'n vat te zijn is toch zeker ook de bijzondere wens van uw hart (vs. 15).

Tot het fundament van God, zo heeft de apostel in vs. 19 gezegd, behoren alleen zij, die de Heere echt toebehoren. In vs. 20 v. gaat de apostel meteen over tot de factische openbaring van de kerk, die in haar vorm, uit verschillende en zelfs tegenovergestelde elementen samengesteld, deze bewering schijnt tegen te spreken. Hij wil nu aanwijzen dat dit natuurlijk en relatief noodzakelijk is in een groot huis, zoals de kerk zich factisch openbaart. Aan de andere kant wil hij daaraan de vermaning verbinden, om zich te reinigen van alles, wat in een huis van God tot een vat ter onere maakt. Bij de woorden "in een groot huis" moet wel gelet worden op het woord "groot". Het drukt ongeveer dezelfde gedachte uit, als de gelijkenis van het net in MATTHEUS. 13: 47 vv. Is dat eens in de zee geworpen, dan kan het niet anders zijn, dan dat het vissen van allerlei aard opneemt en evenals wat eerst een "vast fundament"

(vs. 19) was in de kerk, als zij openbaar geworden is, tot een groot huis wordt, kan ook bij haar niet achterblijven wat bij elke grote woning plaats vindt, dat zij vaten verschillend in waarde en gebruik in zich bevat. Zo leert onze plaats ons de kerk op dubbele manier te beschouwen, ten eerste als het door God in de wereld gevestigde gebouw, waartoe alleen zij behoren, die de Heere echt toebehoren; en vervolgens als een groot huis, waarin wat van elkaar onderscheiden, ja, aan elkaar tegenovergesteld is, bij elkaar wordt gevonden. Het recht tot onderscheiding tussen een zichtbare en een onzichtbare kerk, welke laatste binnen de eerste de vaste grond vormt (Rom. 11: 1 vv.), is daaruit even duidelijk als dat het ten onrechte is als men de werkelijke openbaring van de kerk (het "grote huis tot de vorm van "het vaste fundament van God", al is het ook maar voor een deel, wil reduceren en daarom de vaten ter onere wil afscheiden. Geen uitwendige scheiding, maar het zichzelf reinigen van zulke mensen, noemt de apostel als het middel, dat hier moet worden aangewend.

Ook onder de gouden en zilveren vaten moeten de waardige, de echte onder de houten en aarden vaten de onoprechte leden van de gemeente worden verstaan. Elke klasse heeft echter in zichzelf haar trappen (vgl. MATTHEUS. 13: 23).

Vooraf mag niet worden voorbijgezien, dat de eerste uit onvergankelijk, edel metaal, de andere daarentegen alleen uit breekbaar hout of aarde stof vervaardigd zijn en dus niet tot een blijvend, maar slechts tot een tijdelijk gebruik bestemd zijn, waarna zij worden weggedaan.

Zeker moesten alle leden van de kerk gouden en zilveren vaten zijn. Want zij is het lichaam van Christus, de kuise maagd, die geen vlek heeft; maar het is niet door de aard, of door de organisatie van de stof bepaald, of iemand een gouden of een aarden vat is, maar door onze wil. In de materiële wereld kan van een aarden vat nooit een gouden en uit een gouden nooit een aarden vat worden; in de geestelijke wereld is echter zo'n verandering en omkering. Paulus was een aarden vat, hij werd echter een gouden; Judas was een gouden vat, hij werd een aarden.

C. Vs. 22-Hoofdstuk 3: 12. "Liefde", De eerste vermaning, waarmee de apostel tot een nieuwe afdeling overgaat is: "Ontvlucht de begeerlijkheden van de jeugd". Deze wijst aan, dat hij, zoals het door ons hier boven geplaatste woord te kennen heeft, Timotheus wil onderrichten, tot welke ambtsbediening de Geest van God, als een geest van de liefde hem dringen moest. De begeerlijkheden of geneigdheden toch van de jeugd drongen er bij Timotheus op aan, om de plicht van de Christelijke liefde zo op te vatten, alsof hij het verkeer met hen, die de vaten ter onere in het huis van God uitmaken (vs. 20), niet geheel behoefde op te geven (vs. 21), maar alsof hij door met hen te spreken en door voorstellingen van de waarheid hen moest proberen te overwinnen en te overtuigen. Dergelijke idealistische gedachten moet hij echter terzijde stellen en daarentegen een liefde betrachten, zoals die met het zoeken naar de gerechtigheid en het geloof harmonieert en het zoeken van innige gemeenschap met alle ware, oprechte Christenen ten gevolge heeft. Met zo'n liefde is niet te rijmen het zich inlaten met strijdvrage, die slechts twist veroorzaken, maar zij eist iets anders, namelijk dit, dat een knecht van de Heere zich vriendelijk betoont jegens allen, bereid is om te onderrichten en op de juiste weg te brengen, waar ook maar de gelegenheid daartoe zich aanbiedt, dat hij met zachtmoedigheid hen draagt, die hem moeite veroorzaken en ook nog niet wanhoopt aan de bekering van hen, die hem nu nog tegenspreken (vs. 22-26). De apostel karakteriseert vervolgens nader de mensen naar hun zedelijke gesteldheid, zoals zij in de laatste dagen vóór Christus van de hemel verschijnt en aan de tegenwoordige loop van de wereld een einde maakt, de grote massa van de uitwendige Christenen zullen uitmaken. Hij gaat met zijn beschrijving zo ver, dat hij ze voorstelt als degenen, die wel de schijn van godzaligheid

hebben, maar de kracht ervan verloochenen. Vervolgens vestigt hij de aandacht van Timotheus op hen, die in de tegenwoordige gemeente reeds aanwezig zijn en op wie dat laatste eveneens toepasselijk is en wier zoeken er alleen toe dient, om zulke mensen te vormen, zoals die in de laatste tijd er zullen zijn. Deze moet hij mijden, als zij zich aan hem opdringen, hen moet hij dadelijk van zich wijzen en niet door de schijn van godzaligheid zich laten misleiden, om hen voor medehelpers in zijn werk aan te zien. Dat zou een omkering van die liefde zijn, die hij moet beoefenen, een verkeerd vrede houden met allen zijn, terwijl de apostel daartoe vermaande met allen, die de Heere aanroepen uit een rein hart (Hoofdstuk 2: 22). Ook mag hij niet vrezen door afwijzing van die mensen, die van verkeerde gedachten zijn en geen proefhoudend geloof bezitten, zich gevaarlijke vijanden op de hals te halen; zij zullen het toch niet lang uithouden, maar snel met hun dwaasheid tot schande worden (Hoofdstuk 3: 1-9). Is Paulus zo eens gekomen op het onderwerp van sympathie, nu herinnert hij Timotheus nog aan zijn oorspronkelijk sympathiseren, toen hij een helper van de apostelen werd en dringt er bij hem op aan om zijn oorspronkelijke sympathie ook verder vast te houden. Het is een sympathie met allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, waarvoor zij dan zeker ook vervolging moeten lijden (vs. 10-12).

22. Maar ontvlucht de begeerlijkheden van de jeugd. Laat u niet in het werk van uw bediening dringen door die verkeerde neigingen, die aan de jeugdige leeftijd eigen zijn en waartegen dienvolgens ook door u (1 Tim. 4: 12) gewaakt behoort te worden. En jaag na rechtvaardigheid, geloof, liefde (1 Tim. 6: 11), vrede, dat is eendrachtig verbonden zijn met al degenen, die de Heere aanroepen uit een rein hart, met al de oprecht gezinde leden van de gemeente (vs. 19. 1 Kor. 1: 2

Bij "begeerlijkheden van de jeugd" moet men niet denken aan de verzoeken tot wellust en onreinheid, maar ook aan andere verkeerdheden, bijvoorbeeld aan inbeeldingen van wie weet niet wat snel te kunnen volbrengen. Maar de Heere heeft geen lust aan de sterkte van het paard, noch een welgevallen aan de benen van de man, de Heere heeft een welgevallen in degenen, die Hem vrezen, die op Zijn goedertierenheid hopen (Ps. 147: 10 vv.). Men moet in alles de weg van de genade leren gaan, wantrouwend en ontvluchtend alles wat het jonge hart zou kunnen ingeven.

De jonge geestelijke heeft in zijn jeugd een helpster, maar ook een vijandin tegen zijn ambt. Hij heeft de frisheid, de openheid, de geestdrift, al het beminlijke van de jeugd en dit maakt, dat in de regel alle harten voor hem kloppen. Men hoort hem liever prediken dan de oude geestelijke, daarom is bij hem de kerk voller. De kinderen gaan liever bij hem tot het godsdienstonderwijs, dan bij de oude geestelijke, want de jongere man komt hun voor als een broeder. Vooral het vrouwelijke geslacht sluit zich voor het grootste deel meer aan de jonge geestelijken aan dan aan de bejaarden. De jonge geestelijke weet zich in alle omstandigheden sneller te vinden, het is voor hem gemakkelijker zich naar die te schikken; de bejaarde heeft veelal iets stroefs, hij wenst, dat alles bij het oude blijft, alles in de oude gang bedaard voortgaat. Dit zijn voordelen, die de jonge geestelijke juist door zijn jeugd heeft. Tegenover deze voordelen staan echter grote gevaren. Het eerste gevaar is de ijdelheid. Deze sluipt zo vaak, zonder dat men er zich van bewust is, het hart in. De jonge geestelijke zou geen mens moeten zijn, als de bijval, die hij inoogst, hem niet ijdel maakte; o, dan komt het erop aan om zichzelf steeds de vermaning voor te houden, om de begeerlijkheden van de jeugd te ontvluchten! Een tweede gevaar is de onbestendigheid. Men wil alles in een betere gang brengen, men begint dit en begint dat. Men laat het weer liggen en komt tot een rusteloos jagen, tot een ijverig velerlei doen, dat niet goed is, want niets is voor de werkzaamheid van de geestelijke noodzakelijker dan rustig voortgaan. Een derde gevaar is de moedeloosheid.

Men gaat met jeugdige geestdrift aan zijn werk; men twijfelt niet aan een gezegend gevolg, maar men ziet zich bedrogen. Of alles blijft bij het oude, of het vuur dat men had aangestoken, blijkt een strovuur te zijn, dan wordt met het vuur ook de geestdrift uitgekeerd, men is verlamd, men trekt zich terug, men geeft zijn belangstelling, zijn kracht, zijn inspanning aan andere zaken.

23. En verwerp de vragen, die dwaas en zonder lering zijn, zoals de anderen die opwerpen, zij die niet rein van hart zijn (Tit. 1: 15 v.); mijd die, wetend uit eigen ervaring, die u te Efeze reeds vaker heeft opgedaan, dat zij, in plaats van iets tot verbetering in het geloof (1 Tim. 1: 4) bij te dragen, integendeel twistingen voortbrengen (1 Tim. 6: 4 Tit. 3: 9).

24. En een dienstknecht van de Heere, die gezegend in zijn roeping werkzaam wil zijn (1 Kor. 16: 10), moet niet twisten, Hij moet zich niet inlaten in strijd met degenen, die alleen hun wetenschap en welsprekendheid willen tonen, maar hij moet vriendelijk (1 Thessalonicenzen. 2: 7) zijn jegens allen, bekwaam ("gezind om te leren (1 Tim. 3: 2) en die de kwaden, die door hun gedrag tot ongeduld en misnoedigheid zouden kunnen brengen, kan verdragen.

In vs. 21 werd gezegd: "als dan iemand zichzelf van deze reinigt, die zal een vat zijn ter ere". enz. Nu vermaant de apostel Timotheus om daarnaar te trachten, dat hij met allen, die de Heere aanroepen uit een rein hart, vrede houdt. Reinheid van het hart moest hen, die mede-Christenen, bij wie hij deze vindt, waard maken, zodat hij er prijs op stelt in vriendschap en gemeenschap te leven. De gehele vermaning heeft echter ten doel om, in plaats van zich over te geven aan datgene, waarin jongeren lust hebben, datgene te zoeken, waarom het een ware Christen te doen moet zijn, dat hij het zelf moge zijn en met hen in vrede leeft, die het zijn. Omdat hij daarentegen weet, dat die dwaze en nutteloze strijdvragen of disputaties, waarvan ook in Titus 3: 9 melding wordt gemaakt, altijd in twistingen ontaarden, kan hij zich met die niet inlaten; want een knecht des Heren zou hen, in wiens dienst hij is, zeer kwalijk dienen, als hij, in plaats van alleen op vrede met hen bedacht te zijn, die de Heere uit een rein hart aanroepen, twisting met hen, die slechts hun wetenschap willen laten schitteren, voor zijn werk zou houden.

Reeds in zijn eerste brief (Hoofdstuk 4: 7; 6: 4 v.) heeft de apostel Timotheus herhaalde keer erop gewezen, dat hij zich niet met nutteloze vragen bezig moet houden en weer nu. Waarom zo vaak? Omdat de verzoeking daartoe steeds weer onder nieuwe voorwendsels zich verheft. Die het allereerst aanbevolene jagen naar gerechtigheid, geloof, liefde enz. verzuimt, die wil zich toch in het een of ander goed voordoen en daardoor vervalt men vaak tot zulke dwaze en nutteloze vragen.

Zeker zijn er ook zeer belangrijke vragen, die men niet mag ontwijken, maar hier spreekt de apostel van zodanige, die hij dwaas en nutteloos noemt en waarvan Timotheus weet, dat zij slechts twisting voortbrengen.

25. Hij vermaant en wijst terecht (Tit. 3: 10), a) met zachtmoedigheid onderwijzend degenen die tegenstaan, die het Christelijk geloof, waartoe hij ze brengen wil, op allerlei wijze tegenspreken. Hij moet dit doen met hoop, of hun God door het verbreken van hun tegenstand te eniger tijd bekering gawe tot erkenning van de waarheid (1 Tim. 2: 4).

a) Gal. 6: 1

26. En zij weer ontwaken mochten, om gered te worden uit de strik van de duivel, waaronder zij in de tegenwoordige stemming van het hart gevangen waren en zolang zij nog, bedwelmd door verkeerde gedachten en meningen, voor deze al tegensprekende ijveren, gevangen blijven tot zijn wil, die is om tegenover de verbreiding van het Christelijk geloof bolwerken op te richten (2 Kor. 10: 4 v.).

Bij de weerspannigen, die Timotheus moet bestraffen of op onderrichtende manier moet terechtbrengen, moet niet gedacht worden aan dwaalleraars, noch aan degenen, wier geloof ziekelijk is, want deze waren reeds tot kennis van de waarheid gekomen, voor zij de dwaalweg insloegen, die zij bewandelen, of van de waarheid, eerst erkend, afweken. Er zijn niet-Christelijke tegenstanders bedoeld, die de Christelijke leer, als zij die horen voordragen, weerspreken, zoals het Griekse woord ook een opkomen uit een bedwelming schijnt te betekenen (vgl. Rom. 7: 9). De dienstknecht van de Heere nu moet bij de wijze, waarop hij de weerbarstigen bestraft, de mogelijkheid in het oog houden, dat God hun zou kunnen geven om andersgezind te worden en tot kennis van de waarheid te komen.

Is onze liefde een ware, d. i. een heilige liefde, dan is het zeker onmogelijk tegenover dwaling en zonde een onverschillige houding aan te nemen. Aan de andere kant moet tussen zaken en personen scherp worden onderscheiden en juist door de blik op de ongelukkige toestand van de dwalenden, ons medelijden worden opgewekt. Die daarom geen tegenspraak kalm kan dragen en beantwoorden is evenmin voor de dienst van het Evangelie geschikt, als die geneesheer tot vervulling van zijn roeping in staat zou zijn, die zich door de beschimpingen van een, die in koortsen ijlt, liet bewegen, om of het ziekbed te verlaten, of het schelden te beantwoorden.

HOOFDSTUK 3

OVER DE ZWARE TIJDEN VAN DE LAATSTE DAGEN EN HET GROTE NUT VAN DE HEILIGE SCHRIFT

1. En a) weet dit, dat in de laatste dagen, die aan de terugkomst van Christus onmiddellijk voorafgaan (2 Petrus 3: 3 Judas 1: 18) ontstaan zullen zware tijden, wat de toestand aangaat van het dan levend mensdom (Efeze 5: 16).

a) 1 Tim. 4: 1

2. Want de mensen zullen, wat de grote massa aangaat, zijn liefhebbers van zichzelf, omdat ieder slechts zoekt wat het zijne is (1 Kor. 10: 24), geldgierig (1 Tim. 3: 3 Luk. 16: 14), laatdunkend, pralend, hovaardig (Rom. 1: 30), lasteraars (1 Tim. 1: 13 Tit. 3: 2), de ouderen ongehoorzaam (Rom. 1: 30), ondankbaar (Luk. 6: 35), onheilig (1 Tim. 1: 9).

3. Zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk (Rom. 1: 31), achterklappers, die boze laster over hun naasten uitstrooien (Ps. 52: 4 vv.), onmatig, wreed, zonder liefde tot de goeden (vgl. Tit. 1: 8).

4. Verraders (Luk. 6: 16 Hand. 7: 52), roekeloos, lichtzinnig en onbedachtzaam handelend (Hand. 19: 36), opgeblazen, beneveld door hoogmoed en andere verblindende gedachten (1 Tim. 3: 6; 6: 4), meer liefhebbers van de wellusten dan liefhebbers van God (Rom. 16: 18 Fil. 3: 18 v. Jak. 4: 1).

5. Hebbend op Farizees manier (MATTHEUS. 3: 7; 23: 2 vv. een gedaante van godzaligheid, maar die de kracht daarvan verloochend hebben (Tit. 2: 12). a) Heb ook een afkeer van deze. Laat u niet innemen door mensen van die aard, voor zoverre die nu reeds in de gemeente zijn (1 Joh. 2: 18), vooral niet door degenen, die de schijn van godzaligheid hebben, maar de kracht van het geloof missen.

a) MATTHEUS. 18: 17 Rom. 16: 17. 2 Thessalonicenzen. 3: 6 2 Joh. 1: 10

Paulus laat hier een herinnering volgen aan de laatste tijd, om door deze Timotheus te oriënteren over hetgeen zeker reeds in deze tijd begint te ontwaken. Een plaats, parallel met de onze, is 1 Tim. 4: 1 vv. Het doel van de vermelding van de toekomst is beide keer om Timotheus daaruit het tegenwoordige te doen kennen, opdat hij weet wat onder die omstandigheden zijn plicht is. Evenals daar berust ook hier wat de apostel over de toekomstige vorm van het Christelijk leven zegt op een profetie van de goddelijke Geest. Op onze plaats is het echter niet de nabij zijnde afval van het geloof, waarop de apostel wijst, maar de onzedelijkheid onder Christelijke schijn en naam, zoals die zich in de laatste dagen zal openbaren.

Wat die tijden zwaar maakt is de toestand van de mensen, zoals die dan zijn zal. De apostel schildert die, terwijl hij een menigte van slechte eigenschappen optelt, waarmee zij zullen besmet zijn, maar zo, dat het "zij hebben een schijn van godzaligheid, maar de kracht daarvan verloochenen zij", het slot van deze optelling uitmaakt. Bij al hun verkeerde eigenschappen hebben zij een gedaante van vroomheid; maar dit is juist het ergste van alles, want terwijl zij vroom schijnen zijn het mensen, die de kracht ervan verloochenen of als iets, waarvan zij niets willen weten, van zich hebben afgestoten. Zij hebben dus de buitenzijde van de

vroomheid aangenomen, maar zich voor haar heiligende kracht dicht gesloten en zijn dus van alle verkeerdheden vol. De opsomming van de slechte eigenschappen begint met de eigenliefde, die het hare zoekt en de liefde tot de naaste uitsluit: op haar volgt in de eerste plaats de liefde tot het geld, die er alleen op uit is, om voor zich winst te doen en het zoeken naar iets beters dan geld en goed is, buitensluit. Laatdunkend of grootsprekend is hij, die zich een eer toe-eigent, die hem niet toekomt, hovaardig, die op anderen neerziet, als die minder eer dan hij waardig is; en een lasteraar, die anderen de eer ontnemt, die hij bij God heeft: Alle deze vijf eigenschappen hebben dit gemeen, dat de mens slechts aan zichzelf betekenis toekent en niet aan zijn medemensen. Dan volgen eigenschappen, die op onderdrukking van het zedelijk gevoel rusten, en daarom onnatuurlijk zijn. Het naast aan hem, die anderen de eer ontnemt, die hij bij God heeft, is hij, die de ouders gehoorzaamheid weigert, waarmee hij ze als kind moest eren en weer aan dezen, die de weldoener de dank weigert, die hij hem verschuldigd is. Die de goddelijke orde van de menselijke verhoudingen niet acht, is ongeestelijk, ongodelijk 1Ti 1: 11. Die de stem van het bloed in zich verstikt, is zonder natuurlijke liefde; die zonder zedelijk gevoel van recht is (dat hij noch een verbond van verzoening maken, noch een verbond van het verdrag kan houden) is onverzoenlijk; en het gevoel voor waarheid moet hij in zich hebben gedood, die een achterklapper is. Deze, de achterklapper, laat aan zijn tong de vrije loop en is hierin aan de lasteraar (vs. 2) verwant, zodat de uiterste einden van de beide eerste rijen elkaar aanraken; hem komt onder hen, die de derde reeks uitmaken, de onkuise, de onmatige, het naast, die aan zijn hartstochten de vrije teugel laat en aan deze weer de wrede, die, zoals aan een ongetemd dier, geen plaats geeft aan verzachtende invloeden en weer aan dezen, die zonder liefde tot de goeden is, die een hart heeft ongevoelig voor hetgeen goed is, terwijl de verrader er geen gewetenszaak van maakt om hem aan de vijand prijs te geven. Onderscheiden van deze vier eigenschappen zijn de drie volgende: de roekeloze of lichtzinnige, de opgeblazene of verdwaasde, die meer een liefhebber van de wellusten is dan liefhebber van God, als hij enige kennis van God heeft; en deze mensen hebben die zeker, want zij willen voor vroom worden gehouden. Met de eigenliefde, die de liefde tot de naaste uitsluit, is de optelling begonnen, met de wellust, die met de liefde van God in tweestrijd is, eindigt zij. Drie rijen van eigenschappen onderscheiden wij een van vijf een van zes en een van zeven delen, welke laatste weer uit vier en drie bestaat. Het slot van het treurig beeld is het ergste van alles, wat het ontaarde mensdom te aanschouwen geeft, terwijl de zo voorgestelde mensen bij al dat zedelijk verderf het uitwendig voorkomen van vroomheid hebben.

De gehele plaats doet ons denken aan Rom. 1: 29-31 waarmee de onze verscheidene uitdrukkingen gemeen heeft, die anders niet voorkomen; het is een nieuw heidendom onder Christelijke naam, dat de apostel hier beschrijft.

Het vallen van een steen op de aarde is niet natuurlijker dan de geneigdheid van de mensen, om zich van God af te keren. Welke middelen er ook aangewend worden om hen er toe te brengen God en elkaar lief te hebben, zij zullen niet gelukken dan door de invloed van de herscheppende Geest. En zou iemand kunnen denken dat de zonden, die hier genoemd worden, minder fatsoenlijk zijn in mensen, die Christenen genoemd worden, dan in de heidenen? Wanneer enige vorm of denkbeeld van godsdienst gebruikt wordt als dekmantel of verontschuldiging voor moedwillige overtredingen van de wet van God, is het gevaar zelfs groter dan voor mensen, die openlijk alle eerbied voor God afwerpen.

Het is geen nieuw soort van pesten in de maatschappij van Christus, die hier ten toon worden gesteld, maar dezelfde die ook elders in deze en in de eerste brief, vooral 1 Tim. 4: 1, 2 worden beschreven. Mensen, die de godsdienst in dweepachtige bespiegelingen en

lichaamsoefening stelden, omgang met de geestenwereld voorwendden en daardoor rekenden met de uiterlijke wereld niets gemeen te hebben, zodat eigenlijke zedelijkheid, reinheid, menslievendheid niet tot hun plichten behoorden en zij tevens het uitvaagsel van het mensdom en het uitverkoren deel van het Christendom, naar hun stellingen, konden zijn. Om zich deze ongerijmdheid enigszins te kunnen voorstellen, denke men bijvoorbeeld aan de Munsterse wederdopers en aan sommige verschijnselen, die zelfs in onze dagen hier en elders zich vertonen.

6. a) Want, om u nog nader aan te wijzen welke mensen ik bedoel, dezen zijn het, die als vrome zielenjagers in de huizen insluipen (MATTHEUS. 7: 15) en nemen met hun toverkunsten de vrouwen (vgl. 1 Tim. 2: 14) gevangen, zij nemen die voor zichzelf tot een buit (MATTHEUS. 23: 15). Het zijn vrouwen, die met zonden geladen zijn, zodat zij aan de ene kant zich van die last proberen te ontdoen en aan de andere kant de zonden zelf niet nalaten, zodat zij door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden (Hebr. 13: 9).

a) Tit. 1: 11

7. Vrouwen, die altijd leren, altijd onderwezen willen worden, die er op uit zijn hoe zij tot God in een goede verhouding en eens in de hemel zullen komen en toch nimmermeer tot kennis van de waarheid kunnen komen, omdat haar leergierigheid er eigenlijk op uit is, hoe zij datgene, waarvoor zij vrezen, voorbij zullen kunnen sluipen (Hand. 20: 21; 21: 24 v.).

Met het woord: "heb ook een afkeer van deze" geeft de apostel Timotheus een aanwijzing, die met de vorige schildering wat plotseling en onverwacht verbonden is. Deze verkrijgt haar verklaring pas door hetgeen verder volgt, waar Paulus mensen, die Timotheus reeds rondom zich heeft, voorstelt, als behorende tot het mensdom van de laatste tijd. Degenen namelijk, die in de huizen insluipen en de met zonde overzaaide, zoals er woordelijk staat, door menigerlei begeerlijkheden beheerste, altijd lerend en nooit tot kennis van de waarheid komende vrouwen gevangen nemen. Deze moet hij mijden als mensen, waarmee hij niets te doen wil hebben; want het Griekse woord, dat in de grondtekst staat, is niet hetzelfde als dat in 1 Tim. 6: 20 op dezelfde manier vertaald is en wat betekent, voor iemand uit de weg gaan, met wie men zich niet wil inlaten, maar dat wat in Hoofdstuk 1: 15 gebruikt werd voor "zich van mij afgewend hebben." De mensen, die de apostel bedoelt, zijn dus degenen, die er voor wilden gehouden worden en zich zo voordeden, alsof zij met Timotheus in de beste verstandhouding waren. Zij drongen zich aan hem op; hij moet echter elke gemeenschap met hen afsnijden, want hun doen en zoeken heeft met zijn werk niets gemeen. Naast en buiten het leven van de gemeente maken zij zich drukte in de huizen, vooral bij vrouwen, die voor zonden, die zij opgestapeld hebben, boete moesten doen, maar dat niet willen en integendeel door allerlei begeerlijkheden worden gedreven. Aan deze zijn zulke mensen tot hulp, om over haar bekommernissen heen te komen, doordat zij godsdienstige gesprekken met haar voeren, die haar aangenaam onderhoud geven en tegelijk op vrome manier bezighouden, haar verklaring over het een of ander punt geven, zoals zij dit graag horen, zonder haar met de strengheid van de heilige waarheid te verlichten.

Het is een even bewijsbare als verootmoedigende opmerking, dat, evenals de waarheid, zo ook de dwaling en de zonde ten allen tijde een sterke steun in het vrouwelijk geslacht heeft gevonden. In het vrouwelijk karakter ligt de aanleg zowel tot de hoogste ontwikkeling van geloofskracht, als tot de hoogste openbaring van de macht van de zonde. Ook Jezus vertelt dat de Farizeeën vooral groten aanhang onder de vrouwen hadden gevonden.

Treffend is op onze plaats de karakteristiek van vrome zielenjagers, die vooral veel onder de Katholieken gevonden werden en nog worden, alsook van hun buit.

O mijn lieve jeugdige ambtsbroeders! wees toch voorzichtig; laat die rondlopers niet in uw gemeente en de vrouwen niet in uw hart! Deze zijn gevaarlijk, vooral voor jeugdige geestelijken. Juist de harten van zulke vrouwen kloppen voor hem; er is godsdienstige behoefte aanwezig; zij weten, dat zij met zonden beladen zijn en zijn daarom boetvaardig, zij willen vertroosting hebben uit het Evangelie.

Er zijn tegenwoordig weer overal van die opgewonden mensen en waar die zijn, is ook hun namaaksel. Het zijn van die mensen, die er werk van maken om het land door te kruisen, alle "Christelijke vrienden" en vooral alle predikers, die als Christelijk bekend zijn, op te zoeken. Zij verwarren de gemeenschap van de heiligen met kameraadschap en leggen er zich sterk op toe om alle besliste Christenen te kennen d. i. ze eens of vaker gezien te hebben. Hun themata, die zij met alle Christenen plegen te behandelen, zijn de zogenaamde adiaphora en de toekomst, het einde van de wereld, de openbaring van Johannes, vooral ook de zending en in het bijzonder "Basel of Leipzig" enz. Zij hebben voorliefde voor gevoelige opwekkingen, naast scherpe gezegden, opwekkings-predikaties met methodistische kracht, tranen, zuchten, buitengewone gelaatstrekken, kortom alle begeerlijkheden van godsdienstige dwazen vindt men bij hen sprekend en werkend. Om des te gemakkelijker het geweten te stillen, kiezen zij voor zich het werk van rondloper en nemen zo het recht om met hun geestelijke gaven overal te koop te lopen. Zij hebben soms een grote aanhang, beheersen vaak de opgewekten en hun stem is soms ook in wijdere kringen van invloed. Zij spreken over predikers en hun werken, over hun prediken, catechiseren en bidden meesterlijk, spreken zalig als de bisschop van Rome en verdoemen niet minder gemakkelijk. Zij brengen de goede en kwade geruchten in omloop, waardoor Paulus en diens navolgers altijd moesten heengaan. Met het vertrouwen van gewenste vrienden gaan zij altijd in de pastoriën en die ze nodigt om te gaan zitten, of ook zelfs maar staande aan het woord te komen, die mag wel toezien hoe hij ze weer kwijt raakt. Zij horen bijzonder graag zichzelf spreken, vooral als zij behalve hun eigen oren ook nog die van andere tot horen geneigd vinden. Op de toon en met de uitdrukkingen van hun lievelingsprediker, dragen zij hun oordeelvellingen, lofspraken, waarschuwingen, hun apocalyptische besluiten en apodictische bevelen in zaken van Christelijke vrijheid voor. Vinden zij instemming, dan worden zij bijzonder vertrouwelijk, vol vriendschap en persoonlijke aanbidding tot hulpbetoning van alle aard. Worden zij goedaardig behandeld, dan verdragen zij ook een beetje tegenspraak en terechtwijzing de vriendschap van en bekendheid met een beroemde prediker meer, is niet te duur gekocht, al moet men van de geestelijke heer ook iets verdragen. Zij komen steeds terug en als zij kunnen, proberen zij zich zeer aangenaam, zelfs onmisbaar te maken. Soms hebben zij zeer bijzondere zaken, bijvoorbeeld de wederterechtbrenging aller dingen, de eerste opstanding enz. Spaart men ze daarin, om ze niet toornig te maken, of in de hoop om hen langzamerhand op een zachte manier van de dwaling te genezen, dan hangt men u aan, ook al horen zij in de prediking de tegenovergestelde leer de goede dominee wordt dan zacht beoordeeld, hij weet nu nog niet beter of hij begint al naderbij te komen enz. Tegenover dat gemakkelijk te kennen onkruid van de wijnberg van God, evenals tegenover andere dergelijke praters binnen en buiten de gemeente is niets beter, dan de reeds bekende bezoekers van die soort eenvoudig de deur te wijzen, voor anderen een uur te bepalen, waarop men zich bereid verklaart met ieder te spreken, terwijl men tot beoefening van de zielenzorg bij dag en nacht, in rust en werktijd belooft de tijd daartoe te zullen geven. Die komt laat men gerust naar wens en begeerte vragen en zij, die niet komen over zaken met het ambt en de zorg voor de zielen in verband staande, kan men afwijzen door openlijk zich te beroepen op gebrek aan tijd. Dat verdriet

vaak die rondlopers; komen zij echter op het spreekuur, dan weten zij van te voren, dat de herder na verloop daarvan zal afbreken, zij kunnen dus niet te wijdlompig worden, en soms treffen zij anderen aan, met wie binnen hetzelfde uur ook moet gesproken worden.

De vrouwen gevangen te nemen zegt zoveel als de gemoederen van de zwakke vrouwen op een listige manier in te nemen. De apostel bedient zich van een verkleinend woord, dat de onze zeer gepast door "vrouwen" vertaald hebben. Hij bedoelt het zwakste soort van vrouwen, die weinig doorzicht hebben en zich door bedriegen gemakkelijk laten wegslepen. Het waren vrouwen met zonde beladen, zodat zij als gebukt gingen onder de last van de ondeugden, werden door de velerlei begeerlijkheden gedreven en door verschillende aardsegezinde listen geslingerd. Zij leerden altijd, zij hoorden naar het onderwijs van de verleiders, maar tot de kennis en gelovige erkenning van de waarheid, die zonder een heilige wandel niet bestaan kan, konden zij niet komen. Trouwens, de verleiders voedden haar met dwalingen en zij dachten nergens anders aan, dan aan het verzadigen van haar lusten.

8. Zoals nu Jannes en Jambres, zoals de traditie die Egyptische tovenaars noemt, door hun nabootsing van enige tekenen en wonderen, Mozes tegenstonden (Ex. 7: 10 vv., 22 v. ; 8: 7), zo staan ook deze de waarheid tegen, die u moet verkondigen, doordat zij de invloed ervan, doordat ze schijnbaar hetzelfde doen, krachteloos maken. Zij zijn mensen, verdorven van verstand (1 Tim. 6: 5), verwerpelijk aangaande het geloof (Tit. 1: 16).

9. Maar zij zullen niet meerder toenemen, hun aanhang zal niet op de duur groter worden en hun invloed groter en gevaarlijker; want hun uitzinnigheid zal wel in korte tijd allen openbaar worden, zoals ook die dwaasheid van de anderen, van Jannes en Jambres snel duidelijk geworden is, toen zij noch de plaag van de vorsen konden doen ophouden, noch die van de luizen konden nabootsen (Ex. 8: 8 en 18 v.).

Die Egyptische tovenaars, die de apostel noemt met de namen, waaronder zij bekend waren, zonder daarmee de geschiedkundige juistheid van deze te willen waarborgen, deden hetzelfde als Mozes, maar zij deden het om hetgeen Mozes deed krachteloos te maken; zij weerstonden hem daarmee. Eveneens is dit met hetgeen de schijnvrome rondlopers doen; zij bootsen het werk van een Timotheus na en spreken ook van hetgeen hij leert. Zij doen het echter om de apostolische getuigenis krachteloos te maken en degenen, die zij aan zich verbinden, voor de evangelische waarheid ontoegankelijk te maken. Zo stellen zij zich onder de schijn van Christelijke vroomheid vijandig tegenover de Christelijke waarheid, van die verkondiging boete en geloof eist en lijken dus aan de andere kant op de mensen van de laatste dagen, die onder de uitwendige schijn van vroomheid een leven zullen leiden in vervreemding van God. Juist daarom moet Timotheus de mening bestrijden, als was er tussen hem en hen geen onderscheid, maar hij moet ze van zich afwijzen, als mensen, met wie hij geen gemeenschap wil hebben en hun de rug toekeren. Hij kon in verzoeking komen, om zich de gemeenschap met hen te laten welgevalen, omdat zij toch altijd het Christendom leerden (vgl. Fil. 1: 18). Op die manier moet hij echter hun zoeken en werken niet beschouwen, maar als vijandschap tegen de heilige waarheid en hen zelf als mensen van bedorven zinnen, onbekwaam tot kennis en bij wie van wezenlijk geloof geen sprake is. Zij zijn "van een verdorven verstand, zodat het tevergeefs zou zijn om hen tot betere kennis te willen brengen en "verwerpelijk aangaande het geloof", zodat van een gemeenschap van het geloof met hen geen sprake kan zijn. Zij werken de waarheid tegen en zij zijn haar niet bevorderlijk. Zo moet Timotheus zijn verhouding over hen aannemen. Als dan de apostel er bijvoegt: "maar zij zullen niet meerder toenemen", dan is dit een geruststelling over de gevolgen, die het zou kunnen hebben, als Timotheus met hen brak. Hij zou kunnen vrezen, dat zij dan zijn werk in de gemeente door de invloed, die zij in

de huizen uitoefenden, zouden ondermijnen; maar zo ver zullen zij het niet brengen; het zal hun gaan, zoals het Jannes en Jambres gegaan is, terwijl hun dwaasheid of uitzinnigheid allen duidelijk zal zijn. Deze dwaasheid bestaat daarin, dat zij zich voordoen als vrome mensen en leiden willen tot Christelijke kennis, terwijl zij alle vrucht en alle vroomheid missen en de door hen onderwezenen bij hun zonden laten. Het handtastelijke van zo'n onzinnigheid zal hun geen verdere gevolgen doen ondervinden, dan dat zij zulke mensen als die vrouwen zijn, aan zich verbinden. In zoverre gaat het hun evenals het de Egyptischen toverpriesters gegaan is, wier gewaande wondermacht, waarmee zij hetzelfde als Mozes wilden doen, niet verder ging dan hun werd toegelaten om schijnbaar hetzelfde te doen. Zo stelt de apostel Timotheus gerust, zonder daarmee het vroeger door hem gezegde (in vs. 1-5 of Hoofdstuk 2: 17) te weerspreken; want in Hoofdstuk 2: 17 spreekt hij van een dwaalleer, die de apostolische leer openlijk weersprak, zodat, wat hij daar voorzegde, op het schijn-Christendom, waarover hij nu handelt, geen toepassing toelaat en in vs. 1 vv. stelt hij de mensen van de laatste tijden niet zo voor, alsof hun verderf een gevolg was van het drijven van degenen, met wie Timotheus moest breken, maar hij zegt alleen van deze, dat zij tegenwoordig, nu het met de gemeente nog niet zo gesteld is, dat zulke mensen door haar voor goede Christenen zouden worden aangezien, van gelijke aard zouden zijn, als de mensen van de laatste tijd algemeen zullen zijn een uitzicht, dat hij hem geeft met het doel om hem de schijnvromen in het juiste licht voor te stellen.

Het Oude Testament noemt noch getal noch namen van de Egyptische tovenaars. De apostel houdt zich hier aan de mondelinge overlevering van de latere Joden; het tweetal is daaruit te verklaren, dat men het oog had op het broederpaar, dat tegenover hen stond, Mozes en Aäron; het verhaal heeft de namen vrij gevormd. Jannes moet zoveel betekenen als "bedrieger", terwijl Jambres zonder twijfel "de wetsverzaker" moet betekenen.

10. Maar u behoort een vatbaar hart te hebben voor het oprechte en ware Christendom (Hoofdstuk 2: 22) in onderscheiding van die schijn van de mensen van verdorven verstand en verwerpelijk geloof (vs. 8). U heeft sympathie gevoeld voor de waarheid en deze bewoog u om mijn discipel en navolger te worden, zo heeft u achtervolgd mijn leer (1 Tim. 4: 6), manier van doen, voornemen, richting van mijn wil, geloof, waardoor ik ook werkelijk volbracht, waarheen mijn wil gericht was, lankmoedigheid, als de vrucht lang op zich liet wachten, liefde, die mij drong om de mensen op een manier te dienen, die met hun karakter overeenstemde (1 Kor. 9: 19) en lijdzaamheid, omdat ik alles, wat mijn tegenstanders mij aandeden, met standvastigheid verdroeg (1 Kor. 13: 7).

11. U heeft ook gedeeld in mijn vervolgingen, die mij overkwamen, mijn lijden, zulks als mij overgekomen is in Antiochië in Pisidië, in Iconium en in Lystre. Daar had u gelegenheid om door eigen aanschouwing te vernemen welke vervolgingen ik daar met alle standvastigheid en geduld (1 Kor. 10: 13. 1 Petrus 2: 19 geleden heb (Hand. 13: 14-14 : 20), en de Heere heeft mij uit alle die vervolgingen, die in grote menigte gevolgd zijn (2 Kor. 11: 23 vv.), verlost (2 Kor. 1: 10 Ps. 34: 20).

12. a) En zo is het in het algemeen met het oprechte, ware Christendom, want ook allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus en niet maar uitwendig met de mond Zijn naam belijden (vs. 5), die zullen vervolgd worden (MATTHEUS. 5: 10 vv. ; 16: 24 vv. Hand. 14: 22).

a) Luk. 24: 26 Joh. 17: 14. 1 Thessalonicenzen. 3: 3

Hoe kon Timotheus zulke mensen als van te voren werden gekarakteriseerd, naast zich dulden en hun Christendom voor Christendom laten gelden hij, die zich ter navolging aan de apostel had aan gesloten, nadat hij in hem had gezien wat het waarachtig Christendom was. Paulus herinnert hem hoe hij begon hem na te volgen en zo is het duidelijk, waarom hij van het door hem doorgestane lijden en van de vervolgingen juist datgene noemt, wat hem in het Pisidische Antiochië, te Iconium en te Lystre overkomen is. Die voorvallen behoorden tot de tijd, toen hij het Evangelie in het land van Timotheus bracht; deze stonden hem nog levendig voor de geest, toen hij zich aan de apostel aansloot (Hand. 16: 1 vv.). Hij is de apostel gevolgd, zoals hij hem toen kende, de aldus lerende, aldus levende, aldus lijdende en steeds door de Heere geredden. Naast zijn leer en zijn gedrag in zijn roeping als leraar noemt Paulus opzettelijk ook de vervolgingen, waaraan hij was blootgesteld geweest; ook deze behoren tot het beeld van zijn Christendom. En niet alleen in het zijne; hij gaat voort: "en ook allen, die godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden. " Ook dit moet Timotheus bedenken, om niet alleen onvroom Christendom niet voor Christendom te houden, maar zich ook over de vijandschap, die men zich door een vroom Christendom berokkent, niet te bevreemden.

Alsof de apostel zelfs de schijn wilde vermijden, dat hij zijn vervolgingen vanwege de zaak van de Heere zou beschouwen als iets geheel bijzonders, waarop hij zich zou kunnen verheffen, voegt hij bij het daarover gezegde de opmerking, dat in het rijk van God integendeel de voor allen gevende regel was, door lijden tot heerlijkheid in te gaan en dat daarom ook Timotheus, zelfs als hij het wilde, zich aan dit lijden niet zou kunnen onttrekken, wilde hij niet geheel en al zijn roeping verloochenen. Paulus toont ook in dit deel van zijn schrijven die kunst, die Gregorius de Grote in zijn cura pastoralis (herderlijke zielenzorg) als de hoogste kunst voorstelt, namelijk de juiste leiding van de zielen: *ars artium est regimen animarum*.

D. Vs. 13-Hoofdstuk 4: 8. "Tucht". In Hoofdstuk 2: 16 vv. had Paulus Timotheus reeds gezegd, dat de weg van de Christelijke gemeente geenszins een ongestoord voort wandelen was van de een heerlijkheid tot de andere, maar dat reeds nu het kwade, dat in haar naast het goede aanwezig is, zo'n energische voortgang maakt, dat het woord van de dwaalleraars voortvreet als de kanker. Vervolgens had hij in Hoofdstuk 3: 1 vv. gesproken van een soort van Christenen van de laatste dagen, dat in weerwil van een Christelijke schijn, die het draagt, toch tot een heidendom van de ergste soort zou ontaarden. nu geeft de apostel hem, die zijn ambt waarneemt, te overwegen hoe hij moet tonen dat de Geest van God, die in hem werkt, niet slechts een geest van kracht en liefde, maar ook een geest van tucht is. In de eerste plaats moet er een zelfbedwang bij hem zijn. Tegenover het toenemen van de boze en verleidende mensen, met wie het hoe langer hoe erger wordt, zowel wat hun leiden in dwalingen als wat hun eigen afdwalen aangaat, moet hij blijven bij de apostolische leer, die hij met volle overtuiging van het hart heeft aangenomen en bij de Heilige Schrift, die hij van kindsbeen af geleerd heeft en welke wijs kan maken tot zaligheid, zolang hij in het geloof in Christus staat. Is deze toch van God ingegeven, dan is zij ook nuttig tot dat alles, waardoor een mens van God tot de volmaaktheid toebereid en tot alle goed werk geschikt wordt (vs. 13-17). Op deze manier zal hij nu ook in staat zijn om de tucht in de gemeente uit te oefenen. De apostel vermaant hem dan onder plechtige aandrang, zijn predikambt met alle getrouwheid en met uitkopen van de tijd zo waar te nemen, dat hij er niet schuldig aan bevonden wordt, als een tijd komt, zoals die van de gnostische dwaalleer, wanneer men zich zelf leraars zal opgaderen naar eigen begeerlijkheid. Hij moet zorgen, dat, waar men de leer van het heil nog verdraagt, dat hij aanhoudt met de prediking van het woord, dat hij bestraft en dreigt en vermaant met alle geduld, dat hij wakker blijft, verdrukking lijdt, het werk van een Evangelie doet en zijn ambt ten volle vervult in de apostel, wiens plaats hij moet vervangen, heeft hij een goed

voorbeeld, hoe men de goede strijd moet strijden, de loop voleindigen en het geloof behouden moet, om daarna, als de tijd van scheiden aanwezig is, van de rechtvaardige Rechter de kroon van de rechtvaardigheid te ontvangen (Hoofdstuk 4: 1-8).

13. Maar de boze mensen, waarvan welke u zich volgens het gezegde in Hoofdstuk 2: 16 vv. zuiver moet houden en de bedriegers, die anderen door hetgeen zij vertonen proberen te verblinden en tot zich te trekken, zullen tot erger voortgaan, verleidend en wordend verleid. Zoals zij de door hen bedrogenen op dwaalwegen leiden raken zij zelf op de weg van het bedrog, die zij zijn opgegaan, altijd verder aan het dwalen en dieper in het verderf.

14. Maar blijf, in plaats van u te laten verleiden, in hetgeen u geleerd heeft en waarvan u verzekering gedaan is, waarvan u tot vaste overtuiging gebracht bent, wetend van wie (Hoofdstuk 2: 2) u het geleerd heeft.

15. En dat u ten gevolge van uw opvoeding door uw grootmoeder Loïs en uw moeder Eunice (Hoofdstuk 1: 5) van kinds af de heilige schriften van het Oude Testament (Joh. 7: 15) geweten heeft, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, u steeds meer licht kunnen geven over de waarheid en de weg van het leven door het geloof, dat in Christus Jezus is, terwijl zonder deze niemand die juist kan verstaan (1 Tim. 1: 7).

Wat over die mensen, over wie de apostel in vs. 5-9 handelde, te zeggen was, is in vs. 10-12 daardoor ten einde gebracht, dat Timotheus werd voorgehouden, in wat een tegenspraak hij zich met zichzelf zou brengen, als hij toeliet, dat hun Christendom voor Christendom werd gehouden, in plaats van hen van zich af te wijzen als mensen, met wie hij niets gemeen had. De nieuwe afdeling, die volgt, handelt nu over mensen, die boos zijn en wier werk is om anderen te misleiden door hetgeen zij hun voorhouden. Met hen, zegt de apostel, blijft het niet, zoals het is, maar erger en erger wordt beide, hun misleiden en hun eigen dwalen; zij gaan voort, maar naar de laagte (daarentegen wordt van de mensen in vs. 5 vv. gezegd: "zij zullen niet meer toenemen. Tegenover zo'n voortgaan moet Timotheus blijven in hetgeen hij geleerd heeft, en waarvan hij zeker geworden is, waarvan hem verzekering is gedaan, wetend van wie hij het geleerd heeft en omdat hij ook van kinds af de Heilige Schriften geweten heeft. De eerste zin "wetende van wie u het geleerd heeft", noemt iets, dat het Timotheus gemakkelijk moet maken, te blijven in hetgeen hij geleerd heeft en de tweede "dat hij van kinds af de Heilige Schriften geweten heeft", geeft een grond aan, waarom hij zich daartoe verplicht moet achten. Nadat de apostel hen in vs. 10 vv. heeft voorgehouden, hoe hij zijn leer en zijn wandel nagevolgd heeft, hoefde hij hem niet te zeggen, dat hij met het "van wie" zichzelf bedoelde. Had hij echter het geluk gehad, van kinds af de Heilige Schriften te kennen, waarin hem dus zijn moeder, nog voordat zij de Heere Jezus kende, zal hebben ingeleid, hoe zou hij dan van het standpunt afwijken, dat hij inneemt, sinds hij de discipel en navolger van de apostel geworden is, omdat hij volgens zijn schriftkennis moet weten, op hoe vaste grond die rust.

De boze verleiders zijn bedrogen bedriegers; wie bedriegt hen? Zij bedriegen zichzelf. Dat is het gewone, hoewel het niet altijd het geval is, dat degenen, die dwalingen in de godsdienst verbreiden, eerst zichzelf bedriegen en dan, ten minste voor een deel, geloven wat zij zelf zeggen.

Verleiden en verleid worden gaat steeds samen. Er is geen huichelaar, geen verleider, die niet op zijn beurt ten dele de prooi van de dwaling wordt en er zijn geen verleiders, die in hun

ijver voor de leugen niet op den duur door de huichelarij en verleiding van anderen moeten worden gesterkt.

In tegenstelling tot de boze verleidende mensen en hun voortvaren tot steeds ergere dingen moet Timotheus blijven in hetgeen hij geleerd heeft. Hij heeft zich eens met vreugde aan de apostel aangesloten, terwijl hij door te zien op diens voorbeeld, dat hem ten waarborg was, en gedragen door de getuigenis van de Schrift, waarmee hij van kinds af vertrouwd was, van de waarheid van het geleerde verzekerd was geworden. een blijvende eigenschap nu van de Schrift, die voor Timotheus, die met haar bekend was, van grote betekenis was, opdat hij blijven zou bij hetgeen hij geleerd had, is die, dat zij wijs kan maken tot zaligheid, hem steeds dieper kan inleiden in de kennis daarvan door het geloof in Christus Jezus. Deze bijvoeging "door het geloof, dat in Christus Jezus is", houdt de voorwaarde in, nodig tot het juiste gebruik van het Oude Testament, want alleen, die dat geloof heeft, zal daarin de waarheid ter zaligheid vinden, maar bijvoorbeeld niet een ongelovige Jood (vgl. 2 Kor. 3: 1 vv.).

Zoals Christus de geest van het Oude Verbond is (2 Kor. 3: 17), zo is het geloof in Christus Jezus de sleutel tot de Heilige Schrift van het Oude Verbond. Voor dit geloof ontsluiten zich alle diepten van de wijsheid, daardoor wordt de Schrift in staat om wijs te maken tot zaligheid, dat is de gelovige de volle kennis van het systematisch verband van alle heilswegen van God te schenken en hem daardoor de waarborg te geven, dat de prediking van het Evangelie waarachtig van God woord is.

16. Al de schrift, de gehele Schrift, ook reeds die van het Oude Testament (2 Petrus 1: 20), is van God ingegeven (2 Petrus 1: 21 en "De 18: 22 en is ten gevolge van deze oorsprong van boven nuttig tot lering, omdat zij steeds meer tot kennis van de waarheid leidt (Rom. 15: 4). Bovendien is zij nuttig tot weerlegging, omdat zij de mens aanwijst welke zonde en dwaling hem nog aankleeft (Joh. 16: 8), tot verbetering, omdat zij ook van zonde en dwaling geneest, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is, omdat zij voorwaarts dringt op de weg van Gods geboden (Tit. 2: 12).

Plaatsen, zoals MATTHEUS. 1: 22; 2: 15. 4: 25; 28: 25 Rom. 3: 2. 2 Petrus 1: 21 Hebr. 1: 1; 10: 15, bewijzen voldoende, dat het Nieuwe Testament niet alleen de profetische schriften, maar al de schriften van het Oude Verbond in hun geheel en alle tezamen (Luk. 24: 44) als ook ieder woord, zoals het telkens in het bijzonder wordt aangehaald (Luk. 20: 37 Gal. 3: 16), als geïnspireerd woord van God beschouwt. Paulus stelt zichzelf de Schrift voor als een met God, zodat hij haar zelfs als een persoon voorstelt (Gal. 3: 8, 22 plaats, waar de Vulgata het woord van de apostel (yeopneustov) met inspirata vertaalt, van waar het woord "inspiratie" in het dogmatische spraakgebruik is overgegaan, verzekert nog uitdrukkelijk de inspiratie van het gehele Oude Testament. Hoezeer wat van het geheel waar is, ook van alle delen in het bijzonder kan gezegd worden, toont Joh. 10: 35 aan, waar de Heere over een enkele bijzonderheid van het Oude Testament zegt, dat de Schrift niet gebroken kan worden en eveneens MATTHEUS. 5: 18 en Luk. 16: 17 waar Hij betuigt, dat geen jota of tittel van de wet zal voorbijgaan. De inspiratie van het Oude Testament is nu voor die van het Nieuwe Testament des te meer tot een bewijs, hoe hoger de openbaring van het laatste boven die van het eerste staat. De Heere zegt dan ook van Zijn eigen woorden, evenals van de woorden van het Oude Testament, dat zij niet voorbijgaan (Luk. 21: 33). Zijn discipelen belooft Hij Zijn Geest als Zijn plaatsbekleder, die hun alles zal herinneren, alles leren, in alle waarheid zal leiden, uit hen spreken en getuigen zal en dus Zijn woorden in hun mond zal leggen (Joh. 15: 26 v. ; 16: 13 v. MATTHEUS. 10: 19 v.). Deze belofte, voor de hemelvaart herhaald (Hand. 1: 8), werd op de Pinksterdag vervuld, toen de apostelen, door de Geest vervuld, predikten en

getuigden, naardat de Geest hun gaf uit te spreken (Hand. 2: 4). Van die tijd was het zekere en vaste bewustzijn bij hen, dat hun woord niet minder dan het Oud-Testamentische profetenwoord echt Gods woord was (1 Thessalonicenzen. 2: 13. 2 Kor. 5: 20; 13: 3 3: 4 v. 1 Petrus 1: 12, 25 Het spreekt echter vanzelf, dat alles, wat van het mondelinge woord waar is, ook minstens in dezelfde graad van het schriftelijk woord van de apostelen kan worden gezegd. Ook hebben zij niets anders geschreven dan wat zij verkondigd hebben (1 Joh. 1: 3 v.) en Paulus stelt in 2 Thessalonicenzen. 2: 15 uitdrukkelijk zijn brieven geheel gelijk met zijn mondelinge prediking en vervloekt engelen en mensen, die zijn Evangelie, dat hij niet van mensen, maar van de Heere ontvangen heeft, dat hij hun mondeling gepredikt en schriftelijk herhaald heeft, veranderen (Gal. 1: 8 en 12). De inspiratie is die werking van Gods Geest op de menselijke geest, waardoor de laatste geheel in het openbaringsobject wordt geplaatst en bekwaam wordt gemaakt, dat zuiver en onverminderd op te nemen en weer te geven.

De Geest, die de inhoud van de Schrift, de openbaring heeft gegeven, heeft ook de schriftelijke getuigenis van die inhoud geïnspireerd. Inspiratie is die hulp, die de Heilige Geest de getuigen van het Oude en Nieuwe Verbond bij de schriftelijke voorstelling ervan verleende.

Wat bij voortreffelijke menselijke boeken een getuigenis is, deels van het aangeboren talent, deels van grondig, vlijtig onderzoek en nadenken, deels van enige gelukkige gemoedsverheffing en stemming de degelijke inhoud en de overeenkomstige vorm, waarin deze inhoud naar de geest van het geheel en in bijzonderheden is ingekleed, dat is ten opzichte van de Heilige Schrift een ineensluiten van de menselijke geest met Gods Geest, waardoor de openbaring van de laatste zuiver en onveranderd tot inhoud van de eerste wordt. Juist dit, dat de bijzondere delen van de Schrift op die wijze of een dictaat zijn van Gods Geest, of ten minste onder de heiligende en bewarende leiding van deze Geest zijn geschreven, maakt de Schrift tot hetgeen zij is, geen mensenwoord, maar Gods woord. Hiermee is nu een wonderbaar ingrijpen van God uitgesproken, een neerdalen van de Heere in de menselijke werkzaamheid van het schrijven: maar is dan ook niet alle waarachtige openbaring een wonderbaar neerdalen van God in ons menselijk leven? En de Schrift behoort juist tot de openbaring, is een zo noodzakelijk bestanddeel van haar, dat men wel mag zeggen: zonder een Schrift, die Gods woord is, zou er voor ons in het geheel geen zekere kennis zijn van de openbaringen van de Heere.

Het is niet geoorloofd inspiratio realis en verbalis (ingeving van de zaken en van de woorden) te onderscheiden. Inhoud en werking zijn beiden werkingen van de een goddelijke daad. Zoals de ziel ontstond, toen God Zijn adem in de mens blies (Gen. 2: 7), zo ontstaan woorden, goddelijk van wezen en menselijk van vorm, doordat God de mens gedachten inademt. Het is een feit van de ervaring, dat in het geheel niet zo verre van ons is, dat ieder Christen ze niet nu en dan enigermate in zichzelf zou kunnen ervaren. Ook is Theopneustie (inspiratie) een begrip, dat menigvuldige trappen van geestelijke werkingen in zich bevat, naar het bijzondere charisma, de bijzondere roeping en het bijzondere doel van de schrijver, dat is naardat de schrijver in productieve en continuatieve, of in reproductieve en applicatieve verhouding tot de openbaring en geschiedenis van de zaligheid staat.

Evenals de werking van de Heilige Geest de bijbelse boeken heeft voortgebracht, zo heeft de werking van de Heilige Geest die ook te samen gebracht: de eerste alleen is niet toereikend om het eigenaardige van de Schrift te verklaren; de een had plaats bij de bijzondere schrijvers, de andere bij de gemeente, aan wie ze toebehoorden.

Als God het meerdere heeft gedaan, dat Hij Zich aan de mensen openbaarde, dan zal Hij ook het mindere hebben gedaan, dat Hij voor de getrouwe voortplanting van Zijn openbaringen zorg droeg; want anders zouden zij voor het grootste gedeelte hun doel hebben gemist. Dit is een volkomen rechtmatige gevolgtrekking a majori ad minus; het is dezelfde hoofdgedachte ten opzichte van het hoogste geestelijke leven van de mensen, zoals de Heere die in de bergprediking ten opzichte van het natuurlijke leven uitspreekt (MATTHEUS. 6: 25). Wij moeten, zegt Hij, niet voor het onderhoud bezorgd zijn; het leven is toch meer dan het voedsel en die God, die ons het eerste gegeven heeft, zal ook voor het andere zorgen.

Al de Schrift, dat is, de Heilige Schrift, want daarvan spreekt de apostel hier alleen en die meent hij geheel, niet alleen de boeken van het Oude Testament, maar ook het Nieuwe, zijnde het grootste gedeelte daarvan nu reeds geschreven; want deze tweede brief van Timotheus wordt door sommigen geoordeeld de laatste van Paulus brieven te zijn en daarop past ook het zeggen van de apostel, want alles is ingegeven door God, de Schriften zijn de stemmen van God, het woord van God en niet van mensen. Zij zijn geschreven door de Geest, zoals de Syrische vertaling de woorden vertaalt, of door de Geest van God gelijk de Ethiopische heeft. De Schriften worden hier aangeprezen door haar Goddelijk gezag, dat door verschillende duidelijke bewijzen betuigd en bevestigd is, alsook de majesteit en hoogdravendheid van stijl, die op vele plaatsen onnavolgbaar is door mensen. De verhevenheid van de inhoud, die door geen menselijk verstand of scherpzinnigheid ooit ontdekt had kunnen worden, als daar is de drie-eenheid van de personen in de Godheid, de vleeswording van Christus, de opstanding van de doden enz. De zuiverheid daarvan toont, dat zij zijn het woord van Hem, die te rein van ogen is om de ongerechtigheid te aanschouwen. Als ook de overeenstemming en eenparigheid, ofschoon geschreven door verscheidene personen, op verschillende plaatsen, tijden en wijzen en de schijnstrijdigheden, die er in mogen voorkomen, zijn met enige oplettendheid en naarstigheid, onder de goddelijke bijstand gemakkelijk op te lossen. De voorspelling van toekomstige dingen daarin, als in het bijzonder aangaande Jozua en Cyrus met name, lang voordat zij geboren waren en nog meer aangaande Jezus Christus, die haar vervulling gehad hebben en vele anderen in het Nieuwe Testament, door Christus en de apostelen, zijn een bewijs dat ze niet geschreven kunnen zijn door mensen, maar de alwetende God tot auteur hebben. De onpartijdigheid van de schrijvers in de geringe afkomst van sommigen niet te verbergen, of de zonde van anderen vóór hun bekering en zelfs de misslagen door hen zelf naderhand begaan, of door hun naaste en beste vrienden niet te verschonen, versterkt nog het bewijs van het goddelijk gezag van de Schriften. Hier kan nog bijgedaan worden de wonderdadige bewaring, niettegenstaande al de omkeringen en lotsverwisselingen van de joodse staat en kerk, waaraan de boeken van het Oude Testament betrouwd waren. En niettegenstaande het geweld en de boosaardigheid van de heidense vervolgers, inzonderheid van Diocletiaan, die alle afschriften daarvan probeerde te vernielen en een openbaar bevel daartoe uitgaf; ja niettegenstaande de menigvuldige ketters en die in aanzien geweest zijn, als ook de afval van de kerk van Rome, zijn deze Schriften zuiver en ongeschonden bewaard, dat andere Schriften niet gebeurd is, zoals er ook geen zijn van zo'n oudheid als de oudsten van deze. Men doe hier nog bij het getuigenis van God zelf; zijn uitwendig getuigenis door wonderdaden, gewrocht door Mozes en de profeten, rakende de Schriften van het Oude Verbond en door de apostelen van het Nieuwe en zijn inwendig getuigenis, dat is de kracht van die Schriften op de harten van de mensen tot bekering, vertroosting en stichting van menige duizenden en tienduizenden van mensen.

17. Opdat de mens van God, een door de Heilige Geest uit God geboren mens, die in kinderlijke betrekking tot Hem staat (1 Tim. 6: 11), volmaakt is, zoals dat overeenkomstig

zo'n staat is (MATTHEUS. 5: 48), tot alle goed werk en vooral ook tot zodanig een, als u te volbrengen heeft (Hoofdstuk 4: 5), volmaakt toegerust (Hoofdstuk 2: 21).

Het hoeft zeker wel niet bepaald gezegd te worden, dat de apostel hier van het evangelische standpunt een licht laat schijnen over het wezen, het nut en het doel van het Oude Testament en dat hij die ten gevolge niet denkt aan een volmaaktheid zonder Christus, waarop de Schrift toch doelt, zodat ook vooraf (vs. 15) het geloof in Christus Jezus uitdrukkelijk op de voorgrond werd gesteld.

Leest een Christen het Oude Testament, zoals hij toch niet anders kan, in het licht van de Nieuw-Testamentische vervulling en probeert hij het in de zin van zijn Heer en Meester en van Zijn discipelen te verstaan, dan wordt hij snel gewaar, dat dit geen bedrieglijk dwaallicht is, maar een waarachtig licht, dat hem hoe langer hoe meer alle duisterheden van de Schriften van het Oude Testament verheldert, zodat hij in deze geen mindere heerlijkheid ziet, dan die is, die zich voor hem in de Schriften van het Nieuwe Verbond ontsloten heeft. Hij verstaat de geschiedenis van de schepping en van de val, van de verkiezing en leiding van Abraham en Zijn volk, de wet en de belofte, de wonderen van het gericht en van de genade van de Heere. Het gehele Oude Testament wordt hem een groot samenhangend woord van de profetie van Christus. Zijn geschiedenis en instellingen; de daar genoemde personen, die de bemiddelaars van de zaligheid zijn, in hun karakters en ambten, de wet en de voorspelling ontwikkelt zich voor hem als een systeem van goddelijke pedagogie, evenals een wonderbare voorafgaande voorstelling en verkondiging van het ware Israël in de individuele en collectieve zin van het woord, dat is van Jezus en Zijn gemeente, als een weg banen en van te voren betuigen (1 Petrus 1: 11) van het lijden, dat op Christus komen zou en de heerlijkheid, daarna volgende. Vooral wordt hij op de Schriften van het Nieuwe Testament gewezen (die, toen de apostel bovenstaande woorden aan Timotheus schreef, nog eerst begon te ontstaan); daar aanschouwt hij in de Evangelieën de Zoon des mensen als de Zoon van God, vol van genade en waarheid. Hij ziet Hem in Zijn heerlijkheid, die door Zijn geringheid heenstraalt, ziet Hem in Zijn geboorte, Zijn dood en Zijn opstanding als het wonder van God, die daarom ook als de Wonderdoener op de aarde heeft gewandeld. Hij verneemt Hem ook in Zijn woorden als het Woord van God, bij wiens woorden hem het Ja en Amen in zijn hart weerklinkt. Dit geloof van de wonderbare, wonderdoende en wondersprekende Zoon van God en van Maria is zelf een wonder van God, het door Gods Geest geschapen oog van Zijn ziel, waarin het licht van de hemelse wereld, de opgang uit de hoogte, straalt; zo kan hij niet twijfelen en vitten, maar alleen de knieën buigen, aanbidden en juichen. En evenals de geschiedenis van de Heere, zo wordt hem ook de geschiedenis van de eerste stichting en uitbreiding van Zijn kerk met haar wonderbare uitstorting van de Heilige Geest en de wonderbare werkingen en getuigenissen, die de verhoogde Heere door middel van Zijn Geest door Zijn apostelen volvoert, tot een wonderbare, onomstotelijke, zekere, door de Geest verzegelde geschiedenis. Komt hij vervolgens aan de Schriften van de apostelen, dan vindt hij eerst hier de volkomen verklaring van dit wonderbaar gebouw van de evangelische en apostolische geschiedenis, de juiste sleutel tot al haar, gedeeltelijk nog verborgen, mysteriën. Hem wordt nu bekend gemaakt wat reeds Evangelie en geschiedenis van de apostelen op de meest bepaalde manier verzekert, dat deze geschiedenis van de menswording van Gods Zoon, van Zijn dood en van Zijn opstanding, van Zijn hemelvaart en Zijn zitten ter rechterhand van God, alsmede van Zijn tweede komst, die beloofd is, voor hem, tot zijn rechtvaardiging en heiligmaking, tot zijn zaligmaking en verheerlijking geschied is en dat dit waarschijnlijk zo moest plaats hebben, als hij van de eeuwige dood gered en het eeuwige leven deelachtig worden zou. Zo wordt hem ook de Handelingen van de Apostelen tot een Woord van God, dat hem het eeuwig raadsbesluit van God tot zijn zaligheid openbaart en het zegel van God voor zijn waarheid in

zichzelf heeft en werkzaam bij zich draagt. Zo geheel en al door de absolute autoriteit van de Heere en van Zijn heilige apostelen overtuigd, is hem ook meteen hun getuigenis over het goddelijke en onvoorwaardelijk verbindende van de Oud-Testamentische Schriften, dat door al hun woorden heengaat en door hen als bewijs en bevestiging van hun eigen woorden wordt aangehaald, een autoriteit, die tot gehoorzaamheid van het geloof verplicht.

De bijbel is het boek der boeken, duidelijk genoeg voor de eenvoudigen en ondoorgrondelijk ook voor de wijsten. Uit haar, zo zeggen wij met Jezus Sirach (24: 34 vv.) is de wijsheid gevloeid als het water van de Pion, als het zich verheft en als het water van de Tiger, als het overvloeit in de lente; uit haar is het verstand gevloeid, evenals de Jordaan in de oogst. Uit haar is voortgekomen de tucht, evenals het licht en als de wateren van de Nijl in de herfst. Nooit is er iemand geweest, die ze zou hebben uitgeleerd en nooit zal er iemand komen, die ze zou kunnen uitvorsen: want zij is rijker dan enige zee en haar woord is dieper dan enige afgrond. Laat daarom dat al te veel lezen van andere boeken na en lees voor alles dagelijks in de Heilige Schrift: dat is niet maar een menselijke raad, het is de wil van God; want wat God tot Jozua (1: 8) zegt, dat zegt Hij ook tot u.

Wat een belangrijk onderwijs voor Timotheus en niet alleen voor hem, maar ook voor de tegenwoordige dienaar van het Evangelie en voor ons allen! Blijven ook wij in hetgeen wij geleerd hebben, niet in hetgeen wij wellicht in strijd met Gods woord van feilbare mensen, van ouders en leraars, maar in hetgeen wij van onze Heer en Zijn apostelen en door hen van God zelf geleerd hebben! Toetsen wij daaraan het onderwijs, dat ons gegeven is en nog gegeven wordt! Danken wij God, als wij ouders en leraars, als wij een gelovige, vrome moeder gehad hebben, of nog hebben, die ons naar deze zuivere bron van de waarheid heeft geleid en water van het leven uit haar heeft doen drinken! Achten wij de Heilige Schriften, ook die van het Oude Verbond, niet minder hoog dan Paulus! Hij noemt ze een van God ingegeven Schrift en, schoon hij niet verklaart, hoe wij die goddelijke ingeving ons hebben voor te stellen, schoon wij redelijke, voor God en Zijn dienaren waardige begrippen van haar moeten koesteren, zo geeft hij echter hiermee te kennen, dat deze Schriften onder Gods bijzondere leiding zijn geschreven en dat wij op hetgeen zij ons van Hem, van Zijn wil, Zijn beloften, Zijn genade en de weg tot zaligheid openbaren, volkomen staat kunnen maken. Hij noemt ze verder nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; en wie, die ze kent en gebruikt, zal hem dit niet graag, door eigen ervaring geleerd, toestemmen? Hij verheft eindelijk haar lof door te verzekeren, dat zij ons wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus. Niet zonder het geloof in Hem, maar door het geloof in Hem; want als het geloof in Hem in ons woont, als wij met dit geloof in ons hoofd en hart deze Schriften onderzoeken, dan staan wij op het ware, hoge standpunt om ze goed te bezien en echt te leren kennen, dan gaat er licht voor ons op over hetgeen ons anders duister blijft, dan werpen wij de schaal weg om de kern te behouden, dan ontdoen wij het goddelijke van het menselijke, het eeuwige, altijd geldende van het tijdelijke en plaatselijke, dan vinden wij met Paulus de Christus, waar wij Hem anders niet vinden zouden, dan beschouwen wij met Hem de wet als een tuchtmeester, maar tevens als naar Christus heen leidende, en de kiem bevattende van de genade van God, ons geopenbaard in het Evangelie, dan merken wij de vervulling van de oude Godsspraken op, dan zien wij de strijd tussen de wet en het Evangelie, maar tevens de oplossing van die strijd in de schoonste harmonie, dan wordt de Gods-openbaring in het Oude en Nieuwe Verbond één samenhangend geheel voor onze ogen, dan is het ons steeds duidelijker, dat het Nieuwe Verbond in het Oude verborgen is en het Oude in het Nieuwe geopenbaard is en wij bewonderen met dankbare aanbidding de liefde, wijsheid, heiligheid en trouw van onze hemelse Opvoeder in Zijn leidingen met Israël en al Zijn mensenkinderen gehouden. Kweken wij dan het geloof in

Christus Jezus aan in onze harten! Lezen en overdenken wij daartoe vooral de Schriften van het Nieuwe Testament! Danken wij God vooral voor het bezit van deze Schriften! Merken wij haar niet minder, ja meer nog dan die van het Oude Verbond aan als door God ingegeven, als nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is en ons wijs kunnende maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus! Dan zullen ook wij in kennis, geloof, liefde en heiligmaking tot meerdere volkomenheid opgroeien, dan steeds bruikbaar en nuttiger worden in de dienst van onze Heer, dan tot alle goed werk, dat ons in onze verschillende betrekkingen te doen staat, volkomen toegerust zijn, dan een zegen voor de gemeente en een eer van Christus wezen. "Uw woord", zo spreekt ons hart, zich tot God verheffend, "Uw woord is mij een lamp voor mijn voet, mijn pad ten licht om het donker op te klaren. Ik zwoer en zal dit met een blij gemoed bevestigen, in al mijn levensjaren, dat ik Uw wet, die heilig is en goed, door Uw genade bestendig zal bewaren. "

17. Opdat de mens van God, een door de Heilige Geest uit God geboren mens, die in kinderlijke betrekking tot Hem staat (1 Tim. 6: 11), volmaakt is, zoals dat overeenkomstig zo'n staat is (MATTHEUS. 5: 48), tot alle goed werk en vooral ook tot zodanig een, als u te volbrengen heeft (Hoofdstuk 4: 5), volmaakt toegerust (Hoofdstuk 2: 21).

Het hoeft zeker wel niet bepaald gezegd te worden, dat de apostel hier van het evangelische standpunt een licht laat schijnen over het wezen, het nut en het doel van het Oude Testament en dat hij die ten gevolge niet denkt aan een volmaaktheid zonder Christus, waarop de Schrift toch doelt, zodat ook vooraf (vs. 15) het geloof in Christus Jezus uitdrukkelijk op de voorgrond werd gesteld.

Leest een Christen het Oude Testament, zoals hij toch niet anders kan, in het licht van de Nieuw-Testamentische vervulling en probeert hij het in de zin van zijn Heer en Meester en van Zijn discipelen te verstaan, dan wordt hij snel gewaar, dat dit geen bedrieglijk dwaallicht is, maar een waarachtig licht, dat hem hoe langer hoe meer alle duisterheden van de Schriften van het Oude Testament verheldert, zodat hij in deze geen mindere heerlijkheid ziet, dan die is, die zich voor hem in de Schriften van het Nieuwe Verbond ontsloten heeft. Hij verstaat de geschiedenis van de schepping en van de val, van de verkiezing en leiding van Abraham en Zijn volk, de wet en de belofte, de wonderen van het gericht en van de genade van de Heere. Het gehele Oude Testament wordt hem een groot samenhangend woord van de profetie van Christus. Zijn geschiedenis en instellingen; de daar genoemde personen, die de bemiddelaars van de zaligheid zijn, in hun karakters en ambten, de wet en de voorspelling ontwikkelt zich voor hem als een systeem van goddelijke pedagogie, evenals een wonderbare voorafgaande voorstelling en verkondiging van het ware Israël in de individuele en collectieve zin van het woord, dat is van Jezus en Zijn gemeente, als een weg banen en van te voren betuigen (1 Petrus 1: 11) van het lijden, dat op Christus komen zou en de heerlijkheid, daarna volgend. Vooral wordt hij op de Schriften van het Nieuwe Testament gewezen (die, toen de apostel bovenstaande woorden aan Timotheus schreef, nog eerst begon te ontstaan); daar aanschouwt hij in de Evangeliën de Zoon des mensen als de Zoon van God, vol van genade en waarheid. Hij ziet Hem in Zijn heerlijkheid, die door Zijn geringheid heenstraalt, ziet Hem in Zijn geboorte, Zijn dood en Zijn opstanding als het wonder van God, die daarom ook als de Wonderdoener op de aarde heeft gewandeld. Hij verneemt Hem ook in Zijn woorden als het Woord van God, bij wiens woorden hem het Ja en Amen in zijn hart weerklinkt. Dit geloof van de wonderbare, wonderdoende en wondersprekende Zoon van God en van Maria is zelf een wonder van God, het door Gods Geest geschapen oog van Zijn ziel, waarin het licht van de hemelse wereld, de opgang uit de hoogte, straalt; zo kan hij niet twijfelen en vitten, maar alleen de knieën buigen, aanbidden en juichen. En evenals de geschiedenis van de Heere, zo

wordt hem ook de geschiedenis van de eerste stichting en uitbreiding van Zijn kerk met haar wonderbare uitstorting van de Heilige Geest en de wonderbare werkingen en getuigenissen, die de verhoogde Heere door middel van Zijn Geest door Zijn apostelen volvoert, tot een wonderbare, onomstotelijke, zekere, door de Geest verzegelde geschiedenis. Komt hij vervolgens aan de Schriften van de apostelen, dan vindt hij eerst hier de volkomen verklaring van dit wonderbaar gebouw van de evangelische en apostolische geschiedenis, de juiste sleutel tot al haar, gedeeltelijk nog verborgen, mysteriën. Hem wordt nu bekend gemaakt wat reeds Evangelie en geschiedenis van de apostelen op de meest bepaalde manier verzekert, dat deze geschiedenis van de menswording van Gods Zoon, van Zijn dood en van Zijn opstanding, van Zijn hemelvaart en Zijn zitten ter rechterhand van God, alsmede van Zijn tweede komst, die beloofd is, voor hem, tot zijn rechtvaardiging en heiligmaking, tot zijn zaligmaking en verheerlijking geschied is en dat dit waarschijnlijk zo moest plaats hebben, als hij van de eeuwige dood gered en het eeuwige leven deelachtig worden zou. Zo wordt hem ook de Handelingen van de Apostelen tot een Woord van God, dat hem het eeuwig raadsbesluit van God tot zijn zaligheid openbaart en het zegel van God voor zijn waarheid in zichzelf heeft en werkzaam bij zich draagt. Zo geheel en al door de absolute autoriteit van de Heere en van Zijn heilige apostelen overtuigd, is hem ook meteen hun getuigenis over het goddelijke en onvoorwaardelijk verbindende van de Oud-Testamentische Schriften, dat door al hun woorden heengaat en door hen als bewijs en bevestiging van hun eigen woorden wordt aangehaald, een autoriteit, die tot gehoorzaamheid van het geloof verplicht.

De bijbel is het boek der boeken, duidelijk genoeg voor de eenvoudigen en ondoorgrondelijk ook voor de wijsten. Uit haar, zo zeggen wij met Jezus Sirach (24: 34 vv.) is de wijsheid gevloeid als het water van de Pion, als het zich verheft en als het water van de Tiger, als het overvloeit in de lente; uit haar is het verstand gevloeid, evenals de Jordaan in de oogst. Uit haar is voortgekomen de tucht, evenals het licht en als de wateren van de Nijl in de herfst. Nooit is er iemand geweest, die ze zou hebben uitgeleerd en nooit zal er iemand komen, die ze zou kunnen uitvorsen: want zij is rijker dan enige zee en haar woord is dieper dan enige afgrond. Laat daarom dat al te veel lezen van andere boeken na en lees voor alles dagelijks in de Heilige Schrift: dat is niet maar een menselijke raad, het is de wil van God; want wat God tot Jozua (1: 8) zegt, dat zegt Hij ook tot u.

Wat een belangrijk onderwijs voor Timotheus en niet alleen voor hem, maar ook voor de tegenwoordige dienaar van het Evangelie en voor ons allen! Blijven ook wij in hetgeen wij geleerd hebben, niet in hetgeen wij wellicht in strijd met Gods woord van feilbare mensen, van ouders en leraars, maar in hetgeen wij van onze Heer en Zijn apostelen en door hen van God zelf geleerd hebben! Toetsen wij daaraan het onderwijs, dat ons gegeven is en nog gegeven wordt! Danken wij God, als wij ouders en leraars, als wij een gelovige, vrome moeder gehad hebben, of nog hebben, die ons naar deze zuivere bron van de waarheid heeft geleid en water van het leven uit haar heeft doen drinken! Achten wij de Heilige Schriften, ook die van het Oude Verbond, niet minder hoog dan Paulus! Hij noemt ze een van God ingegeven Schrift en, schoon hij niet verklaart, hoe wij die goddelijke ingeving ons hebben voor te stellen, schoon wij redelijke, voor God en Zijn dienaren waardige begrippen van haar moeten koesteren, zo geeft hij echter hiermee te kennen, dat deze Schriften onder Gods bijzondere leiding zijn geschreven en dat wij op hetgeen zij ons van Hem, van Zijn wil, Zijn beloften, Zijn genade en de weg tot zaligheid openbaren, volkomen staat kunnen maken. Hij noemt ze verder nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; en wie, die ze kent en gebruikt, zal hem dit niet graag, door eigen ervaring geleerd, toestemmen? Hij verheft eindelijk haar lof door te verzekeren, dat zij ons wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus. Niet zonder het geloof in

Hem, maar door het geloof in Hem; want als het geloof in Hem in ons woont, als wij met dit geloof in ons hoofd en hart deze Schriften onderzoeken, dan staan wij op het ware, hoge standpunt om ze goed te bezien en echt te leren kennen, dan gaat er licht voor ons op over hetgeen ons anders duister blijft, dan werpen wij de schaal weg om de kern te behouden, dan ontdoen wij het goddelijke van het menselijke, het eeuwige, altijd geldende van het tijdelijke en plaatselijke, dan vinden wij met Paulus de Christus, waar wij Hem anders niet vinden zouden, dan beschouwen wij met Hem de wet als een tuchtmeester, maar tevens als naar Christus heen leidende, en de kiem bevattende van de genade van God, ons geopenbaard in het Evangelie, dan merken wij de vervulling van de oude Godsspraken op, dan zien wij de strijd tussen de wet en het Evangelie, maar tevens de oplossing van die strijd in de schoonste harmonie, dan wordt de Gods-openbaring in het Oude en Nieuwe Verbond één samenhangend geheel voor onze ogen, dan is het ons steeds duidelijker, dat het Nieuwe Verbond in het Oude verborgen is en het Oude in het Nieuwe geopenbaard is en wij bewonderen met dankbare aanbidding de liefde, wijsheid, heiligheid en trouw van onze hemelse Opvoeder in Zijn leidingen met Israël en al Zijn mensenkinderen gehouden. Kweken wij dan het geloof in Christus Jezus aan in onze harten! Lezen en overdenken wij daartoe vooral de Schriften van het Nieuwe Testament! Danken wij God vooral voor het bezit van deze Schriften! Merken wij haar niet minder, ja meer nog dan die van het Oude Verbond aan als door God ingegeven, als nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is en ons wijs kunnende maken tot zaligheid door het geloof in Christus Jezus! Dan zullen ook wij in kennis, geloof, liefde en heiligmaking tot meerdere volkomenheid opgroeien, dan steeds bruikbaar en nuttiger worden in de dienst van onze Heer, dan tot alle goed werk, dat ons in onze verschillende betrekkingen te doen staat, volkomen toegerust zijn, dan een zegen voor de gemeente en een eer van Christus wezen. "Uw woord", zo spreekt ons hart, zich tot God verheffend, "Uw woord is mij een lamp voor mijn voet, mijn pad ten licht om het donker op te klaren. Ik zwoer en zal dit met een blij gemoed bevestigen, in al mijn levensjaren, dat ik Uw wet, die heilig is en goed, door Uw genade bestendig zal bewaren. "

HOOFDSTUK 4

EEN GOED TOEZICHT BIJ HET PREDIKAMBT IS NODIG. PAULUS' STRIJD EN KROON

1. Ik a) betuig dan en vermaan u onder plechtige verzekering (Hoofdstuk 2: 14. 1 Tim. 5: 21) voor God en de Heere Jezus Christus, die de levenden en doden oordelen zal en dus ook over u het oordeel zal vellen, hetzij dat u, als Hij komt, nog in leven bent of reeds ontslapen bent (Hand. 10: 42. 2 Thessalonicenzen. 1: 10. 1 Petrus 4: 5 in Zijn verschijning (1 Tim. 6: 14) en in Zijn koninkrijk, dat toekomstig is, dat u uw plicht getrouw betracht. Dan toch zal de vraag zijn, of u zult kunnen bestaan voor Hem, de Zoon des mensen (Luk. 21: 36) en een oordeel van Hem zult mogen vernemen, dat ons tot deelgenoten van zijn heerlijkheid verklaart (MATTHEUS. 25: 34).

a) Rom. 1: 9; 9: 1. 2 Kor. 1: 23; 11: 31.

2: 5

Voor God en Christus iets betuigen, is zoveel als God en Christus tot getuigen nemen. In het voor ons liggende geval moet hij, die vermaand wordt, zich deze vermaning voor deze Getuige laten zeggen, deze als een voor Hem gehoorde opnemen. Hierdoor verkrijgt het "ik betuig voor God enz. " de betekenis van een bezwering. De apostel bezweert Timotheus nog in het bijzonder bij de verschijning van Jezus Christus, omdat het dan de vraag zal zijn, of hij voor Hem, de Rechter zal hun bestaan en hij bezweert hem bij de Koninklijke heerschappij, die dan begint, omdat het er dan op aankomt Zijn heerlijkheid ook deelachtig te zijn.

Ook de meest welwillenden hebben nodig tegen de zwakheid van het vlees en de verzoeken van hun tijd zo aangevuurd te worden, als de apostel het hier met Timotheus doet. Die dat niet nodig meent te hebben, die is reeds op een glibberig pad. Met het oog op de eeuwigheid, inzonderheid op de dag van Jezus Christus, moet men zijn trage handen vaak oprichten en zijn moede knieën sterken. De Heere Jezus te behagen en in Zijn dag te kunnen bestaan, moet de grond zijn, waarop wij ons dagelijks vernieuwen; dit verhoedt dat werkzaamheid geen terloops doen, geduld geen luiheid, begeerte om vooruit te komen geen voortjagen wordt: het licht van die dag houdt alles binnen de juiste grenzen en regels.

2. Predik het woord van het Evangelie in zijn hele omvang, zonder enig deel er van terug te houden of op de achtergrond te plaatsen (Hand. 17: 11), houd aan met dat prediken en handhaaf dat woord tijdelijk, ontijdelijk, of de tijd daartoe u geschikt voorkomt of niet; weerleg met nadruk degenen, die overtuigd moeten worden van hun ongelijk; bestraf in de naam van de Heere (Judas 1: 9) degenen, die zich tegen het woord van de waarheid verzetten, vermaan in alle lankmoedigheid en leer, zodat u niet ongeduldig wordt, als u vaak hetzelfde moet zeggen en niet op dictatorische manier eist, maar over de reden van uw eis onderrichting geeft.

In dit vers is een grote rijkdom van pastoraal-wijsheid neergelegd. Daarmee moet echter Hoofdstuk 3: 16 worden vergeleken. Vóór alle dingen moet namelijk de geestelijke, die het Woord van God moet verkondigen, zichzelf stellen onder de tucht van dit Woord. Hij moet zich daardoor tot meerdere kennis laten onderwijzen, in zijn wandel zich laten leiden, in zijn hart zich laten vertroosten en versterken, opdat hij zo in de gerechtigheid wordt opgevoed. Door het gehele ambtelijke leven van de geestelijke moet dit putten uit de bron van het Goddelijke Woord voortgaan. Alleen als hij dit doet zal hij bekwaam zijn om zijn ambt goed

waar te nemen. Steeds moet hij voor zijn gedachten houden, dat de Heere, die hij dient, van Zijn knechten rekenschap eist. Dat bewustzijn van zijn verantwoordelijkheid moet hem dringen, om evenals een heraut het Woord, het éne eeuwige Woord te verkondigen en niet te wachten, totdat naar zijn mening alles voor die verkondiging gunstig staat. De Heere heeft hem bevolen te prediken, daarom predikt hij, of het de juiste of niet de juiste tijd is. Maar zonder wijsheid moet dit prediken niet geschieden; men moet niet, zonder te onderscheiden zoals dit veelal geschiedt, aan allen hetzelfde zeggen. Hoe nu het prediken in bijzondere gevallen naar het eigenaardige van het object onderscheiden moet zijn, zeggen de woorden: "weerleg, bestraf, vermaan. " Nu is de verkondiging een overtuigen, een weerleggen, dan een berispen en dreigen, dan weer een opbeuren en vertroosten.

Het vermanen moet niet plaats hebben in toorn, niet in zelfverheffing, maar vol medelijden, ook niet om een ogenblikkelijke opwelling van gevoel, maar om door de vaste grond van de leer een duurzame verandering teweeg te brengen.

Houd u aan geen bepaalde tijd, hetzij steeds tijd voor u, niet alleen in vrede, wanneer u niets te vrezen heeft, wanneer u in de kerk bent, maar ook onder gevaren, in gevangenissen, in ketens, wanneer u ter dood geleid wordt.

Predik het Woord. De grote taak van een leraar, waaraan hij al zijn gaven van lichaam en ziel moet toewijden, is de prediking van het Woord. Zwak en dwaas als zij schijnen moge, toch is die verkondiging het grote werk door God ons in de hand gegeven, waardoor zondaren gezaligd en heiligen voor de heerlijkheid bereid moeten worden. Het heeft God behaagd door de dwaasheid van de prediking zalig te maken die geloven. Aan deze prediking wijdde onze gezegende Meester Zijn gehele leven, nadat Hij als leraar was opgetreden. O! hoe heeft Hij deze roeping verheerlijkt door te prediken in de synagoge, in de tempel, aan Galilea's heldere waterspiegel of onder het blauwe luchtgewelf. Heeft Hij deze wereld niet ten kansel gewijd? Die prediking was de grote taak van Paulus en van al de apostelen, want zo luidde het bevel van onze Heere: Ga heen in de gehele wereld en predik het Evangelie. O, mijn broeders! dit is onze hoge roeping. Het is goed zieken te bezoeken, goed kinderen te onderwijzen en naakten te kleden. Het is goed onze kerkelijke vergaderingen bij te wonen. Het is nuttig boeken te schrijven en veel te lezen; maar de hoofdzaak is eigenlijk: Predik het Woord. De kansel is, zoals George Herbert zegt: "onze blijdschap en troon. " Hij is onze wachttorens, van daar moeten wij het volk waarschuwen. Een zilveren bazuin is ons in de hand gegeven. Wee ons, als wij het Evangelie niet verkondigen. De inhoud Het Woord. Tevergeefs prediken wij, als wij het Woord niet verkondigen. U bent mijn getuigen. Deze was gezonden om van het licht te getuigen. Wij moeten niets spreken, dan hetgeen wij van God gezien en gehoord hebben. Het is geenszins de roeping van een leraars om plannen van menselijke wijsheid of geleerdheid te verklaren, of eigen denkbeelden voor te dragen maar alleen de feiten en de heerlijkheid van het Evangelie bekend te maken. Wij moeten prediken hetgeen in het Woord van God geschreven staat. Predik het Woord en vooral het noodzakelijkste eruit. Als u aan het ziekbed van een stervende stond en wist, dat hij slechts een half uur meer te leven had, wat zou zich dan tot hem zeggen? Zou zich hem een van de verborgenheden van de Schrift beginnen te verklaren, of hem de zedenleer van het Woord met ernst op het hart drukken? Zou zich hem zijn hulpeloze toestand niet onder het oog brengen, zowel door zijn zondige natuur als door zijn boze werken? Zou zich niet tot hem spreken over de liefde en de dood van de Heere Jezus? Zou zich hem niet bekend trachten te maken met de kracht van de Heilige Geest? Dit zijn de belangrijkste waarheden, die een mens moet aannemen, of hij zal verloren gaan. Dit moeten de voornaamste onderwerpen van onze prediking zijn. Moesten wij niet prediken zoals Jezus predikte, toen Hij naar Emmaus ging en beginnende van Mozes en al de

profeten uitlegde in al de Schriften hetgeen van Hem geschreven was? Laat er veel van Christus voorkomen in onze prediking, zegt de voortreffelijke Elliot. Rowland Hill was gewoon te zeggen: Houd nooit een leerrede, waarin deze drie waarheden niet voorkomen: Verderf door de val, gerechtigheid door Christus en wedergeboorte door de Heilige Geest. Predik Christus tot overtuiging van zondaren, Christus tot vertroosting, Christus tot reinigmaking. Verre zij het van mij, dat ik zou roemen anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus. Predik zoals het Woord. Ik zou met bescheidenheid aan alle leraars in overweging willen geven vanwaar het komt, dat wij niet meer in de geest van het Woord van God prediken? Is niet het Woord het zwaard van de Geest? Zou het onze grote taak niet zijn, het van de schede te ontdoen, het van alle roestvlekken te reinigen en zijn scherpte aan de gewetens van de mensen te beproeven. Zeker is het, dat onze vaders op die manier predikten. Brown van Haddington was gewoon te prediken, alsof hij nooit een ander boek dan de Bijbel gelezen had. Het is de waarheid van God in haar onbedekte eenvoudigheid, die door de Geest het meest gezegend en bekrachtigd worden zal. Weerleg, bestraf, vermaan. De eerste werking van de Geest op het hart van de natuurlijke mens, is de wereld te overtuigen van zonde. Schoon Hij de Geest van de liefde is schoon Hij een duif tot Zijn zinnebeeld koos, schoon Hij vergeleken wordt bij de zachte wind en de liefelijke dauw toch is Zijn eerste werk te overtuigen van zonde. Als de predikers met dezelfde Geest vervuld zijn, zullen zij hun taak op dezelfde manier aanvangen. Het is Gods gewone handelwijze de mensen aan zichzelf te ontdekken en hen eraan te doen wanhopen, om de zaligheid door hun eigen gerechtigheid te verdienen, vóórdat Hij Christus aan hen openbaart. Zo ging het met de stokbewaarder. Zo geschiedde het met Paulus; drie dagen lang was hij blind. Een getrouw leraar moet zich op het volgen van die regel toeleggen. Braak u een braakland en zaai niet onder de doornen. De mensen moeten door de prediking van de wet tot de overtuiging van hun zonde en ellende gebracht worden, of wij zullen prediken als in de lucht slaande. O, mijn broeders, is dit onze prediking? Laat ons dit duidelijk ontwikkelen. De meesten van hen vrees ik, die al onze bijeenkomsten bijwonen, worden gemakkelijk met de stroom meegevoerd, in een reddeloze eeuwigheid, onbekeerd en onontwaakt als zij zijn. Broeders! in de eeuwigheid zullen zij er ons niet voor danken, als wij hier liefelijke dingen verkondigen dat wij hun de weg zo gemakkelijk maakten en riepen: Vrede, vrede, en daar is geen vrede. Nee, nu mogen zij ons daarom prijzen, in de eeuwigheid zullen zij onze vleierij vervloeken. O, dat wij en alle evangeliedienaren door de innerlijke bewegingen van Jezus Christus hen allen probeerden te behouden! Vermaan. Het woord, dat wij in de oorspronkelijke tekst vinden, betekent vertroosten, spreken, zoals de trooster spreekt. Dit is het tweede gedeelte van het werk van de Geest, de ziel tot Christus te brengen, haar een blijde boodschap te verkondigen. Dit is het moeilijkste gedeelte van ons Christelijk leraarsambt. Dit deed Johannes, toen hij zei: Zie het Lam van God. Zo zei Jesaja: Troost, troost. Zo gebod de Heere: Ga heen, predik het Evangelie alle creaturen. Het is waar, dit maakt de voeten van de evangelieboden liefelijk op de bergen. Zij mogen een volkomen, gewillige goddelijke Zaligmaker verkondigen. En hier wilde ik tevens doen opmerken, wat naar het mij voorkomt, een gebrek is in de prediking in ons geliefd Vaderland. De meeste predikers zijn gewoon Christus de mensen voor ogen te schilderen. Zij stellen het Evangelie bevattelijk en uitlokkend voor, maar zij dringen de mensen niet om in te gaan. Nu zegt God: Vermaan bid hen overreed de mensen; wijs hun niet alleen de geopende deur, maar dwing ze om in te gaan. Och, dat wij barmhartiger waren voor de aan ons toevertrouwde zielen, dat wij de hand op hen legden en wij hen tot de Heere Jezus brachten. De wijze. Met lankmoedigheid. Er is geen gave, die wij meer nodig hebben in het Christelijk leraarsambt dan deze. Daarvan is het hart van God voor zondaren vervuld; Hij is lankmoedig over ons, niet willend dat enigen verloren gaan. Daarvan is ook Jezus' hart vervuld. Met hoeveel tedere liefde roept Hij uit: Jeruzalem, Jeruzalem, hoe menigmaal heb Ik enz. Zo handelt ook de Heilige Geest, als Hij met hen twist: Hij zal niet in eeuwigheid twisten

met de mens, maar ach, hoe lang twist Hij met hen! Geliefde broeders, als Hij niet lang met ons getwist had, dan waren wij nu zoals Lots huisvrouw: gedenktekenen van de weerstande genade. Met dezelfde lankmoedigheid moeten ook de evangeliedienaars vervuld zijn. Meer dan anderen moeten zij gedreven worden door de liefde, die lankmoedig is en goedertieren. Vaak als wij met harde, weerspannige zondaren te doen hebben, komen wij in verzoeking om wanhopig van hun bekering af te zien, of wrevelig te worden en in toorn tegen hen te ontbranden, evenals de apostelen deden, toen zij vuur van de hemel wilden doen neerdalen. Maar, mijn broeders, van een anderen geest moeten wij zijn. De toorn van de mans werkt Gods gerechtigheid niet. Zullen wij slechts vervuld zijn van de Geest van Christus, dan zullen wij geduldig zijn jegens allen. Dan zullen wij hun toeroepen: Hoe menigmaal heb Ik enz. Met lering. Vele vrome mannen roepen: Vlucht, vlucht! zonder de zondaar duidelijk aan te tonen wat hij vluchten moet; en weer roepen zij: Kom, kom! zonder hun de weg tot vergiffenis en vrede duidelijk voor te stellen. Zulke predikers doen als iemand, die langs onze straten liep, roepende: brand, brand! zonder te zeggen waar de brand was. In de prediking van de apostelen zien zij altijd de eenvoudige, heldere voorstelling van de waarheid aan de dringende en treffende vermaning voorafgaan. En dit is ook altijd door de uitnemendste godgeleerden nagevolgd en met de beste uitslag bekroond. Het betaamt de leraar de cherub en de seraph in zijn prediking te verenigen, de engel van de kennis met de engel van de vurige ijvers. Als wij de zielen mensen te behouden, moeten wij haar de weg ten hemel duidelijk voorstellen, haar toeroepen: Ontvlucht de toekomstige toorn. Mij dunkt, dat wij de zonde in de mens, zijn volstreckte verdorvenheid en de heerlijkheid van het Evangelie van Christus niet te duidelijk kunnen voorstellen; dat wij de mensen niet te dringend kunnen vermanen, om dit aan te nemen en de toorn te ontvluchten. O mochten alle leraars de diepe kennis van Edwards, de duidelijke voorstelling van Uwen en de krachtige drangredenen van Baxter in zich verenigen. Met aandrang. Als de woning van uw buurman in brand stond, zou zich dan niet luide om hulp roepen en al wat in uw kunnen was aanwenden om de vlammen te helpen blussen? Als een van onze vrienden gevaar liep van te verdrinken, zouden wij ons dan schamen al onze krachten aan te wenden om hem te redden? Maar helaas! de zielen van die ons omringen gaan het eeuwige vuur tegemoet; in de poel van het verderf zullen zij wegzinken. Zullen wij minder ernstig hun onverderfelijke zielen proberen te behouden, dan dat wij hun aardse leven zouden willen redden? Hoe wijdde de Heere daaraan al Zijn krachten; toen Hij nabij kwam en de stad zag, weende Hij over haar! Hoe ernstig streefde Paulus daarnaar: "Gedenk, dat ik jaren lang, nacht en dag, niet opgehouden heb een ieder met tranen te vermanen. " Zo was ook George Withefield; die grote man predikte bijna nooit, zonder tot schreiens toe bewogen te worden. Mijn broeders, ook nu nog moeten wij met dezelfde aandrang prediken. De hel is even diep, even onblusbaar als ooit. De zielen van de onbekeerden zullen daartoe eens verwezen worden. Christus is even gewillig, de vergeving van zonden even zalig als ooit! Och, hoe zullen wij in de hemel ons over onze lauwheid verwonderen. Tijdig en ontijdig. Onze Heer ging het land door, immer goeddoende; het was Zijn voedsel en drank geworden. Dagelijks was Hij in de tempel. Zo moeten wij ook zijn. De satan werkt altijd. Hij staat niet op plichtplegingen, hij houdt zich niet aan sabbatdagen, of aan bepaalde uren. De dood is werkzaam. De mensen sterven terwijl wij slapen. Iedere minuut worden er ongeveer vijftig weggenomen, bijna elke seconde wordt er een ziel in een eeuwige onveranderlijke wereld overgebracht! De Geest van God is werkzaam. Geloofd zij God, dat Hij ons geboren heeft doen worden in een tijd, waarin de Geest grote beroering brengt onder de doodsbeenderen. Zullen de leraars dan traag zijn of omwegen maken? Och, dat wij door God gedoopt worden met de Heilige Geest en met vuur, dat wij allen als in vuurvlammen veranderd worden, om het Woord te prediken en de kerk van Christus tot onze laatste uur te helpen opbouwen.

3. Koop de tijd uit, die nog voorhanden is Eph 5: 16: want er zal een tijd zijn (1 Tim. 4: 1 vv.), wanneer zij de gezonde leer (Hoofdstuk 1: 13. 1 Tim. 6: 3) niet zullen verdragen, omdat die tegen hun begeerlijkheden strijdt; maar ketelachtig zijnde van gehoor, om iets nieuws, iets aangenaams, iets dat het vlees behaagt, te horen, zullen zij zichzelf tot hun eigen schade leraars opgaderen, de een na de anderen, naar hun eigen begeerlijkheden, opdat zij aan deze ongehinderd zullen kunnen voldoen.

De grond van hun afkerigheid zou daarin bestaan, dat zij ketelachtig waren van gehoor. Het Griekse woord legt eigenlijk jeukerig en schijnt ontleend te zijn aan een huidziekte, die jeukte, zodat het krabben wel enig vermaak geeft, maar tevens het kwaad veel erger maakt. Het gehoor van deze mensen was als door een huidziekte bedorven en jeukerig. Zij zouden een onverzadelijke begeerte hebben, niet naar wezenlijk Evangelie-voedsel, echt geschikt om hun geestelijke gezondheid te bevorderen, maar naar zulke voorstellen, die door hun nieuwigheid en door het zonderlinge, het verstand vermaken, het geweten in slaap wiegen en de begeerlijkheden van het vlees strelen. Daarom zouden zij dan ook een afkeer hebben en betonen van de beproefde leer van de waarheid, d. i. naar de godzaligheid is.

4. En zij zullen, omdat zij niet meer onaangenaam aangedaan willen worden, hun gehoor van de waarheid afwenden en zullen zich in de plaats daarvan keren (Tit. 1: 14) tot fabels (2 Petrus 1: 16).

Wat Timotheus onder alle omstandigheden voor zijn plicht moest houden, dat wordt hem hier in het bijzonder als een plicht voorgehouden, door de voorspelling van een tijd, waarin zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar naar hun eigen begeerlijkheden zich leraars zullen verzamelen. Men wil iets anders horen, dan de apostolische leer, door de leraars tot hiertoe voorgesteld en dan heeft de één lust in deze, de anderen in die leraar, die hem iets nieuws zegt.

Onder de "gezonde leer" moet de oorspronkelijke, de apostolische leer worden verstaan, die op de feiten van het heil is gegrond en tot godzaligheid leidt. Allen, die deze niet kunnen verdragen, geven daardoor een inwendige afkeer te kennen, die uit de heimelijke strijd van hun eigen gezindheid met de inhoud en de eisen van de gezonde leer voortkomt. Het natuurlijk gevolg van deze antipathie is, dat zij zich zodanige leraars opeen hopen een menigte van hen, die hun behagen. Hoewel de gedachte aan een last juist niet ligt uitgedrukt in het woord van de grondtekst (Luther vertaalde "zichzelf opladen, wordt toch daardoor het verachtelijke en verwerpelijke van hun gehele streven en drijven duidelijk genoeg te kennen gegeven; hun begeerlijkheden, die hen daarbij leiden, staan in directe tegenspraak met de eisen van Gods Woord, waaraan zij zich moesten onderwerpen en nu is het minder het groot getal van de op deze manier gekozen leraars, als wel de onophoudelijke afwisseling, waarin deze mensen behagen scheppen en waarnaar zij verlangen.

Het gevolg daarvan is, dat zij zich geheel van de waarheid, die de inhoud van de gezonde leer is, afwenden en zich tot fabels keren. Dat zijn in het algemeen opgesmukte geschiedenissen, of tot geschiedenissen verdichte ideeën, dus onhistorische verhalen, zij zijn in elk geval mensenwerk, in tegenstelling tot de ware leer, die God heeft gegeven.

Een van de grootste gerichten over de wereld is, dat zij zoveel tongen en pennen vindt, die haar en haar eigen begeerlijkheden terwille zijn, die zij dan of kan leren, of toch aan die schriften kan verbinden.

5. Maar u, wees wakker in alles, waak dat u niet in die strikken raakt, maar verzet u tegen die fabelzucht, die reeds begint te ontwaken (1 Tim. 1: 4; 4: 7 en tracht die met alle krachten te vernietigen Col 4: 17. Als er voor het ware Evangelie moet worden geleden, lijd dan gewillig verdrukkingen ("2Ti 2: 3" en 2Ti 1: 8. Doe het werk van een evangelist, van een prediker van de evangelische geschiedenis (Hand. 21: 8 en "Eph 4: 11; maak dat men van uw dienst in het ambt van apostolisch delegaat voor de gemeente te Efeze in zijn hele omvang, ten volle verzekerd zij (vs. 2; 1: 8; 2: 2, 8, 14 vv., 22 vv. ; 3: 14 vv. 1 Tim. 1: 3 vv., 18 vv. ; 2: 1 vv. ; 3: 1 vv. ; 4: 6 v., 13 vv; 5: 1 vv. ; 6: 1 vv. 1Ti 1. 3, 18 2. 1

Het is zeker, dat de uitleggers dwalen, die uit de woorden "doe het werk van een evangelist" het besluit trekken, dat het ambt Timotheus opgedragen, dat van een evangelist zal geweest zijn. Ieder apostel, ieder helper van de apostelen moest evangelist zijn, of liever, geen apostel of apostolisch helper kan geacht worden zonder het charisma, dat tot het werk van een evangelist behoorde, zoals dan ook de gave van de profetie, van de leer enz. (Rom. 12: 6 vv. 1 Kor. 12: 7 vv. bij hen moest zijn. Als nu Paulus Timotheus vermaant, juist die werkzaamheid van een evangelist ijverig te volbrengen, dan begrijpen wij dat volkomen tegenover de vrees van de apostel (vs. 4) "zij zullen zich keren tot fabels; " want tegenover fabels helpt niets beter dan heldere, geschiedkundige getuigenissen. Wij moeten echter niet een in het bijzonder opgedragen dienst verwisselen met het ambt, dat hem was opgedragen, dat, zoals de eerste pastoraalbrief duidelijk genoeg aanwijst, geen minder was, dan de plaats van de apostel met al de apostolische werkzaamheden in te nemen.

Timotheus, een helper van de apostelen, dus niet slechts een evangelist zoals Filippus (Hand. 21: 8); hij moest dus deelnemen aan alles wat de apostel deed; hij moest dus 1) rondreizend het Evangelie prediken en in zo verre was hij als helper van de apostel ook evangelist, 2) moest hij deelnemen aan het kerkbestuur. Het een woord "doe het werk van een evangelist" heeft dus betrekking op de eerstgenoemde zijde van zijn beroepsbezigheid, die hier in verband met vs. 4 in het bijzonder op de voorgrond gesteld wordt; de volgende woorden: "maak dat men van uw dienst verzekerd is" zien op zijn roeping in het algemeen.

De verplichting om het geestelijk ambt in al zijn delen te vervullen, is vooral in uitgestrekte en talrijke gemeenten van zo grote omvang, dat zeker bij velen de vraag (2 Kor. 2: 16) oprijst: "wie is daartoe bekwaam? " en het recht van het "non omnia possumus omnes" (niet ieder mens kan doen alles) moet ook op dit gebied worden erkend. Zoals de zaken nu staan, dat inderdaad van ieder alles wordt geëist, is het het best, om door nauwgezet zelfonderzoek te leren kennen, wat onze sterkere en wat onze zwakke kant is en ons dan, zonder enig deel van de dienst geheel te verzuimen, het meest te wijden aan dat deel, waartoe wij uit- en inwendig ons het meest geroepen gevoelen.

6. Ditmaal kan ik hier echter niet bijvoegen, zoals ik de vorige maal (1 Tim. 4: 13) deed, "totdat ik kom"; a) want ik word nu door hetgeen ik te lijden heb (2 Tim. 1: 8, 12) tot een drankoffer geofferd (Fil. 2: 17) en de tijd van mijn ontbinding (Fil. 1: 23) is aanstaande.

a) 2 Petrus 1: 14

7. Ik heb, zoals de roeping van de navolger van Christus is (1 Tim. 6: 12 Hebr. 12: 1), de goede strijd gestreden, ik heb de loop tot het voorgehouden doel, het kleinood (Fil. 3: 14. 1 Kor. 9: 24) geëindigd, ik heb ondanks alle verleidingen tot ontrouw het geloof behouden (Hand. 20: 24 v. 1 Kor. 9: 26 v.

8. a) Voorts (vgl. Hebr. 10: 13) is voor mij weggelegd (Kol. 1: 5) de kroon van de rechtvaardigheid (Hoofdstuk 2: 22; 3: 16), die mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, nadat Hij door de onrechtvaardige aardse rechters in deze tegenwoordige tijd mijn opoffering heeft laten volbrengen, op die dag (Hoofdstuk 1: 12) geven zal en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning (1 Tim. 6: 14) liefgehad hebben (2 Thessalonicenzen. 1: 7 vv.).

a) 1 Petrus 5: 4

Timotheus moet voor zijn taak houden om wat Paulus als apostel met zijn hulp heeft gedaan, nadat deze de wereld zal hebben verlaten, als diens opvolger te doen. Zo beschouwt het de apostel, als hij zijn vermaning in vs. 5 daardoor aandringt, dat hij reeds geofferd wordt en de tijd van zijn scheiden aanstaande is. Als hij dan voortgaat: "ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden", dan is dat niet een roemen, dat in strijd is met de Christelijke ootmoed. Het is echter ook niet slechts een blij terugzien op zijn afgelegd leven, maar het is om Timotheus geschreven, om in hem de wens op te wekken, dat hij aan het einde van zijn leven ook zo zal kunnen spreken. De strijd, de Christen opgelegd, is echter hem; hij is aan het einde van de loopbaan gekomen, die hij doorlopen moest. Hij heeft het geloof behouden, in welks vasthouden het strijden en lopen bestaat, terwijl zijn apostolische roeping aan zijn leven als Christen die bijzondere vorm gaf, waarin hij zijn geloof tot het einde toe behouden moest. Na hetgeen nu achter hem ligt en aan het punt, waarbij hij nu is aangekomen, wacht hem de kroon van de gerechtigheid; hij noemt die zo, omdat hij, wie zij wordt toegekend, daardoor voor een rechtvaardige wordt erkend. Als een "rechtvaardig Rechter" zal de Heere de apostel, omdat hij het geloof behouden heeft, voor een rechtvaardige erkennen, deze overwinningsprijs voor zijn leven hem toekennen. De apostel wil echter het hier ten einde lopend deel van zijn brief, de aan Timotheus gerichte vermaning, niet besluiten met de uitdrukking van de hoop, waarvan hij voor zichzelf verzekerd is; hij voegt erbij: "en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning hebben liefgehad", dezelfde hoop uitbreidend tot alle Christenen, die het in waarheid zijn. Hij stelt ze voor als degenen, die in deze tijd hebben verlangd naar de verschijning van de Heere. De aanleiding tot die naam ligt in de betekenis die dit voor Timotheus heeft; het vermaant hem niet het tijdelijke (Hoofdstuk 4: 10) en het aardse goed (1 Tim. 6: 11) lief te hebben, waarmee een verlangen naar de verschijning van de Heere niet overeenstemmen zou. De apostel schrijft al deze verzen, is het ook als een, die aan het einde van zijn loopbaan is gekomen, toch niet als een stervende, maar met het uitzicht op een tijd in gevangenschap, die hem niet ledig moet laten en op een rechtspraak, die hem, moet die ook met zijn doodvonnis eindigen, het grote doel stelt, om het Evangelie van Christus tegen zware aanklacht te verdedigen (vgl. Fil. 1: 17).

Twijfelende, zie! u heeft vaak gezegd: Ik vrees, dat ik nooit de hemel zal binnengaan. Vrees niet! Al Gods volk zal daar binnenkomen. Ik heb de juiste uitdrukking van een stervende man lief, die uitriep: Ik ben niet bevreesd om naar huis te gaan; ik heb alles vóór mij weggezonden. Gods vinger is dan de klink van mijn deur en ik ben gereed om Hem te laten binnenkomen. "Maar", zei een ander, "bent u niet bevreesd, uw erfenis te zullen missen?" "Nee", antwoordde hij, "nee, daar is een kroon in de hemel, die de engel Gabriël niet kan dragen, die zal op geen hoofd dan op het mijne passen. Daar is een troon in de hemel, die de apostel Paulus niet kon bezetten, hij werd voor mij gemaakt en ik zal daarin zitten. " O Christen, wat een vrolijke gedachte! Uw erfdeel is zeker, daar blijft een rust over. " Maar kan ik haar niet verliezen? Nee, zij staat vast. Als ik een kind van God ben, zal ik haar niet verliezen. Zij is mijn deel, zo zeker, alsof ik daar was. Ga met mij, gelovigen en zetten wij ons neer op de berg Nebo, om het beloofde land, ja het land Kanaän te bezien. Ziet u die

kleine rivier van de dood in het zonlicht glinsteren en daar overheen de tin van de eeuwige stad? Merkt u die heerlijke streek en al haar vrolijke bewoners wel op? Weet dan, dat als u daarover heenvloog, u op elke van haar vele woningen geschreven zou zien: Deze blijft voor zo iemand open en wordt voor hem alleen bewaard. Hij zat opgenomen worden om voor eeuwig met God te wezen. Arme twijfelende ziel, zie, wat een schone erfenis; zij is de uwe. Als u gelooft in de Heere Jezus, als u berouw heeft over uw zonden, als uw hart vernieuwd is geworden; bent u een van 's Heren volk en wordt er een plaats voor u bewaard, een kroon voor u weggelegd, een harp voor u in het bijzonder gereed gemaakt. Niemand anders zal uw deel ontvangen, het wordt in de hemel voor u bewaard en binnenkort zult u het aanvaarden, want er zullen geen lege tronen in de heerlijkheid gevonden worden, wanneer al de uitverkorenen daarin verzameld zullen zijn.

De rechtvaardigmaking uit genade alleen, die aan het geloof gegeven wordt, strijdt niet met de beloning van onze werken, ja, het een sluit het ander in zich. Want zodra God ons in Zijn genade opneemt, worden Hem ook daardoor onze werken aangenaam, zodat Hij ze, al is Hij het niet schuldig en verplicht, ze een beloning waardig acht. Dit loon geeft Hij zeker niet, omdat wij van te voren gehoorzaamheid jegens Hem betoond hebben, dat ons dit moest vergolden worden, maar omdat Hij met dezelfde rijkdom van genade Zijn vroegere geschenken met nieuwe kroont. Aan een heerlijk kenteken leert Hij hier de gelovigen herkennen; zij zijn degenen, die Zijn verschijning liefhebben. Waar een levendig geloof is, daar laat het nooit de harten verkoelen, maar verwarmt ze tot de hoop van de toekomstige verrijzenis.

De zekerheid van de zaligheid is niet het voorrecht van enkelen, maar een gemeen goed van allen, die geloven. Dit blijkt, wanneer wij letten op de grond, waarop deze zekerheid steunt. Waarop steunde zij bij Paulus? Op zijn apostelschap? Op zijn aanstaande martelkroon? Op zijn vele verdrukkingen? Op zijn goede werken? Daarop, dat hij eerlang tot een plengoffer worden zou, dat Hij de goede strijd gestreden had, dat hij de loop voleindigd had? Ach! niettegenstaande dit alles zou hij, die geenszins zijn zondaars-ootmoed had verloren en zijn grote overtredingen nooit vergeten kon, niettegenstaande dit alles zou hij, die zich nog dagelijks vele zwakheden bewust was, niettegenstaande dit alles zou ook deze Paulus hebben moeten beven voor de rechtvaardige Rechter en Zijn ontzaglijke verschijning in die dag! Hij beeft niet voor die Rechter, niet voor Zijn verschijning; hij heeft die verschijning lief; hij verlangt ernaar; hij ziet ernaar uit met blijdschap; hij troost er zich mee in afwachting van het ogenblik, dat de onrechtvaardige aardse rechter hem voor zijn zetel dagen en tot een bloedige dood doemen zal. Hij weet, dat hij die heilige Rechter zien zal tot zaligheid, ja tot heerlijkheid; hij zal van Hem de kroon van de rechtvaardigheid ontvangen, die voor hem weggelegd is. En waarop grondt bij deze hoge verwachtingen? Hij heeft het geloof behouden; het geloof in een rechtvaardiging uit genade en niet uit de werken van de wet; niet om de goede strijd, de getrouwe, de Christelijke levensloop; het geloof in een zoenoffer, voor zijn zonden geslacht, van oneindig groter waarde dan het plengoffer, dat Hij zelf in Zijn bloedig uiteinde verstrekken zal; het geloof, dat hij in zijn Rechter, zijn Middelaar, Zijn Verzoener, zijn Voorspraak heeft en dat Hij, die hem heeft gerechtvaardigd, hem niet zal verdoemen, maar Zich met hem als een gerechtvaardigde, een met de kroon van de rechtvaardigheid gesierde voorstellen in die dag, Hem zelf tot heerlijkheid en eer! Is alleen Paulus uit genade gerechtvaardigd! Heeft Christus Zijn zoenoffer voor Paulus alleen gebracht? Is Hij de Middelaar, de Verzoener, de Voorspraak alleen van Paulus geworden? spreekt deze Paulus zelf hier alleen van zichzelf, of ook van anderen? Immers ook van anderen, immers van allen, die eenzelfde geloof, eenzelfde hoop als hij hebben op de Heere. Eist hij ook van anderen, dat zij in zijn roeping, zijn strijd, zijn hoop, zijn marteldood delen zullen, om te delen in de kroon

van de rechtvaardigheid? Horen wij hier niet diezelfde apostel, die de rechtvaardiging door het geloof zonder de werken van de wet aan allen gepredikt heeft; die het heeft aangeprezen als een getrouw woord, alle aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken? Heeft die Paulus de zin beperkt, of heeft hij in al zijn onvoorwaardelijkheid de zin doen verstaan van die goddelijke woorden, die in de Zoon geloofd wordt niet veroordeeld; die in de Zoon geloofd komt niet in de verdoemenis; die in de Zoon geloofd heeft het eeuwige leven; die in de Zoon geloofd is uit de dood overgegaan in het leven? Heeft hij een ander geloof behouden of behoudt hem een ander geloof dan dit geloof in de Zoon? Zolang wij geloven in de leugen van onze harten, die de zaligheid enigszins als een loon van onze strijd, of loop, of lijden, of dood doet voorkomen, is daar geen plaats voor het geloof in Hem. Zolang wij iets hopen van onze goede werken, hebben wij alles te vrezen van onze zonden; zo blijven wij geslingerd tussen hoop en vrees. Pas als wij ons geheel vertrouwen alleen stellen op het werk van Christus, hebben wij niets meer te duchten; onze zaligheid is dan zo zeker als Zijn volmaaktheid. Verstaat u dat? Ach, dat u het leerde verstaan. Deze Paulus, die het zo goed verstond en daardoor zo gerust dood en eeuwigheid tegemoet zag, heeft zijn leven versleten, om het voor allen verstaanbaar te maken; en nog is het zo velen niet duidelijk. Uit genade wordt men zalig, door het geloof niet uit de werken; de zaligheid, zij is Gods gave, Gods gave in Christus. Die de genade als genade, de gave als gave aanneemt wordt zalig. Die geloofd is van zijn zaligheid zeker, want het geloof is het aannemen van de zaligheid. Niet: hoe heet u? of wat heeft u verricht? is de vraag; naar: Gelooft u? Wilt u al uw werken vergeten en uit genade zalig worden? Wilt u uw onkunde belijden en op de liefdemacht van Christus rekenen? Zo ja! dan is de zaligheid en zekerheid aan u. De zaligheid is de gelovige zeker, niet omdat hij degene is, die geloofd, maar omdat Christus Die is, die alle geloof waardig is. De zekerheid van de zaligheid is allen gelovigen eigen, omdat zij niets anders is dan het gemeen geloof in Christus: zij is hun gelijkelijk gemeen, omdat hun zaligheid niet in verband staat met onderscheid van deugden, werken, verdiensten, wegen, verdrukkingen, strijd; maar voor allen voortvloeit uit dezelfde genade van God, die Paulus en Onesimus, Paulus en allen, die geloven, Paulus en u en mij, als wij geloven, rechtvaardigt en de kroon van de rechtvaardigheid geeft "om niet door de verlossing, die in Jezus Christus is. " De verzekering van de zaligheid is een deel, waartoe alle oprechte belijders van Christus geroepen zijn. Wij zagen haar door de leer van de dwalenden als een schadelijke en gruwelijke hoogmoed afgewezen; en op die grond moet haar afwijzen een ieder, die onbekend is met de aard van deze verzekering en de grond waarop zij, die niet voelt hoe het denkbeeld van geloof in niets dan enkel genade, alle denkbeeld van hoogmoed voor 's hands uitsluit; die niet bevroedt, wat een berg van hoogmoed er liggen kan achter een zedige vrees. Schijn bedriegt. Daar waren eens twee armen. De een waande dat hij die avond eten zou; de andere schudde bedenkelijk het hoofd en zei, "dat hij het wel hoopte, maar nog zo zeker niet durfde zeggen. " Aan beiden was een maaltijd beloofd in de keuken van een rijke. De eerste had de rijke op zijn woord vertrouwd; waar was de hoogmoed? De laatste wantrouwde hem; waar was de nederigheid? Zeker het klinkt vrij wat nederiger te zeggen: wie ben ik, dat ik mij van de eeuwige zaligheid verzekerd zou durven houden? dan te vragen: God en eeuwigheid is van mij; maar als die onzekerheid misschien niet gepaard gaat met enige de minste bekommerning over de zonde, of met enige ernstige vrees voor dood en oordeel, zou zij echt zo'n groot bewijs inhouden van zedige gedachten over eigen onwaardigheid en verwerpelijkheid? En waar deze zekerheid gevonden is op de weg van de allerdiepste verootmoediging, waardoor men heeft leren vragen en mogen ontvangen wat men inzag zelf niet te kunnen daarstellen of uitwerken, zou daar zo grote hoogmoed worden verondersteld? Is er echt zoveel hoogmoed in voor een weldaad en een weldoener uit te komen? Bewijst het altijd evenveel nederigheid een weldaad te weigeren, te ontveinzen? De kleingelovigheid, op zichzelf een zonde, staat meestal met enige andere zonde in verband. Menig bekommerd gelovige is ten slotte gebleken een

meer of min hebzuchtig, meer of min geldgierig gelovige te zijn, wiens ziel nog veel meer aan het stof kleefde, dan hij, ondanks alle belijdenis van zonde, bij gebrek aan oprechte zelfbeproeving zich bewust was. Er was bij vele anderen een diep verborgen eierzucht, een heimelijke hoogheid, waaraan het hart nog niet geheel was verloochend, een kwade begeerte of gewoonte, waaraan men zich gaan liet, of waarover men klaagde zonder haar ernstig te bestrijden, een gevoel van innerlijke roeping tot een daad of taak, waartegen vlees en bloed zich nog verzette; er was iets dergelijks dat de vrijmoedigheid wegnam, de ogen deed neerslaan, het hoofd deed hangen; in plaats van bekommerd te zijn, was men niet bekommerd genoeg, in plaats van te ootmoedig te wezen, verootmoedigde men zich niet op alle punten en dat was het wat de zaligheid (die steeds met het diepst gevoel van zonde gepaard gaat, en eenzellig is met het eenvoudig geloof) uit het hart weerde. Arglistig is het hart meer dan enig ding, ja, dodelijk is het, wie zal het kennen? Die man zal het kennen, die zijn troost gezocht hebbend bij het kruis van Christus, niet vreest het vlees te kruisigen met al de begeerlijkheden. Ook zal zijn troost helder en zeker zijn. Maar als wij uit deze hoofde geen enkel van de kleinmoedigen en bekommerden van de plicht van zelfonderzoek willen ontslaan, wij willen hen geenszins allen van een heimelijke nog voor henzelf zich verschuilende zonde beschuldigen. Konden wij hen slechts alleen overtuigen, dat hun kleinmoedigheid in zichzelf een zonde is; zo schandelijk als schadelijk. Geloof wordt geëist; elke mate van ongelovigheid is een mate van ongehoorzaamheid; elke mate van ongehoorzaamheid een mate van zonde. Christus heeft zich gegeven, geheel gegeven; alle gedeeltelijk aannemen is gedeeltelijk weigeren. Hij stelt Zijn eer in het geven; niet blijmoedig te ontvangen, is Hem Zijn eer te verzwijgen. Hier komt geen schroomvalligheid, geen bescheidenheid, geen voorzichtigheid te pas. Het geldt de eer, o zondaar, van de Zaligmaker, die voor uw zonden gestorven is. Het van de zaligheid verzekerd geloof zal pas echt een vruchtbaar geloof zijn. Als het geloof een kracht is tot alle lijdzaamheid en goede werken, de gelovigste zal de krachtigste wezen, als het leven van de Christens een leven van dankbaarheid is, diens dankbaarheid zal het grootst zijn, die met een volkomen blijdschap voor de hem gans zekere gave dankt. Meent u dat deze Paulus zo wakker in alles zou geweest zijn, zoveel verdrukkingen met zo'n grote kracht zou hebben geleden, zo overvloedig bevonden zou zijn in al zijn arbeid, en ons zo ten volle verzekerd hebben van zijn dienst, als hij het met name van Timotheus in de brief, die wij hebben opgeslagen, eist, als hij niet ten volle verzekerd geweest was van zijn eeuwig deel in de hemelen? Meent u dat hij de bloedige dood zo kalm, zo blijmoedig, zo juichend tegemoet zou zijn gegaan, als hij niet had kunnen weten: ik heb het geloof behouden; de kroon van de rechtvaardigheid, die de Heere, de rechtvaardige Rechter geven zal, is voor mij weggelegd en weer: de Heere zal mij bewaren tot Zijn hemels Koninkrijk? Meent u niet dat ook u uw verdrukkingen, uw smarten, uw rampen beter zou kunnen verdragen en geduldig doorstaan, dat ook u uw tranen met blijde moed uit uw ogen zou kunnen wissen, als u hem dat kon nazeggen? Meent u niet, dat er ook in deze tijd meer kan worden uitgericht voor het koninkrijk van God, meer geijverd voor het heil van de zielen, meer overvloedige vrucht van de Christelijke liefde en zelfverloochening zou worden gezien, als er wat meer belijders van Christus gevonden werden in het volle, heldere bezit van een blijdschap, die niemand van hen zou kunnen wegnemen? Zou niet de verwachting van de toekomst van de Heere een zichtbare invloed hebben op het heilig leven en de waakzaamheid van de gemeente, als die gemeente meer uit degenen bestond, die haar met een gans rustig, gans verzekerd hart tegemoet zagen?

Dat is taal van het geloof, dat taal de grote geloofsheld Paulus waardig. Zij doet ons lezen in zijn ziel en dringt ons hem te bewonderen, met warme dank aan de Heer die hem had geroepen en tot zo'n geloofsheld gevormd. Hij ziet zijn naderende dood vooruit en voorspelt hem aan zijn geliefde Timotheus, niet met opgewonden, overspannen vreugde, niet met

blijkbaar, onbetamend, hijgend verlangen om met de martelaarskroon te prijken, maar met zekere weemoed, bij de gedachte aan de wijze, waarop hij zal moeten sterven en tevens met die kalme zielsrust en die stille blijdschap, die het geloof in Jezus Christus wekt en bewaart in het hart; want hij stelt zijn aanstaande, bloedige dood onder het beeld van een plengoffer voor en tegelijk onder dat van een verhuizen, van een afreis naar zijn vaderland. Maar terwijl hij hierover denkt en schrijft, verdwijnt het zwaard van Nero, waardoor hij zal vallen, al meer en meer uit zijn ogen, zijn geloof wordt levendiger en zijn blijdschap groter. Hij werpt eerst een blik terug op zijn afgelegd leven. Hij denkt nu niet aan dat leven, dat hij buiten Christus en tegen Hem in de zonde had doorgebracht, maar aan het leven, dat hij in de dienst van zijn Heer, wiens genade zo overvloedig over hem was geweest, had gesleten en dat hij Timotheus ter navolging wil voorstellen. Hij zegt met innige zelfbewustheid in beeldspraak, aan de Griekse spelen ontleend: "Ik heb de goede strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd" en voegt er met eigenlijke woorden bij: "ik heb het geloof behouden. " Ja, zo kon u naar waarheid, zonder zelfverheffing schrijven, edele Paulus, trouwe dienstknecht van Christus. De geschiedenis van uw leven getuigt ervan op elke bladzijde, sinds uw aanstelling tot apostel. Zij zet het zegel van de waarheid op uw verklaring.

II. Vs. 9-21. Nu volgt de tweede van de beide in de Inleidingen op Hoofdstuk 1: 3-7 genoemde partijen van het hoofddeel van de brief. Zij handelt daarover, dat Timotheus tot de apostel naar Rome mocht komen en wel zeer snel, voordat de winter aanbreekt en hem het reizen verhindert. Daarbij wordt dan deels aangegeven wat zo'n snelle komst van zijn helper voor hem noodzakelijk maakt, namelijk, dat hij nu van andere helpers beroofd is, die hij zo dringend nodig heeft, deels wordt hem gezegd, wie hij bij de afreis en wat hij voor de apostel meebrengen moet. Ook over Alexander, de kopersmid, die hem zoveel kwaad doet en door zijn machinatiën niet alleen de Joden te Jeruzalem heeft opgehitst om hem aan te vallen, maar ook aan het proces te Cesarea zo'n wending heeft gegeven, dat hem niets overbleef, dan om zich te beroepen op de keizer te Rome, doet de apostel nog besluiten dat het vroeger overgeven aan de Satan nu wordt tot een overgave aan het gericht van God en Timotheus wordt weerhouden om in enige aanraking met hem te komen. Bij de machinatiën van deze mens hebben ook wel zij tegen Paulus gezondigd, die hem hadden moeten bijstaan, in plaats van hem in de steek te laten; maar het moge hun niet worden toegerekend, want de Heere had hem bijgestaan en alles zo bestuurd als het overeenkomstig Zijn heilige raad en wil was en in allen dele het beste was.

9. Benaarstig u haastig tot mij te komen, omdat ik zeer verlangend ben (Hoofdstuk 1: 4) en uw hulp dringend behoef.

Het is geen uitnodiging, als Paulus schrijft: "benaarstig u haastig tot mij te komen. " De apostel dringt met deze woorden niet bij Timotheus aan op het komen, maar om zich te benaarstigen, dat hij snel komt. Omdat hij nu vroeger nog niet tot komen heeft gedrongen, kan de vermaning, dat hij het erop moet toeleggen, dat hij snel komt, slechts op zijn eigen verklaring zien (die hij misschien door Onesiforus had laten doen Hoofdstuk 1: 16 vv.), dat hij bereid was naar Rome te gaan, als de apostel het begeerde (of toestond). De apostel nu heeft het hem in Hoofdstuk 1: 4 niet verzwegen, hoezeer hij naar hem verlangde, maar zijn vraag of hij moest komen, nog niet beantwoord. Meteen heeft hij aan zijn brief een wending gegeven, die die tot een vermaning maakte, om de hem gegeven roeping weer te aanvaarden; want alleen als Timotheus gedachtig aan zijn roeping is, niet als hij slechts uit persoonlijke gehechtheid (of vluchtende van de op zich genomen plicht) komt, is zijn komst de apostel welgevallig en naar wens (Hoofdstuk 1: 5). Terwijl nu Paulus hem schrijft, dat hij zonder vrees voor lijden moet zijn en hoe hij voor zijn roeping moet leven, laat hij hem vernemen,

wat hij moet weten; voor het geval, dat hij de apostel niet meer onder de levenden mocht vinden (vgl. vs. 6 v.). Hij moge nog ter rechter tijd komen of niet, in ieder geval heeft hij in de brief een opdracht, die hij wel waardig zal achten om ernaar te leven.

10. Want Demas (verkorte naam voor Demetrius of Demarchus) heeft mij verlaten, mij in de steek gelaten, hebbende, zoals het ten minste nu met hem is (Mark. 10: 21), de tegenwoordige wereld lief gekregen en is in het belang van zijn tijdelijke aangelegenheden, naar Thessalonika gereisd, Crescens is ten behoeve van het zendingswerk naar Galatië (volgens andere lezing "Gallië" gegaan, Titus naar Dalmatië, het zuidelijk deel van Illyrië, zodat ik lange tijd hun hulp moet missen.

Demas heeft zich laten leiden door aardse belangen, door de zorg voor tijdelijke aangelegenheden en zich laten bewegen om van de apostel te scheiden. Daarmee is echter niet een afvallen van het Christendom bedoeld, dat scherper en zeker duidelijker zou zijn uitgedrukt.

Demas heeft niet de apostolische leer verlaten, maar de persoon van de apostel. Ook hebben wij niet de minste noodzakelijkheid om daaraan te denken, dat Demas zou zijn begonnen, zich te schamen voor de banden van de apostel. Had toch de man zich, nadat Paulus twee jaren te Cesarea gezeten had, meteen naar Rome begeven, om hem daar zijn diensten aan te bieden, dan zullen de banden hem ook verder niet hebben afgeschrikt om bij hem te blijven, omdat toch geen verandering in de gevangenschap van de apostel was gekomen, deze integendeel met een vrijheid verbonden was, die de gunstigste verwachtingen voor zijn toekomst gaf. De enige reden was, dat Demas het tijdelijke liefhad, d. i. om de dienst van de zending zijn tijdelijke zaken niet buiten aanmerking wilde laten. Hij had bezittingen, aardse goederen te Thessalonika, die zijn tegenwoordigheid eisten, terwijl de apostel bij de geringe krachten, die hem ten dienste stonden, meende hem niet te kunnen missen. In Kol. 4: 14 Col Filemon 1: 24 is hij intussen weer bij de apostel. Waarschijnlijk heeft hij zijn aardse zaken geregeld en is hij vervolgens weer naar Rome teruggekeerd. Wat Crescens in Galatië en Titus in Dalmatië aangaat, wordt de mening, dat de apostel ze daarheen zou gezonden hebben, door de woorden van de grondtekst niet gesteund. Waarschijnlijk zijn zij uit eigen beweging, wellicht gedurende Paulus' gevangenschap te Cesarea, naar dat arbeidsveld gegaan en heeft de apostel daarvan op enige wijze bericht ontvangen. Nu deelt hij het Timotheus mee, opdat deze daaruit ziet, dat hij ook over Titus en Crescens niet te beschikken had.

Het is bijna traditioneel geworden, onder Galatië hier niet de bekende provincie in Klein-Azië Ac 16: 8 te verstaan, maar Gallië. Eusebius, Hieronymus, Epifanius en Theodoretus getuigen beslist voor Gallië. Nu zijn er twee steden, die voornamelijk op de prediking van Crescens aanspraak maken, namelijk Vienne en Maintz; zekerheid is natuurlijk hier niet te verkrijgen.

Demas was naar Thessalonika gereisd, mogelijk omdat deze stad zijn geboorteplaats was; het kan ook zijn, dat hij daarheen gegaan is om de gemeente te bezoeken en dat hij dit tot een voorwendsel gebruikt heeft, om Rome zonder merkelijke ergernis te verlaten. Hoe het zij, men oordeelt verschillend over het karakter van deze Demas. Sommigen beschouwen hem als een afvallige verlater van het Christendom en zijn belijdenis, anderen houden hem voor een tijdgelovige, die de waarheid van het Evangelie omhelsd, beleden en aangekleefd had zonder dat evenwel zijn hart wezenlijk verbeterd en van de liefde tot de wereld en haar begeerlijkheden gezuiverd was en die daarom nu, in een tijd van gevaar, de belangen van het Evangelie, uit vrees, lafhartig varen liet. Nog anderen denken gunstiger over hem, dat hij de Heere Jezus wel in waarheid lief gehad en zich uit zuivere beginselen beijverd zou hebben om

Zijn Koninkrijk uit te breiden, maar dat zijn geloof en ijver, uit hoofde van zwakheid en vrees voor zijn leven, dermate bezwaken zijn, dat hij de apostel in de hitte van de vervolging verlaten en zich naar Thessalonika begeven heeft, om voor zijn veiligheid te zorgen, zonder dat hij in de eigenlijke zin van Christus en het Evangelie is afgefallen. Wanneer de apostel spreekt van afvallige mensen, die de Heere Christus en het Evangelie verlaten hebben, drukt hij zich veel sterker uit. Hier zegt hij niet: Demas heeft de Heere Christus of het geloof verlaten, maar eenvoudig: hij heeft mij verlaten, dat is, zoals wij zouden zeggen, hij heeft mij in de nood laten zitten. Dit gedrag was zeker zeer te laken, maar sluit toch nog niet in een volstreckte afval van Christus en het Evangelie. Daarenboven hetgeen de apostel hier van Demas verklaart, schijnt hij ook te zeggen van al de Christenen, wat het wezen van de zaak betreft; deze laaghartigheid was ook ontstaan uit zwakheid, uit vrees voor het leven, maar evenwel zij hadden daarom het geloof niet volstrekt verzaakt, of Christus geheel laten varen. Het is waar, Demas had de tegenwoordige wereld lief gekregen en Johannes zegt: als iemand de wereld lief heeft, de liefde van de Vader is in hem niet. Maar de uitdrukking, die Paulus gebruikt, is geheel onderscheiden van die, die wij bij Johannes ontmoeten, naardien de benaming van de tegenwoordige wereld, die hier bij Paulus voorkomt, in de Heilige Schriften niets anders betekent dan dit tegenwoordige leven, de rust en genoegens van dit leven en vooral het lichamelijk leven zelf. Demas had deze tegenwoordige wereld lief gekregen; bemerkend, dat hij zich, wanneer hij te Rome bleef, aan gevaar van gevangenis en de marteldood zelf blootstelde, omdat hij, voor een evangelieprediker bekend was, had hem de liefde voor het tegenwoordige leven zodanig overmeesterd, dat hij Rome verliet om het gevaar te ontlopen en naar Thessalonika reisde, om in veiligheid te wezen. Het lafhartig gedrag van Demas was daarom alleszins te misprijzen, maar het levert niet genoeg grond op om hem als een afvallige te brandmerken.

Niet ten onrechte heeft men de tweede brief van Timotheus het testament van Paulus genoemd. Korte tijd vóór zijn marteldood neergeschreven, is hij een onschatbaar getuigenis van zijn volstandig geloof en zijn levende hoop. Dubbele waarde verkrijgen uit dit oogpunt verschillende bepalingen en mededelingen van betrekkelijk ondergeschikte betekenis, in dit laatste hoofdstuk te vinden; ook omdat zij ons geheel verplaatsen in de wisselende kring, die hem kort vóór zijn heengaan omgaf. Vurig verlangt hij Timotheus nog vóór zijn sterven te zien en die wens dringt hij aan door een kort bericht aangaande zekere Demas, dat niet weinig te denken geeft. Vroeger had hij deze bij herhaling onder zijn mede-arbeiders vermeld, maar nu is het op kennelijk weemoedige toon: Demas heeft ons verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld lief gekregen en is naar Thessalonika gereisd. Kennelijk moet dit laatste met het voorafgaande in verband worden gebracht en draagt dus deze reis een ander karakter dan die van Crescens naar Galatië en van Titus naar Dalmatië, hier in één adem vermeld. Waren deze laatste tochten met goedvinden van de apostel voor de zaak van de Heere geschied, niet zo die van Demas, waarbij eigen willekeur en wereldliefde in het spel was gekomen. Was het de eer, het genot, het goed van de tegenwoordige wereld vroeger door hem verzaakt, waardoor hij zich aangetrokken voelde? Althans, toen hij tussen de gemeenschap met de banden van Paulus en de vrijheid van de wereld te kiezen had, heeft hij niet angstvallig gearzeld; meer dan naar de kerker van Rome, voelde hij zich naar het genot of gewin van Thessalonika heengetrokken. Hij heeft niet gevraagd, of het trouw, of het Christelijk was van zo'n gevangene, op zo'n ogenblik weg te trekken; hij is alleszins te rade gegaan met vlees en bloed en verdwijnt hij ook voorgoed uit het oog in Thessalonika's woelige straten, er is reden van vrezen, dat zijn scheiding van Paulus ook een innerlijke, wellicht zelfs uiterlijke afval van een geloof geweest en geworden is, dat immers, meer dan iets anders, zelfverloochening en kruisiging van het vlees van zijn belijders verlangt. Meer dan eenmaal is dit bericht aangaande Demas misbruikt, om de troosteloze leer van de afval

van de heilige met schriftuurlijke gronden te staven. Immers, de vraag laat zich nauwelijks afwijzen, of de man, wie deze weinig eervolle getuigenis geldt, wel immer een oprecht gelovige en echt bekeerde geweest is. Maar toch blijkt ook hier, "hetgeen van te voren geschreven is, is tot onze lering geschreven" en als een gezonken schip blijft de naam van Demas voor alle volgende eeuwen een waarschuwende baken op de zee van het Christelijk leven. Zijn voorbeeld predikt ons op treurige manier de macht van de zelfzucht ook in zulke, die zich Jezus' discipelen noemen. Ach, het valt niet moeilijk van de broederlijke liefde op stichtelijke toon te spreken, te schrijven, te zingen, maar als de nood aan de man komt, als er omwille van de broeders iets moet worden verzaakt en gewaagd; als het dierbaar Ik het, in een woord, te Rome niet goed meer heeft, dan snelt de geest en het oog, straks ook de voet en het hart over de zee naar het uitlokkende Thessalonika heen en het "een ieder is zichzelf de naaste" is niet maar alleen in de ziel van Demas tegenover Paulus te lezen geweest. Hoe groot is toch het gevaar van de wereldliefde, ook voor zulke, van wie wij zouden menen, dat zij reeds op weg waren een schat in de hemel te hebben! Het aantrekkelijk Thessalonika zet zijn valstrikken uit, tot zelfs in de schaduwen van de kerker van een apostel te Rome; een welmenend hart is daarom nog niet ongevoelig voor de prikkels van grover of fijner zinnelijkheid; en ook in wat het hart in zijn heiligste ogenblikken verzaakt heeft en afgezworen, schuilt nog zo menig verborgen magneet. Ach, wat zijn we nog weinig geborgen, als wij alleen bijna, maar nog niet geheel van Christus geworden zijn; hoe blijkt het ook hier: men kan een tijdlang met Paulus en Lukas en Aristarchus meegaan, zonder dat het daarom het juiste nog is. Welgelukzalig is hij, die gedurig vreest, een dwaas, die op zijn hart vertrouwt; het staat ook hier als tussen de regels geschreven. Wenden wij van Demas op Paulus het oog; het lijden van het geloofs treed ook hier weer in een van zijn eigenaardige vormen ons tegen. Een lijdend gemoed voelt aan gemeenschap behoefte en ondervindt die soms het minst in zijn donkerste levensuren. Verwonder u niet, vriend van de Heere, als u uit het diepst van een gebroken hart met de oude dichter moet zuchten: Wend U tot mij en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig. Eenzaam en ellendig, een dubbel lijden; maar menigeen draagt het met u. Paulus heeft het vóór u gekend en ook dat behoort tot de weg, die door de diepte naar boven leidt. Zo is de wereld; zo zijn de mensen zalig, die een betere arm dan van vlees tot hun steun hebben gevonden. Ja, dat is de slotsom ook hier; als bij tegenstelling treedt hier de trouw van de Heere in verhoogde glans voor ons oog. Zij hebben mij allen verlaten, maar de Heere heeft mij bijgestaan, zo luidt straks de geloofsroem van Paulus. Jezus gaat niet heen; Jezus is nooit meer nabij, dan waar de Demassen door hun afwezigheid blinken. Hij heeft de tegenwoordige wereld overwonnen en die Hem trouw blijft, zal in zijn zegepraal delen. (VAN OOSTERZEE).

12. a) Maar Tychicus, die voor mij had kunnen doen, waarvoor ik nu de dienst van Markus begeer, heb ik naar Efeze gezonden, niet alleen om dit schrijven, voor u bestemd, over te brengen, maar ook een brief aan de Efeziërs zelf te bezorgen (Efeze 6: 21 v.) en bij deze gedurende de tijd van uw afwezigheid uw plaats te vervullen (Kol. 4: 9).

a) Hand. 20: 4

13. Breng de reismantel (of "brievetas mee, die ik te Troas bij Carpus gelaten heb, toen ik drie jaar geleden op mijn reis naar Jeruzalem de weg van Troas tot Assus te voet aflegde Ac 20: 13. Breng die mee als u op uw reis die stad aandoet en tot mij komt en breng ook mee de boeken, inzonderheid de perkamenten, de rollen, die nog kostbaarder zijn dan de gewone, op papyrus geschreven boeken.

Als de apostel schrijft: "Tychicus heb ik naar Efeze gezonden", dat met de voorafgaande zin samenhangt, dan ziet men tot welke dienst hij Markus bij zich wenst te hebben. Men ziet ook, omdat in elk geval een geruime tijd verliep, voordat Markus mee naar Rome kon komen, dat de apostel Tychicus niet zo snel van Efeze terug wachtte en hij hem dus had laten gaan met een doel, dat een langer afzijn nodig maakte. Behoort dan de zin: "Tychicus heb ik naar Efeze gezonden" met hetgeen onmiddellijk voorafgaat als verklaring bij elkaar, dan breekt hij het verband van de beide aanwijzingen niet af, waarvan de ene aan Timotheus opdraagt wie hij, de andere daarentegen wat hij moet medebrengen. Zijn weg zal hem over Troas leiden; van daar moest hij meebrengen, wat de apostel bij een zekere Carpus heeft achtergelaten, zijn goed verwarmende mantel van stevige stof en zijn boeken vooral, als hij ze niet alle kon meenemen, de perkamenten rollen. De mantel kon hij, als het ruwere jaargetijde kwam, goed gebruiken; en boeken, die hij op reis meegevoerd had, moesten hem zeker ook in zijn gevangenschap, die hem met het verkeer naar buiten afsneed, dienstbaar zijn voor de werkzaamheid, die hij kon verrichten.

Een man als Paulus, die wenste ontbonden te worden en bij Christus te zijn, vraagt nochtans naar de verwarmende mantel; een man als Paulus, die wist de Heilige Geest te hebben, stelt nochtans belang en veel belang in zijn boeken, die hem kunnen onderrichten. Niemand acht zich boven Paulus verheven!

De brieventas gewoonlijk vertaald: de reismantel in overeenstemming met vele anderen. Maar deze betekenis van het woord is ver van uitgemaakt te zijn, dat Paulus die te Troas had laten liggen. Of zou Paulus behalve zijn gewone mantel, nog wel zo'n mantel gehad hebben? Ja, als hij zo een te Rome nodig kon hebben, had hij zich die niet beter daar kunnen afschaffen, dan Timotheus op een reis van Troas naar Rome daarmee te bezwaren? Er wordt hier zonder twijfel gesproken van dingen, die aan een vertrouwd persoon in bewaring waren gegeven en slechts door een vertrouwd persoon overgebracht konden worden. Nu kan het ongewone Griekse woord zowel en misschien vrij beter en waarschijnlijker, een omslag betekenen, waarin men brieven, papieren, ook boeken bewaarde. En is het niet waarschijnlijk, dat Paulus een verzameling van papieren had, bijvoorbeeld briefwisseling van Heiden-Christenen, afschriften van brieven aan heiden-gemeenten, die hij niet graag mee naar Jeruzalem wilde nemen, wetend welke lagen hem daar door de Joden gelegd zouden worden? De boeken, zo op Egyptisch papier als op perkament geschreven, kunnen zeer wel Griekse schrijvers geweest zijn; en wanneer men dit een en ander te Jeruzalem bij hem vond, had men er gemakkelijk gebruik van kunnen maken, om zijn hele afval van het Jodendom te bewijzen en de Palestijnse Joden-Christenen hadden er zich aan kunnen ergeren. Toen hij dus de reis deed, uit Griekenland naar Jeruzalem en op die reis te Troas was gekomen, liet hij daar die papieren en boeken bij Carpus in vertrouwde bewaring en wilde nu, dat Timotheus ze bij hem te Rome zou brengen, opdat hij er beschikking over zou kunnen maken. (V. D. PALM).

14. Alexander, de kopersmid Ac 19: 34, heeft mij veel kwaads betoond; de Heere vergelde hem naar zijn werken. Nadat de vroegere tuchtmiddelen (1 Tim. 1: 20) geen verandering hebben teweeg gebracht, maar hem slechts verstokter en boosaardiger gemaakt heeft, moet ik hem wel aan het oordeel van God overgeven ("Ac 19: 40" en "25: 8).

Alleen als wij aannemen, dat de hier genoemde Alexander een en dezelfde persoon is als die, van wie Paulus in 1 Tim. 1: 20 zegt, dat hij hem de satan ter kastijding heeft overgegeven, is het te verklaren, dat de apostel, nadat hij zich niet heeft laten terugbrengen, maar intussen slechts te meer kwaad gedaan heeft, hem nu aan God ten oordeel overgeeft met het woord: "De Heere vergelde hem naar zijn werken. " Alle andere pogingen van de uitleggers om hem

te bewaren voor het verwijt, dat hij zijn eigen woord in Rom. 12: 19 zou hebben overtreden, missen hun doel, als onze plaats hier niet met die vorige in verband wordt gebracht. De toedracht van de zaak moet zo worden opgevat, dat Paulus het gedrag van Alexander, die zich over de tucht, waaronder Hij geplaatst werd, heeft heengezet op de manier van Farao, gezien heeft, dat hij in de lucht geschermd had 2Ti 2: 18, omdat Alexander zijn hart verhardde (Ex. 8: 15) en met fanatieke haat zijn geestelijke verzorger ter dood toe vervolgde. Paulus bezigt nu de autoriteit van zijn apostolisch ambt voordat hij Timotheus voor enige tijd van Efeze roept en besluit nu, als wij ons van het spraakgebruik bij de Joodse ban, bij Joh. 9: 23 aangeduid, mogen bedienen, de hoogste graad daarvan, de Sjammata, over hem (1 Kor. 16: 22 Gal. 1: 8 v.). Daarmee verklaart de apostel zich geheel los van hem, evenals de Heere van Judas, toen Hij tot hem zei (Joh. 13: 27): "wat u doet doe het haastig" en hij wil, dat ook Timotheus zich voor hem wacht als voor een, op wie het anathema rust en geen pogingen meer doe tot zijn bekering. Hij is er toch een, die de zonde tegen de Heilige Geest heeft bedreven (MATTHEUS. 12: 31 v). Ook v. Hofmann ziet zich genoodzaakt de hier bedoelde Alexander voor dezelfde persoon te houden als die in Hand. 19: 33 Met welk recht men het voor "de dwaaste uitvinding" verklaart, dat dezelfde Demetrius in Efeze zou hebben opgehitst en het tumult tegen Paulus zou hebben verwekt en die uitvinding volstrekt belachelijk noemt, als deze zelfde Alexander een van het geloof afgevallene en een en dezelfde persoon als de in 1 Tim. 1: 20 genoemde moet zijn, blijft voor ons onbegrijpelijk. Wij hebben in de Handelingen van de Apostelen de voorstelling gegeven van de gehele toedracht, waarbij wel niemand de indruk van dwaasheid en belachelijkheid zal ontvangen.

Reeds uit Paulus' woorden laat het zich opmaken, dat, wat deze Alexander hem had aangedaan, niets anders was dan zijn tegenstand tegen de reine leer; want had hij de apostel persoonlijk beledigd, dan zou deze dit zeker met kalmte verdragen hebben. Maar waar Gods waarheid wordt aangetast, daar ontbrandt dit heilig gemoed in tegenzin, zoals het betaamt, dat in alle leden van Christus het woord vervuld wordt: de ijver voor Uw huis heeft mij verteerd. Tegen hem spreekt hij daarom een sterke verwensing uit, terwijl voor degenen, die hem verlaten hebben, een voorbidding geschiedt. Deze toch waren uit vrees en zwakheid gevallen; daarom wenst hij dat de Heere hun moge vergeven; anderen hebben met zelfbewuste boosaardigheid zich tegen de Heere verzet en tegen de erkende waarheid gestreden. Maar wie de apostel wil navolgen, die bedenkt wel deze drie punten: ten eerste dat hij nooit uit eigenliefde zich tegen anderen verheft, ten andere, dat hij in de ijver voor Gods eer nooit eigen gevoeligheid mengt, die steeds een omkering van zaken teweegbrengt en ten slotte dat hij wel toeziet tegen wie hij eigenlijk zo spreekt, namelijk tegen geheel verstokten, opdat hem niet Christus' antwoord in Luk. 9: 55 tegemoet gevoerd wordt. Gods strafgericht moet ons eerst openbaar geworden zijn, vóórdat wij zulke verwensing uitspreken en Zijn Geest moet steeds onze ijver beteugelen.

15. Hoed u zich ook voor hem: meen niet, dat u zich nog verder met hem zou moeten inlaten en trachten hem nog op betere wegen te leiden. Reeds genoeg is aan hem beproefd, maar op zijn bekering is geen hoop; want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan en reeds de zonde tot de dood bedreven, waarvoor men niet meer bidden moet (1 Joh. 5: 16).

16. In mijn eerste verantwoording, die ik het vorige jaar voor de landvoogd Festus te Cesarea moest afleggen, is niemand van de Christelijke broeders, die toch daar hadden kunnen zijn, om ten mijn behoeve te getuigen, bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten; allen hebben zij mij aan mijn lot overgelaten. Het wordt hun niet toegerekend Ac 25: 8.

"Het wordt hun niet toegerekend", voegt de apostel erbij in het bewustzijn aan de ene kant, dat hier een wezenlijke zonde bedreven was, die vergeving behoefde, aan de andere zijde, dat hier geen opzettelijke boosheid, als bij Alexander, in het spel was geweest. Ook in dit zachtmoedig oordeel openbaart Paulus het beeld van zijn Meester (Matth. 26: 41), die hij eveneens hierin gelijk wordt, dat hij dan het begin van zijn weg ter dood (Kol. 1: 24 Joh. 16: 32) door zijn vrienden zich verlaten ziet en zich toch niet alleen bevindt.

17. Maar de Heere Christus heeft mij bijgestaan met Zijn Geest (MATTHEUS. 10: 19 v.) en heeft mij bekrachtigd, dat ik ten volle de tegenwoordigheid van mijn geest in het beslissend ogenblik behield en op de keizer appeleerde, opdat men, omdat het nu tot mijn overbrenging naar Rome kwam, door mij ten volle zou verzekerd zijn van de prediking, opdat mijn prediking tot de bestemde volle mate (Hand. 19: 21; 23: 11) zou worden gebracht en alle heidenen die zouden horen, doordat zij in het centrum van hun wereldrijk werd vernomen. En ik ben ten gevolge van die bijstand en tot dat zo-even genoemd doel uit de muil van de leeuw verlost. Het fanatisme van de Joden probeert mij met alle macht te vernietigen (Ps. 22: 22), maar de Heere heeft gewaakt, dat het zover niet gekomen is Ac 25: 11.

18. En de Heere zal, ook als het met mij tot sterven komt (vs. 6), het voor mij geen nacht laten worden voordat de dag ten einde is (Jes. 38: 12), maar Hij zal mij verlossen van alle boos werk, dat hier beneden menselijke boosheid mij aandoet en bewaren tot Zijn hemels koninkrijk. Hij zal mij daarheen overbrengen, waar geen kwelling mij meer zal kunnen genaken (Wijsh. 3: 1 en daarentegen een eeuwige kroon mij wacht (vs. 7 en "Ac 25: 11. De Heere zij daarvoor geprezen, die de heerlijkheid is in alle eeuwigheid (1 Petr. 4: 11. 2 Petr. 3: 18 Amen.

Het "de Heere zal mij verlossen van alle boos werk" moet worden verklaard van een redding, waarvan verder kan worden gezegd: "en bewaren tot Zijn hemels koninkrijk", terwijl het eerste gedeelte zegt waaraan en het tweede waarheen hij zich verzekerd houdt gered te zullen worden. Met het eerste kan hij dus niet willen zeggen, dat hem voortaan geen kwaad treffen zal, ook niet, dat hij door de dood van alle kwaad verlost zal worden, maar nog minder, dat hij zal worden bewaard kwaad te doen, maar in al het kwaad, dat hem zou kunnen worden aangedaan, zal de Heere hem helpen, dat hij niet bezwijkt. Hij zal het doorstaan en zo doorstaan, dat hij door de dood uit de wereld, waarin vijandige machten heersen, in het hemelse rijk van de Heere zal overgaan.

Evenals de plaats Fil. 1: 23, zo toont ook die, die hier volgt, dat de apostel voor de gelovigen dadelijk na de dood een volle levensgemeenschap met Christus, een zijn bij Hem verwacht, zodat het leven in het vlees als een relatief gescheiden zijn door hem wordt beschouwd. Ondanks dat blijft echter de dag van de toekomst van de Heere de dag van de eigenlijke beslissing (Hoofdstuk 1: 12; 4: 8 en moet de Christen steeds deze dag verwachten.

19. Groet a) Prisca en Aquila, die zich toch weer te Efeze ophouden Ac 18: 2 en het huis van Onesiforus, van wie ik in Hoofdstuk 1: 16 vv. sprak.

a) Rom. 16: 3

20. Erastus (Hand. 19: 22 Rom. 16: 23) is te Corinthiërs gebleven, in plaats van naar Rome te komen, zoals ik verwacht had; en Trofimus, die u anders als mijn helper kent (2 Kor. 8: 18), heb ik op de reis hierheen Ac 27: 3 te Milete ziek achtergelaten.

Nadat de apostel in vs. 19 zijn groet besteld had aan degenen, die hem te Efeze het liefst waren (vgl. Hoofdstuk 1: 15), volgt in vs. 20 een toevoegsel aan vs. 10-12, zoals vs. 21 een dringende herhaling van vs. 9 is. Zonder twijfel is de hier genoemde Erastus dezelfde als die in Hand. 19: 22 genoemd is, die vroeger in gemeenschap met Timotheus de apostel had gediend.

"Erastus", zegt Paulus, "is te Corinthiërs gebleven; " hij zegt niet "achtergebleven", maar alleen, dat hij te Corinthiërs gebleven is, die plaats niet verlaten heeft. Dienvolgens was die stad zijn verblijfplaats; hij is er niet met de apostel heengekomen, om hem dan niet verder te vergezellen. Omdat nu Paulus, toen hij te Corinthiërs aan de gemeente te Rome schreef, de groet overbracht van Erastus, de rentmeester van de stad, ligt het voor de hand te geloven, dat hij hier dezelfde bedoelt.

Ambtsplichten konden een rentmeester even gemakkelijk naar Rome als naar Efeze voeren, zoals het laatste wel vroeger het geval was geweest; en wellicht had Erastus de apostel zijn komst doen verwachten, maar hij had zich te Rome niet laten zien.

Misschien had hij zijn ambt reeds neergelegd, of was hij om zijn Christelijke belijdenis afgezet, zodat hij gemakkelijker de apostel te Rome had kunnen gaan dienen.

21. Benaarstig u om voor de winter te komen, opdat niet, als deze invalt en de scheepvaart voor een geruime tijd ophoudt, uw reis onuitvoerbaar is Ac 27: 8.

In vs. 9 heeft de apostel Timotheus gedrongen om snel te komen; nu drukt hij erop, dat hij erop bedacht moet zijn om te komen voor het invallen van de winter, die dus niet ver meer verwijderd moet zijn, opdat zijn reis door het afbreken van de scheepvaart niet verhinderd wordt.

Nemen wij aan, dat Timotheus bij zijn reis de kortste weg over Troas, Thessalonika, de grote weg (via Egnati a) tot Dyrrhachium en vandaar over Sipontum en Corfinium, naar Rome koos, dan hoefde hij juist niet snel te reizen, om op zijn laatst na een maand te Rome te zijn. Heeft nu Paulus even zoveel tijd gerekend voor de bezorging van zijn brief en stellen wij het begin van de winter gelijktijdig met het begin van het sluiten van de zee (11 November), dan moet de apostel in het midden of op het einde van augustus de brief hebben geschreven.

C. Nadat Paulus reeds vroeger (vs. 19) aan Timotheus groeten heeft opgedragen, die hij moet overbrengen, laat hij nu zodanige groeten volgen, die hij van de gemeente te Rome aan hem heeft over te brengen, deels van enigen, die hij met name noemt, omdat zij zelf er hem wel zeker om hadden gevraagd, deels van alle broeders te samen, die hem nog niet persoonlijk kennen. Daarop volgt tenslotte de zegenwens in een eigenaardige vorm.

21b U groet Eubulus en Pudens en Linus en Claudia en al de broeders hier te Rome.

De drie laatste namen Pudens, Linus en Claudia zijn Latijnse en wijzen op Rome.

Linus is waarschijnlijk dezelfde, die door de kerkvaders als de eerste bisschop van Rome genoemd wordt.

Uit deze plaats heeft de latere sage hem op de stoel te Rome geplaatst als eerste opvolger van Petrus. Volgens Eusebius zou hij gedurende twaalf jaren, tot in het tweede jaar van de regering van Titus (80 na Christus) aan het hoofd van de gemeente te Rome hebben gestaan.

22. De Heere Jezus Christus zij met uw geest (Filemon 1: 25 Gal. 6: 18). De genade zij met jullie (Fil. 4: 23 Tit. 3: 15). Amen.

Deze zegenwens is in zijn soort eigenaardig; aan het slot van de eerste brief aan de Corinthiërs staat evenals hier een dubbele zegenwens, die daar echter anders luidt.

Met het eerste lid van de zegenwens zien wij hoe oud het "en met uw geest" in de kerkelijke liturgie is.

In de tweede helft geldt de groet niet alleen Timotheüs, maar ook degenen, bij wie hij is. Dat de gemeente bedoeld is laat zich niet denken, eer zijn die bedoeld, die volgens vs. 19, moesten gegroet worden.

Het is niet gezegd van wie de apostel zich tot het schrijven van de brief bediend heeft. Misschien was het Tychicus, de overbrenger van de brief, voor wie de inhoud toch zo belangrijk was, omdat hij in de plaats van Timotheus moest treden, als deze naar Rome kwam (vs. 12).

De tweede zendbrief aan Timotheus, die de eerste verkoren opziener van de gemeente van de Efeziërs was, is geschreven uit Rome, toen Paulus de tweede reis voor de keizer Nero gesteld was (deze laatste tijdsbepaling berust op een verkeerde opvatting van Hoofdstuk 4: 16 vv. 2Ti en wordt dus liever geheel weggelaten).